

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Ústecký kraj

STRATEGIE ROZVOJE KULTURY A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ÚSTECKÉHO KRAJE 2021–2030

v rámci projektu Příprava a zpracování Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021–2030

Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010094

Název programu: Operační program Zaměstnanost

Obsah

Základní údaje	4
Úvod	5
1. Metodický přístup	6
2. Základní sociogeografická charakteristika kraje	8
3. Uvedení do tématu kultury a kulturního dědictví	12
4. Související strategické dokumenty	15
4.1 Nadnárodní úroveň	15
4.2 Národní úroveň	17
4.3 Krajská úroveň	18
5. Možnosti financování	21
5.1 Dotační tituly EU	21
5.2 Dotační tituly Ministerstva kultury ČR	23
5.3 Finanční podpora Ústeckého kraje	24
5.4 Finanční prostředky obcí s rozšířenou působností vynaložené na podporu kultury	30
6. Zainteresované instituce a organizace	33
6.1 Ministerstvo kultury ČR	33
6.2 Ústecký kraj	34
6.3 Role obcí	35
6.4 Nestátní a ostatní neziskové organizace	35
6.5 Podnikatelské subjekty	35
7. Přehled organizací působících v oblasti kultury a kulturního dědictví	37
7.1 Knihovny	37
7.2 Muzea a galerie	46
7.3 Výstavní činnost	50
7.4 Divadla	53
7.5 Hudební soubory	54
7.6 Kulturní domy a střediska	56
7.7 Kina	57
8. Památky a památkově chráněná území	59
8.1 Národní kulturní památky	60
8.2 Památky na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO	61
8.3 Památkově chráněná území	62
8.3.0 Památkové rezervace	62
8.3.1 Památkové zóny	63

8.3.2 Ochranná pásma	65
8.3.3 Ohrožené památky	66
8.3.4 Návštěvnost památkových objektů	68
9. Dotazníková šetření.....	72
9.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro města ORP	72
9.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro příspěvkové organizace Ústeckého kraje.....	74
9.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro zaměstnance příspěvkových organizací Ústeckého kraje	76
9.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro veřejnost.....	78
10. Shrnutí analytické části SWOT analýza	80
11. Vize a cíle v oblasti kultury a péče o kulturní dědictví	81
12. Doporučení pro příspěvkové organizace kraje v souvislosti s pandemií COVID-19.....	121
13. Přílohy	128
14. Seznamy.....	130

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název projektu: Příprava a zpracování Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030, registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010094, Operační program Zaměstnanost

Objednatel:

Název: Ústecký kraj
Adresa: Velká Hradební 3118/42,
400 02 Ústí nad Labem
Kontaktní osoba: PhDr. Adam Šrejber, Ph.D., vedoucí odboru kultury a památkové péče
Krajského úřadu Ústeckého kraje
Bc. Lenka Holavová, vedoucí oddělení kultury
Mgr. Jana Kuráňová, vedoucí oddělení památkové péče

Zpracovatel:

Název: Moore Czech Republic s.r.o.
Adresa: Karolinská 661/4
186 00 Praha 8
Kontaktní osoba: Ing. Aleš Nechuta, manager
Ing. Petr Štětka, manager

Datum vyhotovení: 30.10.2020

ÚVOD

Tento dokument je dílčím výstupem z realizace veřejné zakázky č. KUUUK/115174/2019/INV/VZ-KP/6 s názvem „*Příprava a zpracování Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030*“. Tato veřejná zakázka je realizována v rámci projektu „Příprava a zpracování Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010094 (dále též „Strategie“), který je spolufinancován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost. Zadavatelem této veřejné zakázky je Ústecký kraj (dále též „Zadavatel“) a dodavatelem je společnost MOORE Czech Republic s.r.o. (dále též „Dodavatel“) a to na základě smlouvy uzavřené dne 4. 11. 2019.

Cílem dokumentu je nastavení dlouhodobých cílů rozvoje v oblasti kultury a péče o kulturní dědictví na území Ústeckého kraje, vymezující základní principy jejího fungování. Na základě této strategie bude pro stanovený časový horizont nastaven komplexní systém rozvoje a podpory kultury a památkové péče v Ústeckém kraji v rámci vícezdrojového financování. Dokument Strategie rozvoje kultury a památkové péče 2021-2030 navazuje na předchozí *Koncepci rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014–2020* a z její Evaluační zprávy, která je též součástí výše uvedené veřejné zakázky „*Příprava a zpracování Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030*“ spolu se samotnou Strategií do roku 2030. Evaluační předchozího dokumentu bylo zjištěno množství skutečností, které poukázaly i na omezení při implementaci daných doporučení a jejich realizaci, na které aktuální Strategie do roku 2030 reaguje. Aktuální Strategie tedy vychází mimo jiné z dobré a špatné praxe předchozího plánování. Z evaluační vyšla následující doporučení:

- Stanovit systém vyhodnocování míry naplnění Strategie.
- Stanovovat cíle a priority obecněji. Příliš úzce definované cíle a priority kladou omezení a neumožňují flexibilní reagování na nový vývoj a změny.
- Každý rok by měl být vytvořen v návaznosti na Strategii akční plán.
- Se zvýšením míry naplnění cílů a priorit souvisí i doporučení ohledně stanovování předpokládané hodnoty cíle nebo priority.
- Rozsah Koncepce přesahuje potřebný rámec. Zeštíhlením dokumentu a uvedením jen relevantních a důležitých údajů se Strategie stane více vypovídající, přehlednější a snadněji použitelnou.

Výše uvedená doporučení jsou implementována při vytváření nové Strategie. Samotný dokument aktuální Strategie je rozdělen na analytickou a návrhovou část. V první části analýzy je představena sociogeografie Ústeckého kraje a úvod to tematiky kultury a kulturního dědictví. Dále je text zaměřen na rozbor souvisejících koncepčních dokumentů, možnosti financování této zájmové oblasti a jsou zde prezentovány zainteresované instituce a jejich role v této oblasti (ministerstva, kraje, obce ORP a podnikatelské subjekty). Obsahem další části analýzy je přehled organizací, které působí v oblasti kultury či v ochraně kulturního dědictví. Jedná se o organizace, které způsobem své existence zachycují kulturní život a uchovávají tím jak klasické kulturní prvky, tak kulturní prvky hodnocené jako prvky kulturního dědictví (např. knihovny, divadla, muzea, galerie aj.). Poté se analýza zaměřuje na památky a památkově chráněná území, památky ohrožené a návštěvnost památkových objektů. Dalším důležitým bodem analýzy jsou výsledky čtyř provedených dotazníkových šetření. Analytickou část uzavírá SWOT analýza, která uvádí přehled silných a slabých stránek zájmové oblasti, příležitostí pro zlepšení a hrozeb, kterým je třeba předcházet a čelit. Návrhová část dokumentu prezentuje již samotná návrhová řešení pro rozvoj kultury a péči o kulturní dědictví na území kraje, které vychází jednak z Evaluační předchozí koncepce a zpracované analytické části aktuálního dokumentu. Tato návrhová řešení jsou sepsána formou prioritních os, které jsou dále děleny na strategické cíle a jednotlivé aktivity.

Dokument *Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030* nepředkládá pouze dlouhodobé cíle směru rozvoje, ale snaží se být též srozumitelným a efektivním pomocníkem při každodenním praktickém naplňování jejího obsahu dle jednotlivých aktivit pověřených pracovníků. Strategie si nicméně neklade za cíl stanovit konkrétní podobu realizovaných projektů, ale vytváří širší rámec, kterým by se podpora kultury v Ústeckém kraji měla ubírat. Strategie bude také podkladem pro zpracování navazujících akčních plánů, které by měly zajistit naplnění stanovených strategických cílů v oblasti kultury a péče o kulturní dědictví.

1. METODICKÝ PŘÍSTUP

Kapitola uvádí metodický přístup při realizaci dokumentu. Proces vytváření a zpracování Strategie zahrnovalo několik aktivit, a to: a) Sběr dat a podkladů ke zpracování průzkumů a šetření, b) Analytická část (její vytvoření), c) Návrhová a implementační část (její vytvoření), d) Komunikace a zapojení odborné i laické veřejnosti do přípravy, e) Workshopy a f) Zajištění SEA.

Sběr dat a podkladů ke zpracování průzkumů a šetření

Předem vyhotovení samotné **analytické části** dokumentu byl proveden sběr aktuálních dat kvalitativního i kvantitativního charakteru. Tato fáze zahrnovala mapování rozličných podkladových materiálů pro zajištění všech základních aspektů v oblasti kultury či péče o kulturní dědictví. Informace byly získány jednak z oficiálních statistických dat (Český statistický úřad, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Národní památkový ústav, Státní fond kinematografie, Centrální evidence sbírek muzejní povahy), jednak z průzkumů, přesněji online dotazníkových šetření. V rámci veřejné zakázky byly provedeny čtyři průzkumy:

- Průzkum mezi obcemi s rozšířenou působností (ORP),
- Průzkum mezi vedoucími pracovníky kulturních příspěvkových organizací Ústeckého kraje,
- Průzkum mezi zaměstnanci kulturních příspěvkových organizací Ústeckého kraje,
- Průzkum mezi obyvateli Ústeckého kraje.

Vytvoření analytické části dokumentu

V této fázi tvorby došlo k analýze podkladových materiálů. Předmětem analýzy je rozbor stěžejních dat a zjištěných skutečností na jejichž základě byly následně identifikovány rozvojové oblasti kultury a péči o kulturní dědictví. Analytická část je dělena dle tematických okruhů. Její součástí je např. analýza kulturního prostředí kraje a jeho potenciálu, finanční analýza této oblasti, analýza souvisejících koncepčních dokumentů nebo vyhodnocení dotazníkových šetření. Součástí analytické části byly též informace získané z komunikace s Objednatelem.

Tvorba závěrů a vyhotovení návrhové a implementační části dokumentu

Na základě identifikovaných zjištění v oblasti kultury a péče o kulturní dědictví Zpracovatel vyhotovil koncepční dokument Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030, který bude sloužit politickému vedení Ústeckého kraje jako soubor podkladových materiálů pro strategické rozhodování o podpoře zájmové oblasti, a též a pověřeným úředníkům pro praktické využívání jeho obsahu při dotčených aktivitách. Zpracovatel v rámci tohoto plánu předkládá závěry a doporučení pro budoucí rozvoj kultury a památkové péče, definuje prioritní osy, strategické cíle a vymezuje adekvátní opatření, která povedou k dosažení stanovených cílů kraje v této oblasti.

Komunikace a zapojení odborné i laické veřejnosti do přípravy

Po celou dobu zpracování strategického dokumentu byli do jeho tvorby zapojeni odborníci i široká veřejnost. Laická veřejnost byla pravidelně informována o průběhu tvorby Strategie prostřednictvím tiskových zpráv. Tiskové zprávy byly uveřejněny jednak na webových stránkách Ústeckého kraje, jednak byly publikovány ve vybraných regionálních novinách. Celkem byly vydány 3 tiskové zprávy. V rámci této aktivity byla veřejnost podporována k zapojení se do této tvorby i možnými vlastními připomínkami a návrhy.

Workshopy

Během tvorby Strategie bylo uspořádáno pět vzdělávacích workshopů určené pro představitele Ústeckého kraje a pověřené pracovníky za správu oblasti kultury a památkové péče v území. Workshop zaměřený na politické představitele kraje byl soustředěn na využívání Strategie jakožto nástroje pro politické rozhodování. Workshop pro pověřené pracovníky (úředníky) byl naopak zaměřen na praktické využívání obsahu Strategie pro každodenní využívání, její monitoring a naplňování jednotlivých strategických cílů.

Zajištění SEA

Součástí zpracování dokumentu bylo zajištění kompletních aktivit při posuzování Strategie podle zákona č.100/2001 sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. Tento proces zahrnuje zjištění, popis a hodnocení možných přímých a nepřímých vlivů provedení i neprovedení záměrů Strategie vycházející z návrhové části dokumentu.

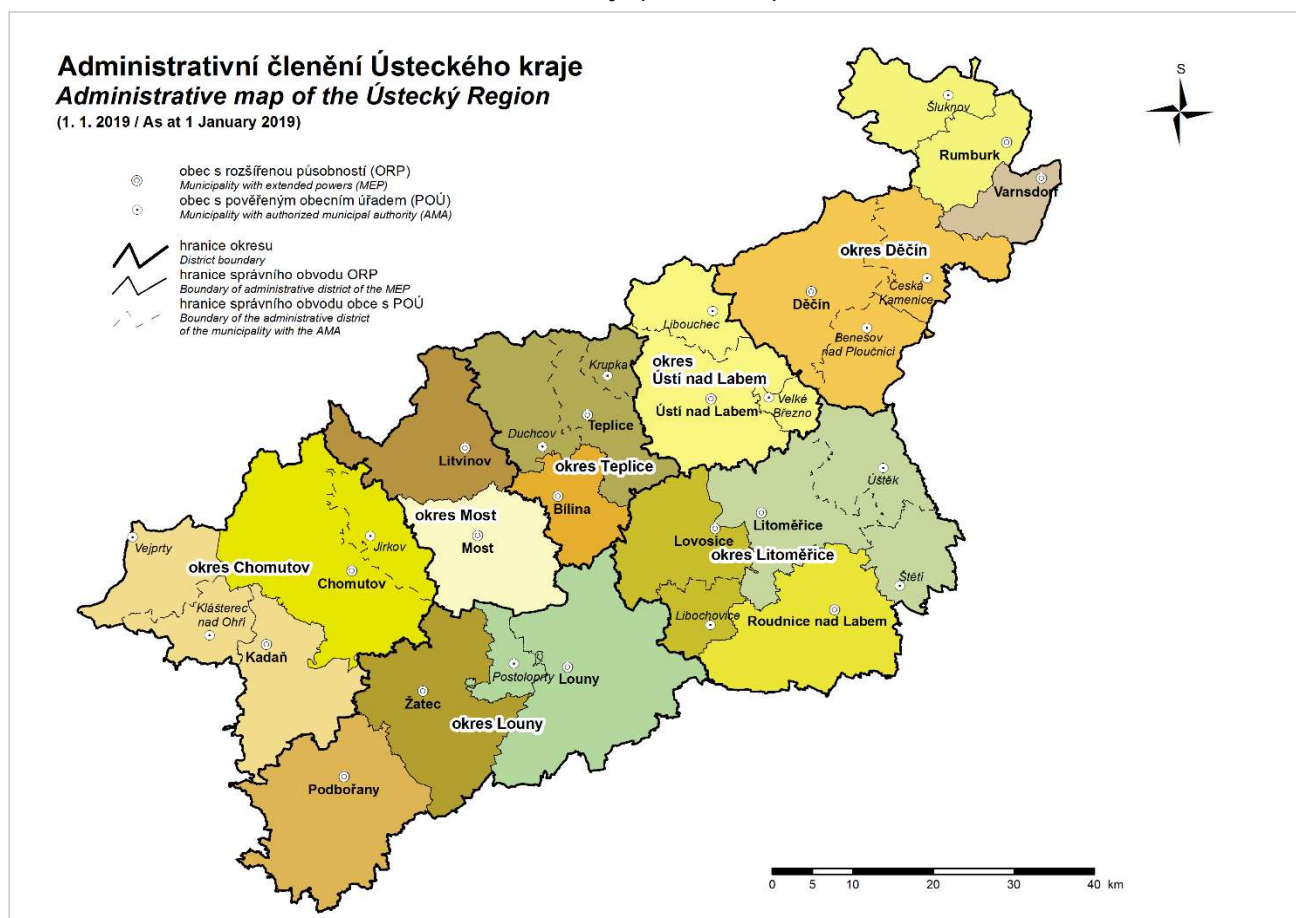
Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství konstatoval, že koncepce Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030 **nepodléhá posuzování** z hlediska jejích vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

2. ZÁKLADNÍ SOCIOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE

Ústecký kraj leží v severozápadní části České republiky při státní hranici se Spolkovou republikou Německo, konkrétně se spolkovou zemí Svobodný stát Sasko. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s krajem Libereckým, na jihovýchodě s krajem Středočeským, na západě s krajem Karlovarským a z malé části i s krajem Plzeňským. Rozloha Ústeckého kraje je 5 339 km², což představuje 6,8 % rozlohy České republiky. Území kraje se sídlem v Ústí na Labem je děleno na 7 okresů (Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem) a 16 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Bílina, Děčín, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf a Žatec). Členění Ústeckého kraje dle územních administrativních jednotek je prezentován obrázkem č. 1 níže.

Obrázek č. 1 – Administrativní členění Ústeckého kraje (k 1. 1. 2019)

Zdroj: ČSÚ, *Statistická ročenka Ústeckého kraje 2019*

Sousedství s Německem není pouze symbolického charakteru, kraj má zásadní dopravní polohu vzhledem k Evropské unii. Územím prochází evropská trasa E55 spojující severní a jižní Evropu, která vede v rámci kraje po Dálnici D8. Další významné spojení je trasa z Německa přes Chomutov a Louny do Prahy. Významné postavení má dále řeka Labe, která je nejdůležitější vodní cestou v České republice a umožňuje lodní přepravu do Hamburku k Severnímu moři.¹ V této souvislosti je nutné uvést, že Svobodný stát Sasko (SRN) s hlavním městem Drážďany a Ústecký kraj jsou významnými (přes)hraničními partnery.² Spolupráce Saska a Ústeckého

¹ Charakteristika kraje. ČSÚ. Dostupné online: <https://www.czso.cz/documents/10180/61165702/33008518chcz.pdf/b25e327b-9b81-4828-ae44-dce10771f305?version=1.3>

² Historie a současnost Ústeckého kraje. Ústecký kraj. Dostupné online: <https://www.kr-ustecky.cz/spravni-cleneni/d-850735/p1=204826>

kraje začala oficiálně v roce 2007 a od této doby proběhla již řada projektů v různých oblastech. Spolupráce je krajem podporována a součástí spolupráce je taktéž oblast kultury.³

Ústecký kraj je známý svou značnou rozmanitostí, jak přírodního rázu, tak i z hlediska hospodářství, sídelní hustoty či životního prostředí. Území je bohaté na přírodní i kulturní památky. Podél hranic s Německem se nachází pásmo Krušných hor, Labských pískovců a Lužických hor. V jihovýchodní části kraje se rozprostírají roviny České křídové tabule, ze kterých vystupuje historicky neznámější hora Čech, Říp a České Středohoří. Pro kraj je dále význačný Národní park České Švýcarsko a Labská stezka s Portou Bohemicou.⁴ Porta Bohemica znamená česky Brána do Čech a je to půvabné kaňonovité údolí Labe v části území, kde řeka vstupuje do Českého Středohoří.

Historie kraje je nerozlučně spojena s těžbou nerostných surovin, která utvořila jeho význam z hlediska hospodářského zaměření. Ve starší době to byla zejména rudná těžba v Krušných horách, avšak nejvýznamnější část dodnes tvoří rozsáhlá podkrušnohorská ložiska hnědého uhlí. V tomto ohledu je zajímavostí samotný název pohoří „Krušné hory“, jelikož sloveso „krušit“ znamenalo ve staročeštině „těžit“.⁵ Území kraje je možné vymezit na čtyři oblasti, které se sebe zásadně liší z hlediska hospodářské specializace, sídelní struktury a kvality životního prostředí. První je hustě osídlená oblast s velkými městy v Podkrušnohoří s vysoce rozvinutou průmyslovou výrobou. Důležité postavení zde má těžba uhlí a energetika, ale také chemický či strojírenský průmysl. Druhá oblast je oblastí s významnou zemědělskou činností s převažujícím venkovským osídlením na Litoměřicku a Lounsku, kde je pěstována zelenina a chmel. Důležitou součástí této části kraje jsou proslulé ovocnářské oblasti v Polabí a Poohří, známé také jako Zahrada Čech, a vinařské oblasti. Dále lze vymezit řídko osídlenou horskou oblast Krušných hor a oblast Děčínska, kde není koncentrován ani těžký průmysl, ani zemědělství a nachází se zde periferní oblast Šluknovského výběžku. Bohužel, v minulosti velmi intenzivní průmyslová činnost měla a dosud stále má negativní dopad na životní prostředí v kraji. Povrchová těžba hnědého uhlí silně poškodila přirozený ráz krajiny, který se postupně obnovuje nákladnou rekultivací. Druhým problémem je čistota ovzduší, která se v posledních deseti letech postupně zlepšuje a množství emisí klesá. Nicméně, i přes snižování emisí je Ústecký kraj vnímán jako jedna z oblastí s nejpoškozenějším životním prostředím.⁶

Z hlediska sociodemografických ukazatelů měl Ústecký kraj k 31. 12. 2018 přesně 820 789 obyvatel. Počet obyvatel kraje trvale klesal od roku 2009 až do roku 2018 a hodnota k roku 2018 byla nejnižší hodnotou za posledních 19 let.⁷ Nicméně, dle nejnovějších údajů z roku 2019 je aktuálně zaznamenáno nepatrné zvýšení počtu obyvatel na 820 965 (zvýšení o 0,02 % vzhledem k roku 2018).⁸ Vzhledem ke stárnutí populace se průměrný věk obyvatel kraje, obdobně jako v celé České republice, postupně zvyšuje. Přes obecné stárnutí populace patří Ústecký kraj ke krajům s nejmladším obyvatelstvem. V roce 2018 byl v tomto ohledu Ústecký kraj územím s třetí nejnižší hodnotou průměrného věku obyvatel 42,0 let (průměr ČR – 42,3 let).⁹ Hustota osídlení je v Ústeckém kraji vysoká, ke konci roku 2018 činila 153,7 obyvatel/km², což je značně vyšší číslo oproti celorepublikovému průměru 135,0 obyvatel/km².¹⁰ Nej hustěji je osídlena podkrušnohorská hnědouhelná

³ Základní údaje o spolupráci s partnerským regionem Svobodný stát Sasko. Dostupné online: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1741499.

⁴ Charakteristika kraje. ČSÚ. Dostupné online: <https://www.czso.cz/documents/10180/61165702/33008518chcz.pdf/b25e327b-9b81-4828-ae44-dce10771f305?version=1.3>

⁵ Při těžbě vzniká tzv. „krušec“ – jednalo se o hroudy vytěženého nerostu.

⁶ Charakteristika kraje. ČSÚ. Dostupné online: <https://www.czso.cz/documents/10180/61165702/33008518chcz.pdf/b25e327b-9b81-4828-ae44-dce10771f305?version=1.3>

⁷ Bilance obyvatelstva Ústeckého kraje. ČSÚ. Dostupné online: https://www.czso.cz/documents/11248/40047567/OBYVV_42_2018.pdf/f885563d-eb67-441a-85e0-8faae00eb368?version=1.1

⁸ Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem. Dostupné online: <https://www.czso.cz/csu/xu/obyvatelstvo-xu>

⁹ Vývoj obyvatelstva v krajích České republiky, Počet obyvatel a věkové složení. Dostupné online: <https://www.czso.cz/documents/10180/91917754/1301571901.pdf/c81a54ac-9325-4b35-9a51-cdc6b6cf9b4a?version=1.1>

¹⁰ Postavení kraje v České republice ve vybraných ukazatelích v roce 2018. Dostupné online: <https://www.czso.cz/csu/xu/kraj>

pánev, méně oblast Krušných hor a okresy Louny a Litoměřice, kde se vyskytují především menší venkovská sídla.¹¹ Pořadí krajů v hustotě obyvatel je trvale poměrně stabilní a Ústecký kraj zaujímá dlouhodobě páté místo.

V navázání na demografii je představena problematika nezaměstnanosti. Podíl nezaměstnanosti se v posledních letech stále snižuje z důvodu příznivé ekonomické situace. V Ústeckém kraji byla ještě na konci roku 2014 nezaměstnanost na hodnotě 10,7 % a postupně se snižovala do aktuální hodnoty 3,9 % k 31. 12. 2019. Největší podíl nezaměstnaných osob k tomuto datu je v rámci kraje v ORP Chomutov (5,1 %) a v ORP Most (5,0 %).¹² I přes snižování podílu nezaměstnaných osob patří Ústecký kraj k oblastem s nejvyšší nezaměstnaností. Příčin vyšší nezaměstnanosti oproti jiným částem území je více. Zásadní je průmyslová historie kraje, specializovaná na těžbu nerostných surovin, kdy řada odvětví skončila úpadem, nebo zde probíhá restrukturalizace s omezením výroby. Dále také nižší vzdělanostní úroveň kraje či nízká mobilita za prací.¹³ Od roku 2020 se z dlouhodobého hlediska na nezaměstnanosti projevují dopady pandemie koronaviru COVID-19.

Ústecký kraj patří, spolu s Karlovarským krajem, k oblastem s nejnižší úrovní vzdělání v celé České republice. Přestože se úroveň vzdělanosti v Ústeckém kraji postupně mírně zlepšuje, patří pozice kraje stále k nejhorším v celorepublikovém srovnání. Významným specifikem Ústeckého kraje je též poměrně pestré etnické složení obyvatelstva oproti víceméně homogennímu stavu zbytku České republiky. Ačkoliv nejsou výsledky Sčítání lidu domů a bytů v roce 2011 v tomto směru zcela přesné (např. nelegální migrace), tak dávají poměrně jasnou představu o možném složení obyvatelstva. Bohužel, jsou zde zastoupené zejména ty menšiny, které nemají dlouhodobou vazbu k regionu, vyznačují se nižší vzdělanostní úrovní, vyšší nezaměstnaností apod. V Ústeckém kraji žije rovněž výrazná skupina obyvatel s německou národností.¹⁴ Ústecký kraj má, podobně jako další příhraniční regiony v severních a západních Čechách, nižší podíly rodáků, a to zejména ve starší populaci z důvodu migračních pohybů v minulosti (blíže viz obrázek č. 2). Taktéž se kraj potýká s vysokým počtem vyloučených lokalit. Dále se kraj vyznačuje nízkou sňatečností, v opaku vysokou rozvodovostí a je zde malé procento obyvatel věřících. Všechny tyto výše uvedené aspekty jsou navázány na historii a hospodářské zaměření kraje.

Historie kraje je svázaná s historií pohraničních oblastí Česka. Pohraniční oblasti (s výjimkou východních), mají vzhledem k historickým proměnám specifický charakter.¹⁵ Do roku 1938 je jednalo o oblasti, které byly pevně a přímo spjaty s kulturou a jazykem sousedních německých území. Ve vnitřním pohraničí se prolínaly české a německé vlivy a vnější pohraničí bylo vyspělou svěbytnou oblastí, a to jak ekonomicky, tak jazykově a kulturně. Situace se však změnila v období po 2 světové válce, a to v souvislosti s rozsáhlou sociální a etnickou směnou tamních obyvatel. Po odsunu německého obyvatelstva se zde usazovali lidé přicházející z různých částí státu i ze zahraničí a noví osídlenci přicházeli se vzájemně odlišnými a nesourodými historickými i kulturními kořeny.¹⁶ Největší podíl tvořili čeští obyvatelé z vnitrozemských regionů, ale velkou část tvořili též cizinci – nejčastěji Slováci a Romové.¹⁷ Nepříznivou sociální situaci pohraniční dále zhoršovaly od 50. let ekonomické a centralizační zásahy nastoleného komunistického režimu. V těchto oblastech se začaly kumulovat problémy

¹¹ Charakteristika kraje. ČSÚ. Dostupné online: <https://www.czso.cz/documents/10180/61165702/33008518chcz.pdf/b25e327b-9b81-4828-ae44-dce10771f305?version=1.3>

¹² Měsíční nezaměstnanost – vývoj na trhu práce pro vybrané kraje a ČR. Dostupné online: <https://www.mpsv.cz/web/cz/mesicni-nezamestnanost-vyvoj-na-trhu-prace-pro-vybrane-kraje-a-cr>

¹³ Analýza nezaměstnanosti v Ústeckém kraji. Bakalářská práce. Dostupné online: https://dSPACE.vsb.cz/bitstream/handle/10084/129877/FIL0091_HGF_B2102_2102R001_2018.pdf?sequence=1

¹⁴ Problémová analýza Ústeckého kraje. Dostupné online: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1666198

¹⁵ SEMOTANOVÁ, E., CHROMÝ, P. (2012). Development and current trends of the Czech historical geography. *Historická geografie*, 38, 9-34.

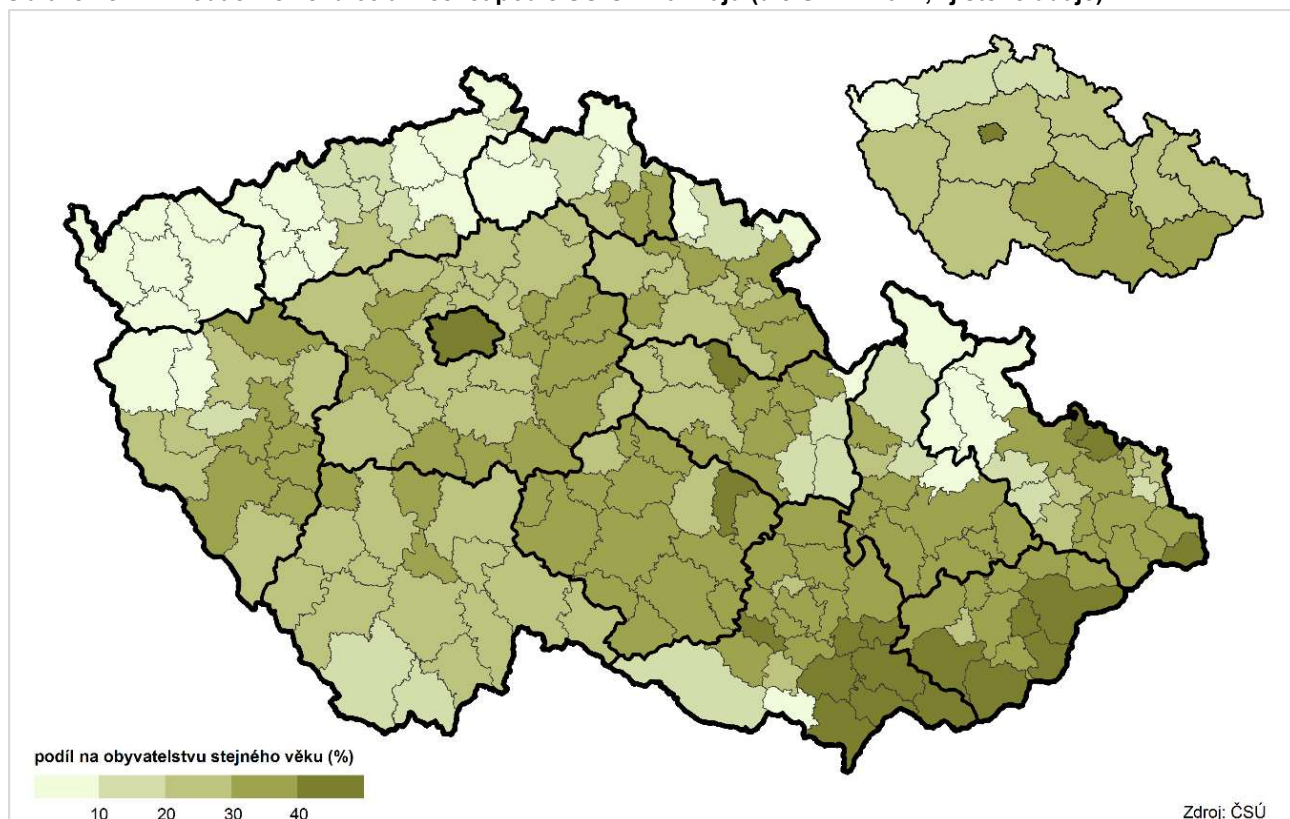
¹⁶ DANĚK, P. (1993). Moravian and Silesian nationalities: a new phenomenon on the ethnic map of the Czech lands? *GeoJournal*, 30, 249-254.; ČAPKA, F., SLEZÁK, L., VACULÍK, J. (2005). Nové osídlení pohraničí českých zemí po druhé světové válce. Brno (CERM).

¹⁷ HEŘMANOVÁ, E., CHROMÝ, P., KUČERA, Z., KUČEROVÁ, S., MARADA, M. (2009). *Kulturní regiony a geografie kultury*. Praha (ASPI).

socio-ekonomické, socio-demografické, sociokulturní a v neposlední řadě i problémy ekologické povahy. V souvislosti s těmito změnami se začala zhoršovat image regionu. Tím se dále prohlubovala odlišnost území, a to i v době posttotalitní transformace, jelikož stále „brzdila“ jeho rozvoj. V současné době zle pozorovat snahu o její zlepšení. Kraje severozápadních Čech a obyvatelé těchto území se snaží zlepšovat negativní obraz svého regionu zviditelněním jeho hodnot. Probíhá zde aktivizace regionálních institucí, zvyšuje se význam cestovního ruchu, vytváří se nová symbolika, ožívují se staré a vytváří nové tradice, a posiluje se marketingová podpora. K tomu bezesporu přispívá i existence samosprávných krajů.¹⁸

Obrázek č. 2 – Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů (dle SLDB 2011, zjištěné údaje)

Zdroj: ČSÚ

¹⁸ Šifta, Miroslav & Chromý, Pavel. (2014). *Symbyly a identita regionu: analýza vnímání přírodních symbolů oblastí s intenzivně přeměněnou krajinou v Česku*. *Geografický časopis*, 66, 4, 401–415 ISSN 1335-1257. *Geografický časopis*. 66. 401–415.

3. UVEDENÍ DO TÉMATU KULTURY A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Pojem kultura je velice obsáhlý. Kulturu je možné vnímat jako veškeré výsledky lidské činnosti, ať už hmotného či nehmotného charakteru. Mezi hmotné, tedy materiální prvky kultury, jsou řazeny umělecké a kreativní produkty společnosti, jako jsou umělecká či architektonická díla. Nehmotné, tedy nemateriální prvky, jsou například tradice, zvyky, způsob života či chování. Jedná se tedy o duchovní a materiální hodnoty, které jsou vytvářeny v průběhu historie.¹⁹

Kultura má ve společnosti velmi důležitou sociálně-integrační funkci tím, že podporuje sounáležitost k obci, kraji či státu. Skrze kulturu je prezentován náš stát, jeho jednotlivé regiony s jejich specifickými charakteristikami a rysy.²⁰ Kultura je jedinečným nástrojem k uvědomění že „někam patřím“. Pomáhá k sebeuvědomění jedince a pocitu sounáležitosti s územím, kde člověk žije – s jeho obyvateli, historií, zvyky a tradicemi. Taktéž má nezastupitelnou sociální a výchovně vzdělávací funkci, jelikož vede člověka k rozvoji jeho emocionální i intelektuální stránky a přispívá k vývoji morální úrovně jedince. Kultura a kulturní život je dále efektivním nástrojem sociálně patologického chování, podobně jako sport, jelikož přispívá k sebeuvědomění jedince a smysluplnému trávení volného času. Další a velmi zásadní rolí je její hospodářská funkce, kde mimo jiné vytváří množství pracovních míst.

Vzhledem k historii kraje v průběhu 20. století je význam kultura nezastupitelným faktorem pro jeho rozvoj. Jedná se o oblasti, které byly demograficky i ekonomicky přetvořeny. Původní tradice zmizely, územní identita i image regionu byly přetransformovány. V přesídlených částech českého pohraničí je obecně pozorována nižší míra regionální identity. Regionální identita představuje vztah jedince k regionu a mentální reflexe regionu v jeho mysli a paměti. S tím dále souvisí kolektivní regionální identita (regionální vědomí). Ta vzniká nalezením atributů podobnosti mezi regionálními identitami jednotlivců – společná kontinuální existence, společný kulturní odkaz, podobná hodnotová orientace apod. Vedle toho stojí „identita regionu“, kterou je možné si představit jako obraz dotyčného regionu, který je utvářen v myslích nejen jeho obyvatel, ale i dalších osob, které zde trvale nežijí. Těmi mohou být např. turisté a chataři – ovšem i ti, kteří daný region nikdy nenavštívili, ale přesto mají díky školnímu vzdělávání a vlivu médií o tomto regionu představu.²¹ Dlouhodobé tradice byly v těchto oblastech, na rozdíl od vnitrozemí a česko-slovenského pohraničí, zpretrhány, přičemž se v nich utvořil prostor pro formování nových společenství, které si v průběhu posledních padesáti let utvořily tradice nové.²² Podpora starých a původních tradic je tedy stejně potřebná jako podpora, udržování a vytváření tradic nových, živých.

Významnou součástí kultury je i kulturní dědictví. Jednou z mnoha definic je možné kulturní dědictví vnímat jako „konfiguraci kulturních prvků, tj. artefaktů, sociokulturních regulativů (zejména hodnot, norem a kulturních vzorců) a idejí, jež jsou jako trvalé kolektivní vlastnictví a všeobecně sdílený výsledek materiální a duchovní činnosti členů určité kultury předávány následujícím pokolením jako specifický typ dědictví.“²³ Zjednodušeně vyjádřeno, kulturní dědictví je vše, co člověk v minulosti vytvořil a co mělo vliv na rozvoj kultury a vykazuje to jistou kulturní a památkovou hodnotu.²⁴ Kulturní dědictví, podobně jako samotná kultura, je dělena na kulturní dědictví hmotné a nehmotné. Hmotné a nehmotné kulturní jevy mohou být za určitých podmínek chráněny právě jako hmotné a nehmotné kulturní dědictví. Těmito podmínkami je myšlen jistý časový odstup od vzniku jevu a jeho evaluace tykající se jeho trvalé hodnoty.²⁵

Mezi nehmotné kulturní dědictví jsou řazeny, kromě společenských zvyklostí a tradic, taktéž například vědomosti, zkušenosti, myšlenky, umění nehmotné povahy jako je hudba či tanec a v neposlední řadě jsou to

¹⁹ Heřmanová E., Chromý P. a kolektiv. *Kulturní regiony a geografie kultury*, 1. vyd. Praha: ASPI, 2009.

²⁰ Tamtéž.

²¹ Tamtéž.

²² CHROMÝ, P. (2004): *Historickogeografický pohled na české pohraničí*. In: Jeřábek, M., Dokoupil, J., Havlíček, T. a kol.: *České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování?* Academia, Praha

²³ Patočka, J., Heřmanová, E. *Lokální a regionální kultura v České republice*. Praha: ASPI, 2008. s. 23

²⁴ Horák P., Nejedlý V. *Základní pojmy v péči o kulturní dědictví*. 1. vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013.

²⁵ Soukup, Václav. *Přehled antropologických teorií kultury*. Praha: Portál, 2000.

důležité dovednosti v tradičních řemeslech. Hmotné kulturní dědictví je dle mezinárodní organizace UNESCO děleno na nepřemístitelné a přemístitelné kulturní dědictví. Mezi nepřemístitelné (immovable) hmotné dědictví jsou řazena architektonická díla, díla monumentálního malířství a sochařství. Dále se jedná o budovy a skupiny budov, které mají mimořádnou světovou hodnotu z hlediska dějin, vědy či umění a také lokality, které jsou výtvorem člověka nebo jsou kombinovaným dílem přírody a člověka. Také jde o oblasti zahrnující místa důležitých archeologických nálezů. Mezi přemístitelné (moveable) hmotné dědictví jsou hodnotné prvky menších rozměrů, které jsou předmětem např. sbírek. Může se například jednat o umělecká díla, nástroje, užité umění (sklo, keramika, kov, dřevo aj.), ale také důležitá literární díla, pozůstatky architektonických staveb, mince, šperky či oblečení a jídlo. Nejvýznamnější památky kulturního dědictví se zařazují na Seznam světového dědictví UNESCO.

Z důvodu bohaté historie osídlení, která spadá již do doby kamenné, se na území Ústeckého kraje nachází velké množství památek. K nejznámějším patří bezesporu ty, které nás odkazují k bájným prvopočátkům našeho státu, například k hoře Říp, Královskému poli ve Stadicích nebo do Peruce. Fond národních kulturních památek reprezentuje řada zámeckých areálů nebo Památník v Terezíně, či přesunutý gotický kostel v Mostě.²⁶ V Ústeckém kraji je taktéž od července roku 2019 lokalizována část památky světového dědictví UNESCO – Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří, ve kterém leží několik územních celků hornické kulturní krajiny odkazující na historii rudné těžby v regionu.²⁷ Ústecký kraj je spojován především s objekty souvisejícími s rozvojem průmyslu a s množstvím dochované venkovské zástavby. V kraji se nachází tři vesnické památkové rezervace a třináct vesnických památkových zón. Taktéž je pro území kraje důležitá hustá síť vrchnostenských sídel, zejména hradů. Dále se v kraji nalézají hustá síť historických měst, kdy dokladem jejich dochovanosti je vysoký počet městských památkových rezervací. Významnou skupinkou jsou církevní památky a s nimi související množství drobných sochařských či architektonických prvků v krajině.²⁸

Pro Ústecký kraj je kultura a aktivity okolo kultury zásadním tématem v souvislosti s celkovým rozvojem území a zástupci kraje jsou si této důležitosti náležitě vědomi. Ústecký kraj je oblastí s krásnou přírodou i množstvím historických a kulturních památek, ale zároveň je územím s nižší úrovní vzdělanosti obyvatel, vyšší nezaměstnaností, vysokým počtem vyloučených lokalit a nižším počtem rodáků zejména ve strašší populaci, který souvisí i s nízkým výskytem tradic a zvyků jednotlivých lokalit. Podíl rodáků je velmi důležitým ukazatelem, neboť představuje územní (do jisté míry i sociální) stabilitu obyvatelstva. Poukazuje na vztah a kořeny k místu narození²⁹ a je důležitý pro lokální rozvoj místa, jelikož ti, co se zasazují o rozvoj a změny jsou většinou lidé, kteří mají k místu silnější vztah. V takovém místě můžeme nalézt lepší sociální síť a aktivnější společenský život.

Jak bylo uvedeno výše, tak působení kultury má příznivý vliv na sounáležitost jedince s územím a společností, a zároveň je důležitým sociálně výchovným aspektem zvyšující morální úroveň jedince. V této souvislosti kultura značně přispívá k udržitelnému rozvoji kraje a zároveň pozitivně ovlivňuje kvalitu života občanů. Z tohoto důvodu je vhodné a nutné lidem umět poskytnout kvalitní kulturní vyžití, které je bude obohacovat a pomáhat jim vytvořit si vazby na svůj region.

S kulturou se dále pojí tzv. kulturní kapitál, který je inspirován kapitálem ekonomickým. Kulturní kapitál, podobně jako kapitál ekonomický, dokáže produkovat zisk. Nejedná se však pouze o zisk finanční, ale o jakýsi „kulturní“ vývoj, který je možné získat vzděláváním a získáváním nových dovedností. To jedinci může pomoci k růstu ve

²⁶ Charakteristika kraje. ČSÚ. Dostupné online:

<https://www.czso.cz/documents/10180/61165702/33008518chcz.pdf/b25e327b-9b81-4828-ae44-dce10771f305?version=1.3>

²⁷ Hornický region Erzgebirge / Krušnohoří. Památkový katalog. Dostupné online: <https://www.pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/hornicky-region-erzgebirge-krusnohori-484082034>; více na <https://whc.unesco.org/en/list/1478>

²⁸ Památky v našem kraji. Územní odborné pracoviště národního památkového ústavu. Dostupné online: <https://www.npu.cz/cs/uop-usti-nad-labem/pamatky-v-nasem-kraji#query=&formId=sightsnearbysearch&page=2>

²⁹ Jedná se o bydliště matky v době narození osoby, které je obvykle totožné s prvním bydlištěm, kde počítaná osoba po narození žila.

společenském postavení. Pojem kulturní kapitál poprvé použil francouzský sociolog Pierre Bourdieu³⁰, který se však zaměřuje zejména na kulturní kapitál jedince. Nicméně, tyto aspekty je možné převést i na aspekty určité destinace a společnosti, v tomto případě je možné mluvit tedy o kulturním kapitálu severozápadních Čech či přímo o kulturním kapitálu Ústeckého kraje. V tomto ohledu může být kulturní kapitál vysvětlen tímto způsobem: „Kulturní kapitál zahrnuje hodnoty kulturní (estetické, symbolické, historické či duchovní), spolu s hodnotami ekonomickými. Může mít formu hmotnou (sídlá, budovy, nemovité památky, sbírky, umělecké objekty, obrazy, sochy apod.) nebo nehmotnou (různé formy tvůrčího výrazu a kulturní komunikace – literatura, hudební díla, orální historie, jazyk, scénická a performativní umění, tradice řemesel, ideje, hodnoty, praktiky a tradice společenství, které spoluvytvářejí skupinovou a individuální identitu). Tento kapitál je možné spotřebovat přímo nebo v kombinaci s dalšími vstupy, čímž vznikají produkty a služby, jež mají opět jak ekonomickou, tak kulturní hodnotu.“³¹ Kulturní kapitál Ústeckého kraje tedy představuje samozřejmě movité i nemovité hmotné kulturní dědictví, ale i samotná zajímavá historie této pohraniční oblasti či kulturní akce a aktivity probíhající na území apod. Kulturní kapitál je využíván především rámci cestovního ruchu, kde může být významným ekonomickým zdrojem a tedy i zároveň prostředkem k socioekonomickému rozvoji daného místa nebo regionu (tzv. ekonomizace kultury).

³⁰ Jsou zde představeny 3 druhy kapitálu: ekonomický, sociální a kulturní. BOURDIEU, Pierre. *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. Příprava vydání J. Richardson. New York: Greenwood Press, 1986. Dostupné online. Kapitola *The Forms of Capital*, s. 241-258. (anglicky)

³¹ Kesner, L. (2005). *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada Publishing

4. SOUVISEJÍCÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY

V kapitole jsou prvně představeny nadřazené strategické dokumenty dotýkající se plánování v oblasti kultury a kulturního dědictví. Zprvu se text zaměřuje na dokumenty nadnárodní, přesněji na dokumenty pro celý evropský prostor. Poté je prezentována národní strategie České republiky. Informace v obou typech těchto dokumentů se následně uplatňují při tvorbě strategiích lokálních, které se jimi inspiřují a jejich cíle jsou v (určitém objemu) v souladu s cíli národními i nadnárodními. Poslední část zahrnuje strategické dokumenty na úrovni krajské.

4.1 Nadnárodní úroveň

Dokumenty nadnárodní úrovně jsou myšleny dokumenty především na úrovni evropské, tedy dokumenty Evropské unie. Společná evropská kulturní politika spočívá například ve spolupráci odborných pracovišť a dalších institucí či ochraně evropského kulturního dědictví.³² Je důležité si uvědomit, že jednotlivé státy mají výlučnou pravomoc v otázkách kulturní politiky, kdežto role a poslání EU spočívá v podpoře, povzbuzování spolupráce a doplňování činností členských států.³³ Právní základ činnosti EU v oblasti kultury leží v samotné Lisabonské smlouvě, přesněji v článku 3 Smlouvy o Evropské unii a článku 167 Smlouvy o fungování Evropské unie.³⁴ Stěžejním impulsem pro aktuální činnost v kultuře na evropské úrovni byl summit vedoucích představitelů v listopadu roku 2017, kde hlavy států a předsedové vlád potvrdili svůj závazek vůči Unii, která podporuje kulturní rozmanitost a chrání své kulturní dědictví. Dále, při zasedání Evropské rady v prosinci 2017 byla vyzdvížena role Evropského roku kulturního dědictví 2018, jako klíčové a rozhodující příležitosti zvýšit povědomí o společenském a hospodářském významu kulturního dědictví i samotné kultury.³⁵ Kromě níže uvedených aktuálních „strategií“ je důležitým dokumentem například Bílá kniha o mezikulturním dialogu a Zelená kniha o Uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví. Aktuálními dokumenty v oblasti kultury a kulturního dědictví na úrovni EU jsou:

- Nová evropská agenda pro kulturu (2018);
- Evropský akční rámec pro kulturní dědictví (2019).

Nová evropská agenda pro kulturu³⁶ je reakcí na výzvu evropských lídrů, že je potřebné prostřednictvím kultury a vzdělávání více přispívat k vytvoření soudržných společností a nabízet vizi atraktivní Evropské unie. Cílem agendy je využití plného potenciálu kultury při vytváření inkluzivnější a spravedlivější Unie, která podporuje kreativitu, inovace, ale i udržitelná pracovní místa a růst. Cílem agendy, s podporou příslušných finančních zdrojů, je využívání součinnosti mezi kulturou a vzděláváním a posilování spojení mezi kulturou a dalšími oblastmi. Agenda taktéž chce pomoci kreativním a kulturním odvětvím k překonání překážek a výzev, a chopení se příležitosti k přechodu k digitalizaci.

Nová agenda má tři strategické cíle. Ty zahrnují společenský, hospodářský a vnější (zahraniční) rozměr, které se dále dělí na cíle dílčí:

- *Společenský rozměr – podchycení síly kultury a kulturní rozmanitosti pro sociální soudržnost a pohodu;*

³² Evropský parlament – Fakta a čísla o Evropské unii. Kultura. Dostupné online: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/137/cultuur>

³³ Celý název smlouvy je Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství.

³⁴ Evropská komise. Nová evropská agenda pro kulturu. 2018. Dostupné online: <https://www.mkcr.cz/nova-evropska-agenda-pro-kulturu-1874.html>

³⁵ Evropská komise. EVROPSKÝ AKČNÍ RÁMEC PRO KULTURNÍ DĚDICTVÍ. Dostupné online: [file:///C:/Users/brandejska/Downloads/Evropsky%20akcni%20ramec%20pro%20KD.cs%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/brandejska/Downloads/Evropsky%20akcni%20ramec%20pro%20KD.cs%20(1).pdf)

³⁶ Evropská komise. Nová evropská agenda pro kulturu. 2018. Dostupné online: <https://www.mkcr.cz/nova-evropska-agenda-pro-kulturu-1874.html>

- *Hospodářský rozměr – podpora kreativity založené na kultuře v oblasti vzdělávání a inovací ve prospěch tvorby pracovních míst a růstu;*
- *Vnější rozměr – posilování mezinárodních kulturních vztahů.*

Evropský akční rámec pro kulturní dědictví³⁷ podporuje a uvádí do praxe jednotný a participativní přístup ke kulturnímu dědictví a přispívá k tomu, aby kulturní dědictví bylo začleňováno do všech politik Evropské unie. Tento akční rámec byl vyhlášen ve výše představené Nové evropské agendě pro kulturu, navazuje na výsledky Evropského roku kulturního dědictví 2018 a vyvíjí další konkrétní činnosti a aktivity. Cílem Evropského roku kulturního dědictví 2018 bylo vyzdvižení kulturního dědictví jako sdíleného zdroje všech obyvatel, posílení pocitu sounáležitosti ke společnému evropskému (kulturnímu i politickému) prostoru a zvýšení povědomí o společné historii a sdílených hodnotách. Díky tomuto sjednocenému přístupu ke kultuře, její důležitosti a ochraně kulturního dědictví, byl vytvořen nový impuls pro zařazení kulturního dědictví výše do politik EU, tedy jednoduše zvýšení jeho významu při jejich tvorbě. A cílem akčního rámce je zachytit tento impuls a rozvíjet ho. Akční rámec stanovuje společný směr pro činnosti související s dědictvím na evropské úrovni (EU programy a politiky), nicméně může posloužit jako inspirace regionům a městům po celé Evropě, jakož i jednotlivým organizacím a institucím. Evropský akční rámec pro kulturní dědictví je založen na pěti pilířích, jimiž jsou:

- *Kulturní dědictví pro inkluzivní Evropu: účast a přístup pro všechny;*
- *Kulturní dědictví pro udržitelnou Evropu: inteligentní řešení pro soudržnou a udržitelnou budoucnost;*
- *Kulturní dědictví pro odolnou Evropu: ochrana ohroženého dědictví;*
- *Kulturní dědictví pro inovativní Evropu: mobilizace znalostí a výzkumu;*
- *Kulturní dědictví pro silnější globální partnerství: posílení mezinárodní spolupráce.*

Mimo dvou výše uvedených hlavních nadnárodních dokumentů, stěžejních pro péči o kulturní dědictví a rozvoj kultury, existuje množství dalších dokumentů, které ty základní rozšiřují a doplňují, jedná se např. o:

- Doporučení na ochranu a podporu muzeí a sbírek, jejich rozmanitosti a jejich úlohy ve společnosti
- Doporučení UNESCO na ochranu a podporu muzeí a sbírek/Doporučení UNESCO pro zachování a zpřístupnění dokumentárního dědictví
- Šenčenská deklaráce o muzeích a sbírkách
- Závěry Rady ze dne 21. května 2014 o kulturním dědictví jako strategickém zdroji pro udržitelný rozvoj Evropy
- Závěry Rady o participativní správě kulturního dědictví
- Stanovisko Evropského výboru regionů – Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu
- Debata o vzdělávání a kultuře konaná v rámci agendy lídrů dne 17. listopadu 2017 v Göteborgu (včetně sdělení Komise o posilování evropské identity prostřednictvím vzdělávání a kultury)
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů
- Zpráva o Nové evropské agendě pro kulturu

³⁷ Evropská komise. *EVROPSKÝ AKČNÍ RÁMEC PRO KULTURNÍ DĚDICTVÍ*. Dostupné online: [file:///C:/Users/brandejska/Downloads/Evropsky%20akcni%20ramec%20pro%20KD.cs%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/brandejska/Downloads/Evropsky%20akcni%20ramec%20pro%20KD.cs%20(1).pdf)

- Návrh závěrů Rady o pracovním plánu pro kulturu (2019–2022)

4.2 Národní úroveň

Základním aktuálním dokumentem na úrovni celé České republiky je **Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025)**³⁸. Účelem dokumentu je podpora kultury, umění, památkové péče a souvisejících oblastí. Stěžejní myšlenkou strategie v tomto textu je potřeba kulturu nově chápat v širším kontextu jejích vazeb na společenské souvislosti, ekonomiku i vzdělávací systém. Cílem státní kulturní politiky, která je realizovaná Ministerstvem kultury ve spolupráci s ostatními resorty a s územními samosprávnými celky, je péče o kulturní dědictví, uchovávání kulturních hodnot a tvorba hodnot nových. Využívání těchto hodnot pro účely vzdělávání a v ekonomické oblasti pro fungování kulturních a kreativních průmyslů, je zárukou nejenom jejich předání příštím generacím, ale i jejich další šíření, což je jedním z předpokladů konkurenceschopnosti, a tedy i prosperity samotné společnosti. Klíčovou aktivitou při realizaci této politiky je vytváření společenských podmínek pro rozvoj umění, kulturních a kreativních odvětví a podporování kreativity, a to pomocí legislativních prostředků, ekonomických nástrojů a daňové politiky. Dále je velmi zásadní podněcování aktivní i pasivní účasti všech občanů na kulturním životě a zlepšení přístupu ke kultuře díky novým technologiím. Zároveň je prostřednictvím tohoto dokumentu snaha o podporu participativní správy kulturních záležitostí, včetně kulturního dědictví. V rámci navrhované Státní kulturní politiky České republiky na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025) se vláda soustředí na dvě nové priority, jimiž se liší od předchozích dokumentů tohoto typu. Jedná se o rozvoj kulturních a kreativních odvětví a zavedení systému eCulture jako rovnocenné součásti eGovernment. Základním principem je v tomto ohledu využití příležitostí pro podporu kulturních a kreativních odvětví (včetně kulturního dědictví), kterou poskytují finanční nástroje Evropské unie (strukturální fondy a tematické programy) a k těmto nástrojům vytvořit doplňkové mechanismy na úrovni národní. Mimo těchto dvou nových priorit je dokument založen na naplnění cílů nesplněných v předchozích obdobích či na pokračování v osvědčených nástrojích podpory a pomoci. Priority Státní kulturní politiky na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025) jsou následující:

1. *Podpora kulturní identity, kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu;*
2. *Rozvoj kreativity, podpora kulturních činností a vzniku kulturních statků, poskytování veřejných kulturních služeb, práce s publikem, podpora přístupu ke kultuře a rozvoj participativní kultury usnadňující sociální začlenění;*
3. *Uchování kulturního dědictví;*
4. *Využití kulturního dědictví a kulturních činností, služeb a statků pro rozvoj hospodářství a zvyšování konkurenceschopnosti, podpora mobility;*
5. *Využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury;*
6. *Efektivnější prostředí pro podporu kulturních činností, poskytování veřejných kulturních služeb, vzniku kulturních statků a uchování kulturního dědictví.*

Jak je z názvu patrné, tak dokument ke **Státní kulturní politice** je v současné době aktuální i pro nadcházející období po roce 2020, které je zásadní pro vytvářený dokument „*Strategie kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030*“. Dalšími dokumenty, které rozvíjí zásady a principy státní politiky jsou například:

- Koncepce památkové péče v České republice;
- Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na období;
- Integrovaná strategie podpory kultury;

³⁸ Ministerstvo kultury. *Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025)*. Dostupné online: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-69.html>

- Koncepce podpory umění;
- Koncepce rozvoje knihoven v České republice;
- Koncepce rozvoje muzejnictví v ČR;

Dalším dokumentem na národní úrovni v rámci České republiky je **Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030**, který vznikl v rámci projektu Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě³⁹. Implementační plán rozpracovává Strategický rámec Česká republika 2030 a je v gesci Ministerstva životního prostředí. Záměrem plánu je zajistit provázanost cílů tohoto dokumentu s dalšími strategickými a koncepčními materiály a představit soubor opatření a doporučení. Cílem onoho Strategického rámce je udávat směr rozvoje země pro příští desetiletí s cílem zvyšovat kvalitu života obyvatel České republiky při respektování principů udržitelného rozvoje. Za tímto účelem je v dokumentu stanoveno 27 strategických cílů, mezi nimiž je zmíněna i kultura a kulturní dědictví. V oblasti kultury je zdůrazněna mimo jiné myšlenka podpory rovného přístupu ke kultuře, dostupnost kultury a umění před komerčním ziskem, veřejné tvůrčí soutěže jako nástroj dosažení kvality, rovný přístup ke kreativitě či zajištění dostatečných zdrojů pro rozvoj kultury a další. Znalost vlastní kultury a vědomí její hodnoty spolu s respektem k rozmanitosti kulturních projevů a kladným kulturním hodnotám cizích kultur či menšin jsou jedny z hlavních prostředků umožňujících chránit společnost před negativními jevy, například před šířením uniformity, ztrátou kulturní identity či xenofobií. Stát proto bude podporovat u celé populace rozvoj kulturních znalostí a kompetencí a snižovat nerovnosti v dostupnosti kultury napříč celou společností, zejména u znevýhodněných menšin. Zpřístupňování kulturních a uměleckých hodnot musí mít ve veřejné oblasti přednost před generováním finančních prostředků. Vzhledem k historickému vývoji je velká část kulturních institucí České republiky státním a veřejným majetkem. Žádoucím cílem je ve veřejné sféře poskytování a aktivní zprostředkování kulturních hodnot bezplatně. Oblast kultury a kulturního dědictví je v Implementačním plánu členěna do čtyř následujících cílů:

1. *Vyšší veřejné výdaje v oblasti kultury s možností dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací;*
2. *Podpora rozvoje a zakládání nových kulturních organizací podle potřeb měnící se společnosti;*
3. *Kulturní a kreativní průmysly jako příležitost pro rozvoj ekonomiky;*
4. *Metodická i finanční podpora pracovníků v kultuře s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.*

Implementační plán stanoví pro každý z těchto cílů soubor konkrétních opatření a doporučení v budoucnu, prostřednictvím kterých bude jednotlivý cíl uváděn v praxi. Odpovědné za iniciativu a postup v uvedeném směru jednotlivých opatření jsou organizace, které jsou v dokumentu přímo označeny. Převážně je odpovědné Ministerstvo kultury, nicméně v některých případech se jedná o spolupráci s dalšími institucemi, jako je Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj či kraje.

4.3 Krajská úroveň

Dále existují strategické dokumenty v oblasti kultury a kulturního dědictví na krajské úrovni. Jedním z těchto dokumentů na území Ústeckého kraje je **Program rozvoje Ústeckého kraje 2014-2020**⁴⁰. Jedná se o základní střednědobý dokument regionálního rozvoje na úrovni vyššího samosprávného celku. Hlavním záměrem je definování strategické rozvojové vize, priorit a opatření. V rámci návrhové části dokumentu je mimo jiné

³⁹ Ministerstvo životního prostředí. *Strategické dokumenty v gesci MŽP*. Dostupné online: https://www.mzp.cz/cz/strategicke_dokumenty_v_gesci_prehled.

⁴⁰ Ústecký kraj. *Program rozvoje Ústeckého kraje 2014-2020*. Dostupné online: <http://www.kr-ustecky.cz/program-rozvoje-usteckeho-kraje-2014-2020/ds-99668>.

zmíněna Priorita 2: Sociální kapitál a kvalita veřejných služeb. Tato priorita je naplňována následujícími opatřeními:

- 2.1: *Eliminace a prevence sociálního vyloučení;*
- 2.2: *Zefektivnění vzdělávacího systému;*
- 2.3: *Sociální a zdravotnické služby;*
- 2.4: *Kultura, sport a volný čas;*
- 2.5: *Veřejná správa.*

Cílem Opatření 2.3, kde je zmíněna oblast kultury a památkové péče, je zkvalitnit nabídku kulturních, sportovních a volnočasových aktivit pro různé skupiny obyvatel a zachovat a adekvátně využít architektonicky, historicky, kulturně i technicky cenné objekty a areály. V tomto smyslu lze zmínit aktivity a intervence Ústeckého kraje naplňující opatření, mezi nimiž je obnova drobných kulturních památek na území kraje a jejich společná propagace, intervence u příslušných úřadů i vlastníků cenných nemovitostí, směřující k zachování jejich hodnot, koordinace rozvojových aktivit na lokální a regionální úrovni s cílem využití potenciálu památkově cenných objektů či marketing kulturních akcí. Dalšími okruhy aktivit jiných subjektů včetně nepřímé podpory ze strany Ústeckého kraje lze zmínit výkup a regenerace nejvíce ohrožených objektů, modernizace a zlepšení vybavení objektů sloužících ke kultuře, sportu a volnému času nebo rozšíření a zkvalitnění nabídky kulturního využití.

Dalším strategickým dokumentem na krajské úrovni je **Koncepce depozitářů muzeí a galerií Ústeckého kraje** z roku 2018⁴¹. Dokument byl vyhotoven nestranným odborníkem na základě podnětu investiční komise Rady Ústeckého kraje jako výchozí dokument pro plánování investičních akcí v oblasti kultury. Krajské sbírkové kolekce jsou nezastupitelnými fondy z pohledu uchování regionální paměti či krajské identity. V mnoha případech však tento fond region překračuje a je součástí kulturního dědictví České republiky a potažmo i střední Evropy. Krajské organizace spravují více jak 1,5 mil. sbírkových předmětů zanesených v Centrální evidenci sbírek při Ministerstvu kultury. Jedna z největších sbírkových kolekcí se nachází v Regionálním muzeu v Teplicích. V Koncepci depozitářů muzeí a galerií Ústeckého kraje jsou popsány následující sbírkotvorné instituce:

- Oblastní muzeum v Chomutově;
- Oblastní muzeum v Děčíně;
- Oblastní muzeum v Litoměřicích;
- Oblastní muzeum v Lounech;
- Oblastní muzeum v Mostě;
- Regionální muzeum v Teplicích;
- Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích;
- Galerie Benedikta Rejta v Lounech;
- Galerie výtvarného umění v Mostě⁴²;
- Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem.

Každá konkrétní organizace je podrobně popsána včetně analýzy současného stavu, připomínek či výhrad a doporučujících opatření. Smyslem rozvoje sbírek je nejen kvantitativní rozvoj sbírkové kolekce, ale

⁴¹ Ústecký kraj. *Koncepce depozitářů muzeí a galerií Ústeckého kraje*. Dostupné online: https://formulare.kr-ustecky.cz/materialyzukver/22_ZUK_2019-09-09/pdf/22_ZUK_MAT_16_7_priloha_1.pdf.

⁴² *Sbírkový fond galerie přešel v roce 2019 pod nově vytvořenou organizaci Oblastní muzeum a galerie v Mostě.*

i zkvalitňování sbírek, například v podobě případného vyřazování z důvodu neupotřebitelnosti či přebytečnosti. Tento problém se vyskytuje u velmi rozsáhlých fondů, jako je právě Regionální muzeum v Teplicích či Oblastní muzeum v Chomutově. Příkladem koncepčního přístupu správy a tvorby sbírky je v Ústeckém kraji Oblastní muzeum v Litoměřicích, jenž má i metodický potenciál směrem k ostatním krajským organizacím. Struktura fondů u sbírek muzejní povahy odráží regionální či místní specifika a vychází z místních průmyslových, spolkových či kulturních tradic. Samotné organizace, popřípadě se svým zřizovatelem, by měly v maximální míře využívat dalších finančních nástrojů ke zlepšení správy a uložení sbírek. Jedná se o prostředky z národních zdrojů, respektive Ministerstva kultury ČR, tak z fondů Evropské unie.

5. MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ

V této kapitole jsou uvedeny možnosti financování kultury a památkové péče. Dostatek finančních prostředků je jedním ze základních předpokladů pro fungování kulturních subjektů. Na financování se podílí mnoho institucí na odlišných úrovních. Financování aktivit podporující kulturu a památkovou péči je možné z národních a mezinárodních finančních zdrojů včetně zdrojů krajských a obecních samospráv. V další části jsou postupně popsány jednotlivé možnosti financování kultury a památkové péče.

5.1 Dotační tituly EU

Mezi dotační nástroje na mezinárodní úrovni lze zmínit Strukturální fondy Evropské unie nebo finanční prostředky Fondů EHP a Norska. Strukturální fondy jsou nástrojem regionální politiky, která je v současnosti uskutečňována v období 2014-2020. V tomto programovém období je možné v České republice čerpat finanční prostředky prostřednictvím deseti specifických tematických programů a programů Evropské územní spolupráce.⁴³

V programovém období 2007-2013 existoval mimo jiné Regionální operační program NUTS II Severozápad, který byl určen pro region sestávající z Karlovarského a Ústeckého kraje. Nicméně v období 2014-2020 byl tento program zahrnut do Integrovaného regionálního programu.

Dotační tituly v rámci Evropské územní spolupráce lze získat na územní plánování, regionální rozvoj, podporu přeshraniční hospodářské, kulturní a komunální spolupráce, rozvoj cestovního ruchu, podporu vzdělávání a sociální integrace a další specifické oblasti. Evropská územní spolupráce je členěna do tří pilířů, mezi nimiž je přeshraniční spolupráce, nadnárodní spolupráce a meziregionální spolupráce. Obecně jsou tyto programy označovány jako Cíl 2.

Programy přeshraniční spolupráce

Jedním z pilířů Evropské územní spolupráce jsou programy přeshraniční spolupráce určené na podporu mezi hraničními regiony NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu. Pro Českou republiku se jedná o přeshraniční spolupráci s Rakouskem, Slovenskem, Polskem, Bavorskem a Saskem. Tuto přeshraniční spolupráci prezentuje obrázek č. 1. Některé kraje mohou čerpat finanční prostředky ze dvou programů, přičemž pro Ústecký kraj je určen Program přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika 2014-2020.⁴⁴ Spolupráce se státem Sasko je rovněž pro Karlovarský a Liberecký kraj na území České republiky. Na území Německa se jedná o okresy Vogtlandkreis, Zwickau, Krušnohoří, Střední Sasko, Saské Švýcarsko a východní Krušné hory, Bautzen a Görlitz a města s postavením okresu Drážďany a Chemnitz. Kromě toho patří k programovému území durynské okresy Greiz a Saale-Orla. Projekty této spolupráce lze realizovat v rámci jedné z pěti následujících prioritních os:

- Prioritní osa 1: Podpora a přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik;
- Prioritní osa 2: Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů;
- Prioritní osa 3: Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení;
- Prioritní osa 4: Posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných subjektů a účinné veřejné správy;
- Prioritní osa 5: Technická pomoc.

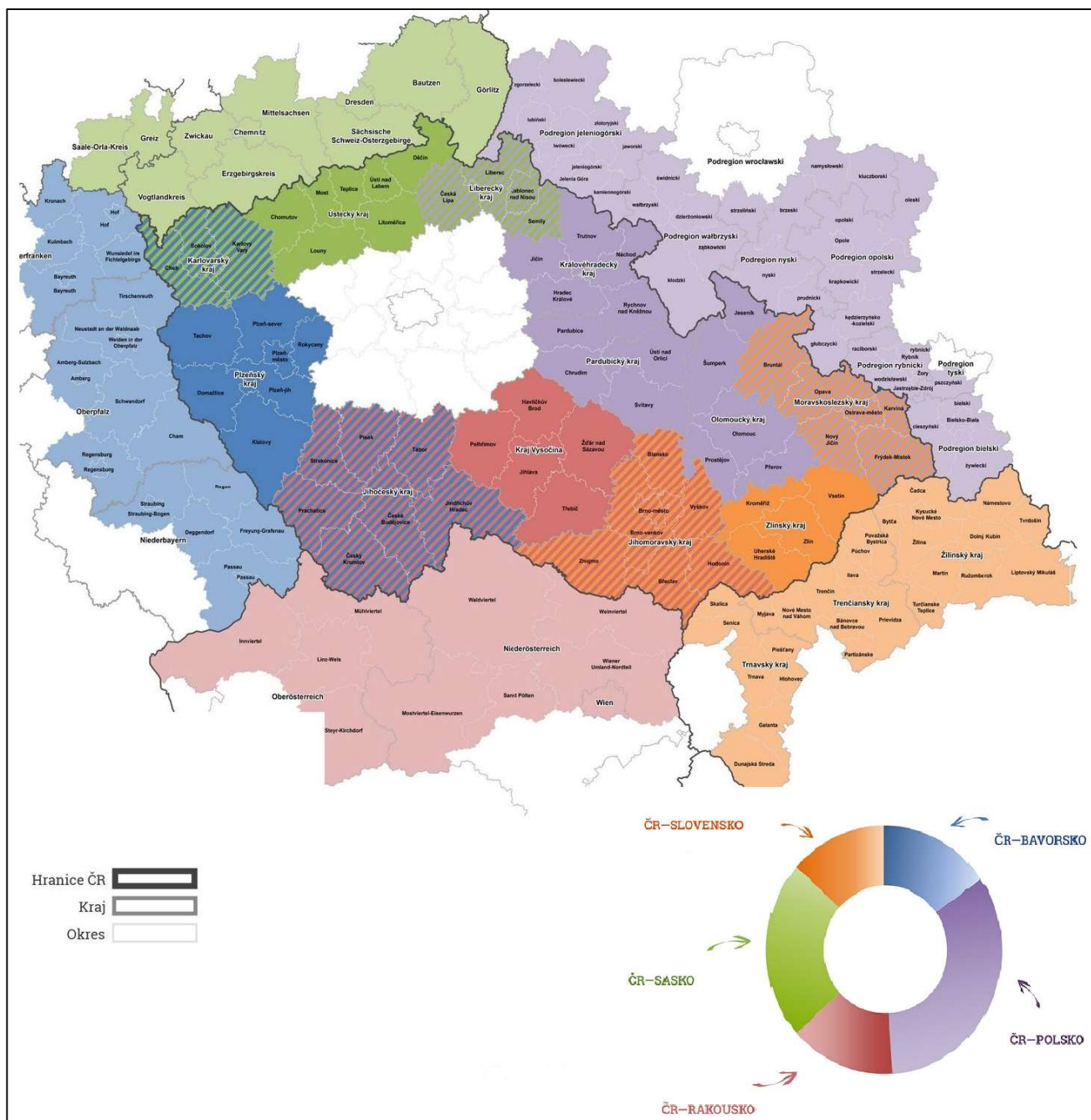
⁴³ Ministerstvo pro místní rozvoj. Dotace EU. Dostupné online: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy>.

⁴⁴ Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Program přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko-Česká republika 2014-2020. Dostupné online: <https://www.crr.cz/eus/obdobi-2014-2020/interreg-v-a-svobodny-stat-sasko-ceska-republika-2014-2020/>.

Ústecký kraj tento dotační nástroj využívá aktivně. Na území kraje se z tohoto programu realizuje řada kulturních projektů, které napomáhají k vzájemné přeshraniční identifikaci obyvatel s regionem. V rámci česko-saské spolupráce lze zmínit projekt *Umění pozdního středověku v hornické oblasti Krušnohoří*. Projekt je realizován mezi lety 2018–2021 se záměrem prohloubit metodickou i praktickou spolupráci při záchraně a péči o umělecká díla v kontextu Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří, nově zapsaného statku na Seznamu světového dědictví UNESCO.

Obrázek č. 3 – Přehled podporovaných území v rámci přeshraniční spolupráce

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj České republiky

Součástí spolupráce mezi Českou republikou a Saskem je i podpora malých projektů přeshraniční spolupráce, tzv. Fond malých projektů, který je nástrojem pro podporu projektů s menším finančním objemem s lokálním charakterem přeshraniční spolupráce⁴⁵. Cílem Fondu malých projektů je zintenzivnění přeshraniční spolupráce ve všech oblastech společenského života. Fond je spravován jednatelstvím euroregionů, které kooperačním partnerům nabízí konzultace a přijímají žádosti o dotace. Na území Ústeckého kraje se rozkládají tři euroregiony, Euroregion Nisa, Euroregion Labe a Euroregion Krušnohoří. Fond malých projektů významně podporuje kulturní spolupráci odehrávající se ve formě společných výstav, uměleckých vystoupení, konferencí, setkávání apod. Ústecký kraj a jeho kulturní organizace mají s tímto finančním nástrojem dobré zkušenosti.

Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce

Oproti tomu programy nadnárodní a meziregionální spolupráce se zaměřují na spolupráci mezi veřejnými orgány a institucemi s charakterem veřejných orgánů s cílem výměnu zkušeností především v oblastech inovací, životního prostředí a zvyšování atraktivity měst a regionů. V současnosti máme šest těchto programů, mezi nimiž je i Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE, který se mimo jiné zaměřuje na rozvoj kapacit pro udržitelné využívání kulturního dědictví a kulturních zdrojů ve střední Evropě⁴⁶. Ústecký kraj z finančního nástroje Interreg Europe realizuje v letech 2019-2023 mezinárodní projekt *Oživení pevnostních měst*.

Fondy EHP a Norska

Vyjma dotačních titulů Evropské unie je možné čerpat finanční prostředky na podporu kultury také z Fondu Evropského hospodářského prostoru a Norska⁴⁷. Prostřednictvím Fondu přispívají státy Island, Norsko a Lichtenštejnsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru a k posilování spolupráce s patnácti evropskými státy. Velký důraz na sdílení a výměnu zkušeností mezi donory a příjemci grantů je důležitý aspekt, kterým se liší od fondů Evropské unie. Mimo oblast kultury se podpora projektů vztahuje na vědu a výzkum, veřejné zdraví, vzdělávání, životní prostředí a spolupráci v justici. Cílem programu v oblasti kultury je posílení sociálního a hospodářského rozvoje prostřednictvím kulturní spolupráce, podnikání v oblasti kultury a správy kulturního dědictví. V letech 2019–2022 je vyhlášeno nejméně šest otevřených výzev a podpořeno zhruba sto kulturních projektů, které budou realizovány až do dubna 2024. V oblasti kulturního dědictví je prostřednictvím větších grantů podpořena ochrana a obnova movitého a nemovitého kulturního dědictví včetně rozvoje a realizace strategií pro jeho dlouhodobé využití. Druhá výzva se prostřednictvím menších grantů zaměřuje na oživení kulturního dědictví a jejímu inovativnímu využití. Ústecký kraj z těchto finančních mechanismů již v minulosti čerpal prostředky na obnovu Zámku Nový Hrad v obci Jimlín na Lounsku.

5.2 Dotační tituly Ministerstva kultury ČR

Dále je oblast kultury podporována samotnou Českou republikou, a to na všech úrovních. Dotace na státní úrovni, týkající se přímo kultury, jsou vyhlášovány Ministerstvem kultury. Nicméně některé dotační tituly vhodné pro financování části kulturního dědictví je možné zprostředkovat rovněž v rámci programů jiných ministerstev, například se jedná o Ministerstvo pro místní rozvoj. Ministerstvo kultury poskytuje dotace na projekty prostřednictvím vymezených dotačních okruhů uveřejněných na svých webových stránkách⁴⁸. Ústecký kraj čerpá finanční prostředky z Ministerstva kultury prostřednictvím jak samotného Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu, např. Program Podpora pro památky UNESCO, tak prostřednictvím svých příspěvkových organizací. Ty mohou čerpat dotace například v rámci Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví. Program vznikl za účelem snížení kritické situace ochrany sbírek, expozic a depozitářů,

⁴⁵ Evropská unie – Evropský fond pro regionální rozvoj. Fond malých projektů. Dostupné online: https://www.sn-cz2020.eu/cz/foerdergrundlagen/kleinprojektefonds/basisseite_11.jsp.

⁴⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj. Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE. Dostupné online: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/kohezni-politika-eu/operacni-programy/op-nadnarodni-spoluprace>.

⁴⁷ Ministerstvo financí. Fondy EHP a Norska. Dostupné online: <https://www.eeagrants.cz/>.

⁴⁸ Ministerstvo kultury. Dotační okruhy. Dostupné online: <https://www.mkcr.cz/dotacni-okruhy-1137.html>.

muzeí, galerií a památkových objektů v České republice. Dalšími hojně využívanými dotačními programy ze strany krajských příspěvkových organizací jsou např. Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií, Podpora projektů výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví, Podpora projektů expozic a výstav nebo Akviziční fond.

5.3 Finanční podpora Ústeckého kraje

Další možností financování kultury a památkové péče je finanční podpora Ústeckého kraje. Kraj plní nezastupitelnou roli při poskytování finančních prostředků. Existuje několik dotačních titulů kraje zaměřených na oblast kultury a památkové péče. Nástrojem dotační politiky Ústeckého kraje v oblasti památkové péče jsou dva programy. Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje a Program na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje. Pro kulturu tvoří základní dotační nástroje Program podpory regionální kulturní činnosti a program určený profesionálním divadelním souborům a hudebním tělesům. Tyto a další dotační tituly kraje jsou podrobně popsány v textu níže včetně finanční podpory z jednotlivých programů za roky 2016 až 2019/2020.

Tabulka č. 1 obsahuje srovnání mezi kraji v letech 2016-2019 a uvádí, kolik % z celkových výdajů kraje jsou vynaloženy na oblast kultury a památkové péče. Jsou zde vyčleněny dva ze čtyř výdajů na kulturu, konkrétně výdaje na kulturu a výdaje na ochranu památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí. Nejsou zde zahrnuty sdělovací prostředky a ostatní činnosti v záležitostech kultury, církví a sdělovacích prostředků. Nejvíce výdajů na tyto položky, přes 3 % z celkových výdajů z rozpočtu kraje, vydává v celém sledovaném období pouze kraj Plzeňský. Naopak nejméně finančních prostředků na kulturu vynakládá z rozpočtu kraje Středočeský a Jihomoravský kraj. V roce 2016 byl Ústecký kraj na 10. až 11. místě, co se týká nejvíce vynaložených nákladů na kulturu a památkovou péči, a to společně s krajem Vysočina. V roce 2017 se kraj posunul na 7. místo, v roce 2018 dokonce na 4. místo, nicméně o rok později se kraj dostal opět až na 11. místo a téměř všechny ostatní kraje financovaly vybrané oblasti více než kraj Ústecký.

Tabulka č. 1 – Krajské územní srovnání výdajů na kulturu a památkovou péči z celkových výdajů krajů za roky 2016 až 2019

Rok	2016		2017		2018		2019	
	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči
Praha	61 959 970	2,2 %	70 310 190	2,4 %	81 981 858	2,2 %	80 684 954	2,5 %
Středočeský	20 614 905	1,9 %	24 052 460	1,6 %	28 744 720	1,7 %	33 186 814	1,7 %
Jihočeský	11 637 736	2,4 %	13 501 066	2,5 %	16 417 728	2,4 %	18 712 844	3,4 %
Plzeňský	10 212 665	3,1 %	11 179 053	3,2 %	13 159 532	3,6 %	14 983 660	3,2 %
Karlovarský	5 587 606	3,6 %	5 952 692	2,6 %	7 122 872	2,4 %	8 016 488	2,5 %
Ústecký	14 214 990	1,8 %	15 500 157	2,1 %	18 477 829	2,4 %	20 440 665	2,1 %
Liberecký	7 332 052	2,0 %	8 261 368	1,8 %	9 674 410	2,1 %	10 962 151	2,6 %
Královéhrad.	10 192 884	2,1 %	11 496 133	1,8 %	13 479 731	1,9 %	15 305 434	2,0 %
Pardubický	8 723 534	1,6 %	9 495 965	1,7 %	11 473 543	2,3 %	13 481 044	2,5 %
Olomoucký	11 299 968	2,3 %	12 564 889	2,3 %	15 398 105	2,9 %	16 643 192	2,6 %

Rok	2016		2017		2018		2019	
Kraj	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči	Celkové výdaje (v tis. Kč)	% výdajů na kulturu a památ. péči
Moravskosl.	18 082 314	1,6 %	19 997 684	1,7 %	24 147 003	1,8 %	27 280 843	2,2 %
Jihomoravs.	18 649 129	1,6 %	19 328 371	1,6 %	22 550 152	1,7 %	25 884 654	1,6 %
Zlínský	9 224 679	2,3 %	10 204 082	2,3 %	12 080 126	2,4 %	13 225 429	2,4 %
Kraj Vysočina	9 819 350	1,8 %	11 026 291	1,9 %	12 996 234	2,0 %	14 585 684	2,5 %

Zdroj: Monitor – státní pokladna

Přehled dotačních titulů kraje

- Program podpory aktivit stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles působících na území Ústeckého kraje⁴⁹

Finanční prostředky plynou z rozpočtu Ústeckého kraje na podporu stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles působících na území kraje, dále na jednoleté projekty spojené s hostováním stálého divadelního souboru či hudebního tělesa v různých místech kraje a pro svozy diváku na domácí scénu tak, aby byla pokryta poptávka a byla zabezpečena dostupnost kulturních služeb obyvatelům Ústeckého kraje. Čerpání dotace je určeno především na zajištění působení samotných organizací, ale může být použito i na zajištění svozu diváků, posílení atraktivnosti hostování a dalších funkcí souvisejících s podporou působení těchto organizací. Žádat o dotaci mohou profesionální divadelní a hudební umělecké soubory sídlící a působící na území Ústeckého kraje a poskytující služby regionálního či nadregionálního rozsahu s výjimkou právnických osob, jejichž zřizovatelem je stát nebo Ústecký kraj. Záměrem programu je podpora šíření profesionální divadelní a koncertní tvorby na území Ústeckého kraje, reprezentace kraje v oblasti kultury či zachování a rozvoj kulturně uměleckých tradic.

Tabulka č. 2 – Dotace z Programu podpory aktivit stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles působících na území Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020

2016	2017	2018	2019	2020
5 700 tis. Kč	9 650 tis. Kč	10 000 tis. Kč	10 000 tis. Kč	10 000 tis. Kč

Zdroj: *Evaluace a analýza koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014-2020*

Kraj podpořil v letech 2016-2020 z programu Městské divadlo v Mostě, Docela velké divadlo v Litvínově, Činoherní studio města Ústí nad Labem a Severočeskou filharmonii v Teplicích. Mezi lety 2016 a 2017 došlo ke skokovému nárůstu dotace, jak je z tabulky č. 2 pozorovatelné. Od tohoto nárůstu zůstala výše dotace prakticky neměnná a ustálila se na částce 10 000 tis. Kč.

- Program podpory regionální kulturní činnosti⁵⁰

Program podpory regionální kulturní činnosti zahrnuje finanční prostředky určené k podpoře pořádání kulturních a společenských akcí na území Ústeckého kraje, mezi nimiž lze zařadit kulturní a vzdělávací programy, výstavy,

⁴⁹ Ústecký kraj. Program podpory aktivit stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles působících na území Ústeckého kraje na rok 2020. Dostupné online: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1737050.

⁵⁰ Ústecký kraj. Program podpory regionální kulturní činnosti na rok 2020. Dostupné online: https://formulare.kr-ustecky.cz/materialyzukver/25_ZUK_2019-12-09/pdf/25_ZUK_MAT_16_1_priloha_1.pdf.

koncerty a soutěže v uměleckých oborech, jako je divadlo, tanec, hudba či výtvarná výchova, které mají regionální, nadregionální a mezinárodní charakter. Konkrétním zaměřením jsou hudební, taneční, filmové, literární festivaly a přehlídky, mezinárodní festivaly, výstavy výtvarných prací, sochařská symposia, publikační činnost a tak podobně. Cílem podpory je rozšíření nabídky a podpora pořádání kulturních akcí, podpora subjektů zabezpečujících kulturní aktivity, reprezentace kraje v oblasti kultury, podpora tradiční lidové kultury či rozvoj místních tradic. Program zahrnuje rovněž podporu kulturních aktivit v souvislosti s kulturními statky zapsanými na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO nebo usilující o zápis do něj. Příjemcem finanční podpory může být obec na území Ústeckého kraje nebo právnická či fyzická osoba působící na území kraje s výjimkou právnických osob, jejichž zřizovatelem je stát nebo kraj.

Tabulka č. 3 – Dotace z Programu podpory regionální a kulturní činnosti za roky 2016 až 2020

2016	2017	2018	2019	2020
3 000 tis. Kč	2 920 tis. Kč	2 979 tis. Kč	2 976 tis. Kč	0 (zrušen)

Zdroj: *Evaluace a analýza koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014-2020*

Dotace z Programu podpory regionální a kulturní činnosti za roky 2016 až 2019 byly uskutečněny ve všech okresech, konkrétně se jedná o Chomutov, Děčín, Louny, Litoměřice, Most, Teplice a Ústí nad Labem. V období 2016–2019 z programu nejvíce obdrželo Ústecko, následované Lounskem a Děčínskem. Naopak nejméně finanční podpory z programu obdrželo Litoměřicko. Ve všech uvedených letech byla částka stálého charakteru, oscilovala kolem 3 000 tis. Kč, což lze vidět z tabulky č. 3. Na rok 2020 byl program zrušen v souvislosti s ekonomickými opatřeními k pandemickému onemocnění COVID-19. O zrušení dotačního programu rozhodlo zastupitelstvo Ústeckého kraje v dubnu roku 2020.

- Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje⁵¹

V rámci samostatné působnosti vyhledává Ústecký kraj pro oblast památkové péče dva dotační programy. Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje a Program na záchranu a obnovu drobných kulturních památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje. Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje existuje od roku 2005 a finanční prostředky jsou určeny pro zachování a obnovu kulturně historického charakteru a výpovědní hodnoty movitého a nemovitého kulturního dědictví nacházející se na území kraje. Program je zaměřen pouze na prohlášené kulturní památky. Finanční podpora tohoto programu umožňuje rozšířit povědomí obyvatel kraje o nezbytnosti uchovávat historické dědictví minulosti jako přirozenou součást života, zlepšit technický stav kulturních památek, snížit vysoké procento nejohroženějších památek v kraji, využít existence kulturních památek pro prezentaci jedinečnosti kraje z pohledu industriálního a zemědělského dědictví nadregionálního významu. V neposlední řadě se program zaměřuje na proces zapsání kulturních památek do seznamu světového dědictví UNESCO.

Tabulka č. 4 – Dotace z Programu na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020

2016	2017	2018	2019	2020
13 275 tis. Kč	14 796 tis. Kč	20 510 tis. Kč	10 158 tis. Kč	5 000 tis. Kč

Zdroj: *Evaluace a analýza koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014-2020*

Finanční podpora z Programu na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje mezi lety 2016-2020 byla čerpána ve všech sedmi okresech na území kraje. Od roku 2016 se výše dotační podpory zvyšovala, až v roce 2018 dosáhla přes 20 000 tis. Kč. Avšak v roce 2019 výše dotací spadla na úroveň roku 2015, tedy mírně přes 10 000 tis. Kč. Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje pro rok 2020 byl rovněž

⁵¹ Ústecký kraj. Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje pro rok 2020. Dostupné online: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1739162.

ovlivněn z důvodu pandemického onemocnění COVID-19 na základě ekonomických opatření, nicméně byl pouze upraven, nikoliv zrušen. Výše financí vložena do dotačního programu byla upravena na 5 000 tis. Kč.

- Programu na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje⁵²

Druhý dotační program v oblasti památkové péče, který je určen na obnovu drobných památek a architektury, které nejsou prohlášeny za kulturní památku. Finanční prostředky z programu jsou určeny na podporu stavebních a uměleckoprůmyslových prací související přímo se záchranou a obnovou bezprostředně ohrožených drobných památek a architektury. Za drobné památky a architekturu se považuje drobná sakrální architektura, zde lze zmínit např. křížky, kapličky, výklenkové kaple, boží muka a podobně, dále samostatně stojící sochy a sousoší, zvoničky, milníky, skalní reliéfy a kapličky, mohyly, drobné zemědělské stavby s historickou podstatou či památky místního významu. Cílem finanční podpory je podpora subjektů zabezpečujících aktivitu spojené se zachováním drobné architektury a rozvoj péče o drobnou architekturu, dále rozšíření povědomí obyvatel kraje o nezbytnosti uchovávat historické dědictví minulosti jako přirozenou součást života.

Tabulka č. 5 – Dotace z Programu na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020

2016	2017	2018	2019	2020
500 tis. Kč	500 tis. Kč	1 000 tis. Kč	1 008 tis. Kč	0 (zrušen)

Zdroj: *Evaluace a analýza koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014-2020*

Finanční podpora v letech 2016-2019 byla uskutečněna ve všech sedmi okresech. Nejvíce z programu obdržel okres Litoměřice, naopak nejméně finančních prostředků obdržely z programu okresy Teplice a Most. Průměrná výše dotací (v průměru 1 000 tis. Kč) v letech 2018 a 2019 byla větší než v ostatních letech, kdy byla průměrná podpora poloviční. Program na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje pro rok 2020 byl zrušen ze stejného důvodu jako Program podpory regionální kulturní činnosti na rok 2020. Zastupitelstvo Ústeckého kraje zrušilo program na základě pandemického onemocnění z důvodu ekonomických opatření.

- Zajištění regionální funkce knihoven Ústeckého kraje⁵³

V Ústeckém kraji je evidováno 289 knihoven, z toho je 44 profesionálních a 245 neprofesionálních knihoven. V rámci profesionálních knihoven je 8 knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí. Výběr těchto knihoven provádí krajská knihovna. Cílem regionálních funkcí knihoven je zajištění dostupnosti a rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb pro obyvatele Ústeckého kraje, vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí s přihlédnutím k jejich specifikům a zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb.⁵⁴ Dotace na výkon regionálních funkcí je poskytnuta z rozpočtu Ústeckého kraje prostřednictvím Fondu Ústeckého kraje uzavřené mezi krajem a jednotlivými pověřenými knihovnami. Prioritní oblasti poskytování finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven stanoví krajská knihovna spolu s pověřenými knihovnami.

⁵² Ústecký kraj. Program na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje pro rok 2020. Dostupné online: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1739154.

⁵³ Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem. Zásady zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Ústeckém kraji 2019. Dostupné online: <https://www.svkul.cz/wp-content/uploads/2019/09/Z%C3%A1sady-RF-2019.pdf>.

⁵⁴ Národní knihovna ČR. Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Dostupné online: <https://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky-pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisteni-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-ceske-republiky-2019>.

Tabulka č. 6 – Dotace Regionální funkce knihoven Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020

2016	2017	2018	2019	2020
8 000 tis. Kč	8 000 tis. Kč	9 000 tis. Kč	9 000 tis. Kč	9 000 tis. Kč

Zdroj: *Evaluace a analýza koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014-2020*

Ústecký kraj podpořil v letech 2016-2020 8 knihoven, mezi nimiž je Chomutovská knihovna, Městská knihovna Děčín, Městská knihovna Louny, Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích, Městská knihovna v Mostě, Regionální knihovna Teplice, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem a Městská knihovna Žatec. Výše dotační podpory byla stabilní v letech 2016-2017, kdy na tyto knihovny vydával kraj každý rok 8 000 tis. Kč, nicméně v letech 2018-2020 se podpora knihoven zvýšila na každoročních 9 000 tis. Kč viz tabulka č. 6. V tomto období (2016-2020) obdržela nejvíce finančních prostředků knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích a Městská knihovna v Děčíně, naopak nejméně finančních prostředků čerpala z programu Městská knihovna v Žatci.

- Příspěvek na provoz organizací zřizovaných nebo zakládaných Ústeckým krajem

Tabulka č. 7 – Vývoj příspěvku na provoz organizací zřizovaných nebo zakládaných Ústeckým krajem za roky 2016 až 2020

2016	2017	2018	2019	2020
180 164 tis. Kč	221 297 tis. Kč	239 463 tis. Kč	255 099 tis. Kč	272 965 tis. Kč

Zdroj: *Evaluace a analýza koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014-2020*

V letech 2016-2020 bylo podpořeno příspěvkem na provoz celkem 14 organizací, jehož zřizovatelem nebo zakladatelem je Ústecký kraj. V této souvislosti byly vynaloženy finanční prostředky na Oblastní muzeum v Chomutově, Oblastní muzeum v Děčíně, Oblastní muzeum v Litoměřicích, Oblastní muzeum v Lounech, Oblastní muzeum v Mostě, Regionální muzeum v Teplicích, Severočeskou galerii výtvarného umění v Litoměřicích, na Galerii Benedikta Rejta v Lounech, Galerii výtvarného umění v Mostě, Galerii moderního umění v Roudnici nad Labem, dále na Severočeskou hvězdárnu a planetárium v Teplicích, Severočeskou vědeckou knihovnu v Ústí nad Labem, Zámek Nový Hrad a od roku 2019 Oblastní muzeum a galerii v Mostě. Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i. je pak podporován formou tzv. institucionální podpory. Severočeské divadlo s.r.o. je podporováno každoročním vkladem obou společníků do stabilizačního fondu. Zájmovému sdružení právnických osob Terezín město – změny ústecký kraj každoročně poskytuje členský příspěvek. Celkově se stala za sledované období příjemcem nejvyššího příspěvku na provoz Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, kdy v letech 2016-2020 obdržela částku 256 294 tis. Kč na svůj provoz.

- Fond Ústeckého kraje⁵⁵

Fond Ústeckého kraje má zvláštní postavení a je vytvořen za účelem vyčlenění finančních prostředků na zabezpečení financování neziskových akcí a činnosti organizací a jednotlivců, které nelze financovat v rámci dotačních programů kraje, nebo u kterých tento způsob není vhodný. Převážně se jedná o zabezpečení financování obecně prospěšné činnosti na území kraje se zaměřením na následující oblasti:

- podpora individuálních akcí regionální a nadregionálního významu, individuální podpora složek Integrovaného záchranného systému kraje, podpora činnosti neziskových organizací se zaměřením na dlouhodobou propagaci a zvýšení prestiže kraje, mikroregionů, jednotlivých měst a obcí, jsou zaměřeny na zlepšení životních a kulturních podmínek všech obyvatel a návštěvníků kraje, podporují rozvoj dětí a mládeže, volnočasové aktivity seniorů

⁵⁵ Ústecký kraj. *Zásady pro poskytování účelových finančních prostředků v rámci Fondu Ústeckého kraje*. Dostupné online: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1743176.

- individuální podpora revitalizace území dotčeného těžbou hnědého uhlí, týkající se okresů Ústí nad Labem, Teplice, Most a Chomutov
- finanční dary v případě mimořádných nebo významných událostí.

Finanční objem Fondu je proměnlivý v závislosti na jeho čerpání a rozpočtu kraje.

Fond Ústeckého kraje byl rovněž ovlivněn v souvislosti s pandemickým onemocněním COVID-19, jelikož z důvodu ekonomických opatření kraj pozastavil rozdělování dotací. Již dohodnuté dotace jsou vyplaceny v souladu se smluvními podmínkami, vyjma akcí, které byly v souvislosti s nouzovým stavem zrušeny.

Dopady COVID-19 na rozpočet vyšších územně samosprávných celků

V současnosti se začíná znatelněji promítat vliv zpomalení ekonomiky a opatření přijatých vládou k zamezení pandemického onemocnění COVID-19 do hospodaření nejen obcí, ale i krajů. Na příjmové straně rozpočtu krajů se nejvíce projevil vliv na inkasu sdílených daňových příjmů, dále pak na některých položkách ve skupině příjmů z místních poplatků nebo příjmů z pronájmu majetku. Při porovnání s květnem minulého roku byl sice vykázán růst celkových příjmů krajů, avšak byl výrazně nižší, než růsty ve srovnatelných obdobích předcházejících let. Růst byl způsoben především navýšením přijatých transferů. Kraje vykázaly celkové příjmy ve výši 114,6 mld. Kč a celkové výdaje ve výši 113,9 mld. Kč. Proti stejnému období loňského roku byly příjmy vyšší o 8,6 mld. Kč a výdaje vyšší o 14,2 mld. Kč.⁵⁶

Tabulka č. 8 – Vývoj příjmů a výdajů krajských rozpočtů od počátku roku 2020 (v mil. Kč)

Kraje (celkem)	únor 2020	březen 2020	duben 2020	květen 2020
Příjmy	47 609,61	78 649,45	86 405,99	114 567,60
Výdaje	39 753,36	73 670,61	83 709,19	113 904,52
Saldo	7 856,25	4 978,84	2 696,81	663,08

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Z tabulky mimo jiné vyplývá negativní dopad COVID-19 na rozpočty vyšších územně samosprávných celků, jelikož saldo finančních prostředků se postupem pandemického onemocnění snižuje a rozpočty krajů se tak postupně dostávají do záporných hodnot.

Předpokládaný rozpočtový výhled pro oblast kultury a památkové péče v letech 2021-2025

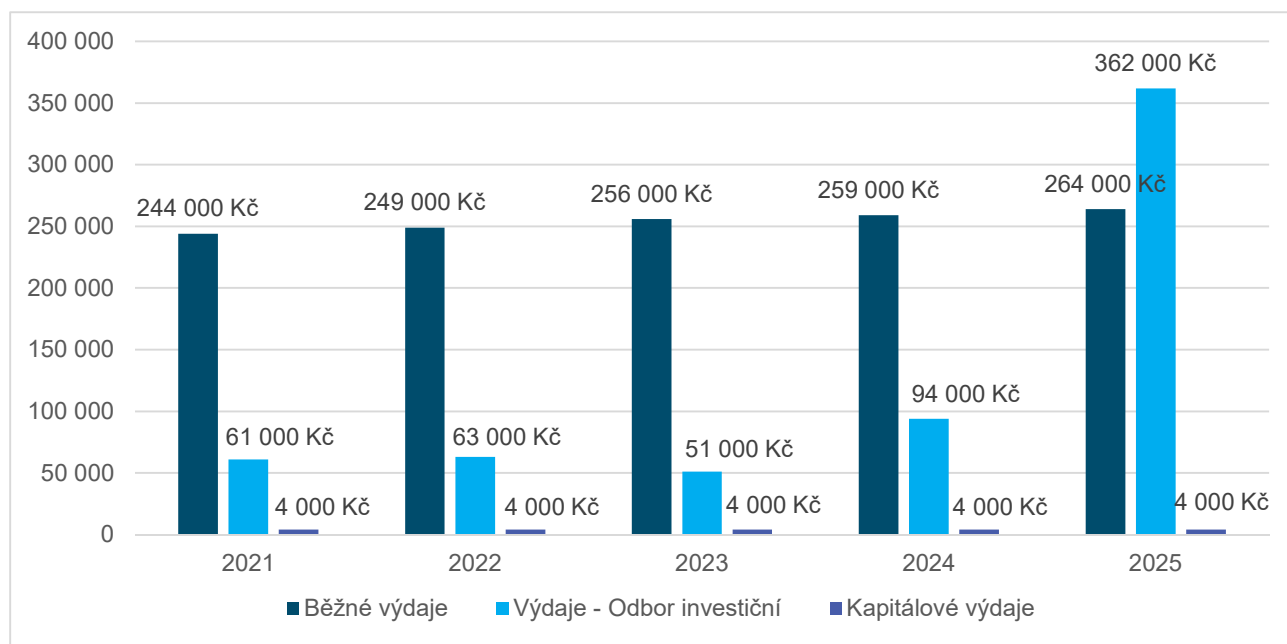
Závěrem podkapitoly je představena predikce financování oblasti kultury a památkové péče ze strany Ústeckého kraje na roky 2021-2025. Graf č.1 prezentuje tři typy výdajů. První jsou výdaje běžné. Tyto výdaje obsahují Příspěvek na provoz příspěvkových organizací kraje, včetně příspěvku na velkou údržbu a Regionální funkce knihoven. Běžné výdaje jsou pro roky 2021-2025 uvedeny dle střednědobého výhledu, v dalších letech (do roku 2030) je předpokládán meziroční nárůst o 3 %. Za roky 2021-2030 by se tedy mělo jednat o celkovou částku 2 715 mil. Kč. Dále jsou v grafu uvedeny kapitálové výdaje, tedy výdaje investiční. Poslední složkou v grafu jsou výdaje hrazené Odborem investičním. Výdaje hrazené Oborem investičním jsou uvedeny také dle střednědobého výhledu a jedná se jak o výdaje investiční, tak o výdaje neinvestiční.

Předpokládaná výše financí, které budou vloženy do kultury či památkové výše, mohou být samozřejmě negativně ovlivněny vývojem situací COVID-19.

⁵⁶ Ministerstvo financí ČR. Zpráva o vývoji rozpočtového hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí, krajů a Regionálních rad regionů soudržnosti k 31. 5. 2020. Dostupné online: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/hospodareni-obci/mesicni-zpravy-o-hospodareni-uzemnich-ro/2020/zprava-o-vyvoji-rozpoctoveho-hospodareni-38922>.

Graf č. 1 – Předpokládaný rozpočtový výhled Ústeckého kraje pro oblast kultury a památkové péče na roky 2021 až 2025 (v tis. Kč)

Zdroj: Odbor kultury a památkové péče Ústeckého kraje

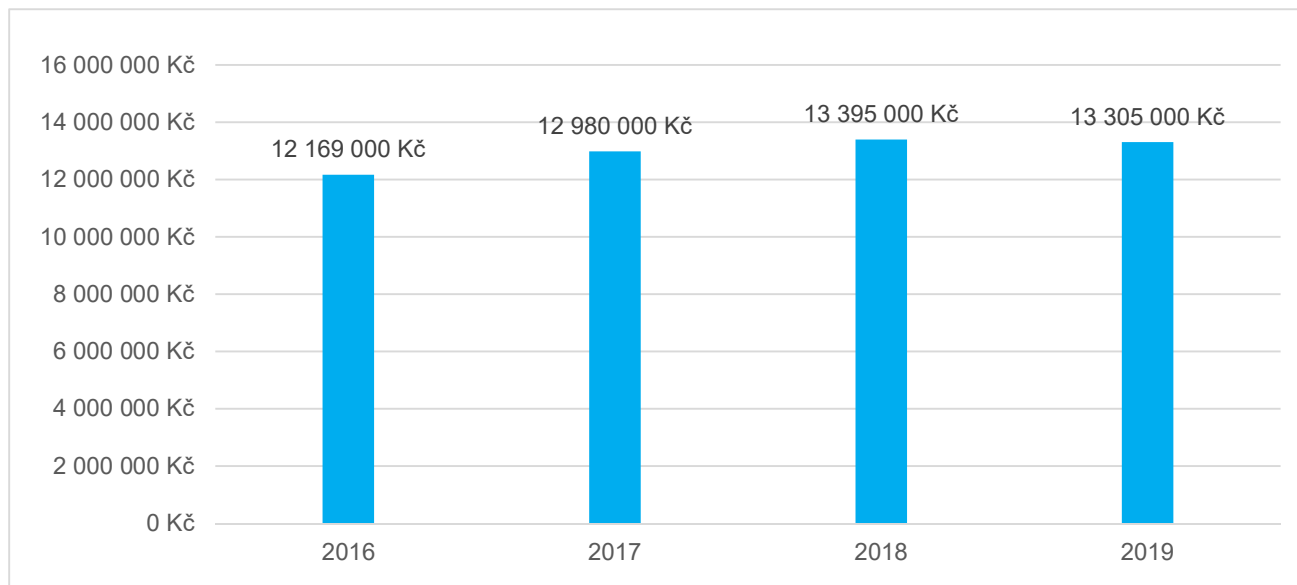
5.4 Finanční prostředky obcí s rozšířenou působností vynaložené na podporu kultury

Oblast kultury a památkové péče je rovněž podporována i na úrovni základních územních samospráv, konkrétně v rámci obcí s rozšířenou působností (ORP). V Ústeckém kraji se nachází 16 obcí s rozšířenou působností a pět z nich má statut statutárního města. Jedním ze způsobů finanční podpory kultury a památkové péče je *Program podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností*, který vyhláší odbor památkové péče Ministerstva kultury ČR.⁵⁷ Jeho čerpání obcemi ORP z území Ústeckého kraje v letech 2016-2019 je představen v grafu č. 1. Program je určen pro vlastníky kulturních památek, a to jak právnické, tak fyzické osoby. Z programu jsou poskytovány finanční příspěvky na náklady spojené s obnovou kulturních památek, které se nalézají mimo památkové rezervace, nejsou národními kulturními památkami a nejsou ve vlastnictví státu, dále na obnovu movité kulturní památky pevně spojené se stavbou, jako jsou například varhany či oltáře v kostelech, pokud je tato stavba památkou. V neposlední řadě se program zaměřuje na obnovu movitých kulturních památek v případě, že se nejedná o restaurování, zde lze zmínit například obnovu kolejových vozidel či strojů. Jak je z grafu č. 2 viditelné, tak je zde tendence k postupnému navyšování výše dotace, ač se nejedná o jednoznačný každoroční přírůstek.

⁵⁷ Ministerstvo kultury. Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností. Dostupné online: <https://www.mkcr.cz/podpora-obnovy-kulturnich-pamatek-prostrednictvim-obci-s-rozsirenou-pusobnosti-274.html>.

Graf č. 2 – Výše dotací z Programu podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností v letech 2016 až 2019 pro území Ústeckého kraje

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Výdaje na oblast kultury a památkové péče, které byly uskutečněny v letech 2016-2019 na úrovni obcí s rozšířenou působností v Ústeckém kraji, jsou zobrazeny v tabulce č. 9. Zde je možné vidět výdaje jednotlivých obcí s rozšířenou působností v oblasti kultury a v oblasti ochrany památek a péče o kulturní dědictví a národní a historické povědomí, jakožto oblast památkové péče. Větší finanční objem se pohybuje převážně ve statutárních městech, mezi nimiž je Děčín, Chomutov, Most, Teplice či Ústí nad Labem. Mimo jiné lze vidět, že v roce 2019 nebyly uskutečněny žádné výdaje na oblast památkové péče ve městě Bílina a Rumburk. Obecně je na oblast kultury vydáváno mnohem více finančních prostředků než na oblast památkové péče.

Tabulka č. 9 – Výdaje ORP na kulturu a památkovou péči v Ústeckém kraji za roky 2016 až 2019 (v tis. Kč)

Rok	2016		2017		2018		2019	
ORP	Kultura	Památková péče	Kultura	Památková péče	Kultura	Památková péče	Kultura	Památková péče
Bílina	1 873	106	1 982	1 032	2 550	118	2 116	0
Děčín	29 918	14 217	35 641	19 994	46 436	24 635	44 923	20 606
Chomutov	30 067	2 798	36 832	4 328	39 345	2 496	41 393	721
Kadaň	24 497	5 205	24 895	10 446	33 910	11 459	32 585	17 416
Litoměřice	24 064	4 183	24 828	3 998	30 472	2 626	36 570	3 323
Litvínov	7 701	3 488	11 674	2 256	9 396	2 687	11 760	3 764
Louny	19 492	4 380	19 285	2 659	21 472	3 512	22 737	1 333
Lovosice	2 857	410	1 118	82	144	481	331	29
Most	63 241	208	74 188	1 052	87 456	669	82 780	1 099

Rok	2016		2017		2018		2019	
ORP	Kultura	Památková péče	Kultura	Památková péče	Kultura	Památková péče	Kultura	Památková péče
Podbořany	3 548	1 088	3 486	451	11 695	826	14 467	536
Roudnice nad Labem	2 896	975	4 651	2 452	3 323	2 105	3 946	823
Rumburk	21 943	238	11 953	646	14 500	693	17 480	0
Teplice	48 102	4 772	52 277	3 795	65 672	3 794	73 861	11 946
Ústí nad Labem	80 774	246	90 933	443	105 518	442	106 828	376
Varnsdorf	10 055	1 500	10 027	2 849	11 592	8 390	11 644	3 833
Žatec	24 963	13 350	26 395	4 678	30 405	16 289	32 717	25 824

Zdroj: Monitor – státní pokladna

6. ZAINTERESOVANÉ INSTITUCE A ORGANIZACE

Kapitola se zaměřuje na instituce a organizace, které jsou zainteresované do oblasti kultury a památkové péče. Oblast kultury včetně účinné ochrany památkového fondu může být zajištěna pouze provázáním souvisejících právních předpisů a spoluprací dotčených subjektů. Tato oblast je velmi rozsáhlá, tudíž je uskutečňována na všech úrovních. Zprvu je věnována pozornost nejvyšší státní úrovni, tedy působnosti Ministerstva kultury, následně je popsána role Ústeckého kraje. Dále se kapitola zabývá rolí základních územních samospráv, nestátních a ostatních neziskových organizací a podnikatelských subjektů v oblasti kultury a památkové péče na území České republiky.

6.1 Ministerstvo kultury ČR

Ústředním orgánem státní správy v oblasti kultury je Ministerstvo kultury, do jehož kompetence spadá památková péče, umění, kulturně výchovná činnost, kulturní památky, věci církví a náboženských společností, věci tisku včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, rozhlasové a televizní vysílání, provádění autorského zákona a výroba a obchod v oblasti kultury. Působnost Ministerstva kultury je stanovena v zákonech a v jiných právních předpisech. Na centrální úrovni jsou jeho partnery převážně Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj či Ministerstvo zemědělství. Úkoly, které Ministerstvo kultury dále plní, vyplývají z členství v mezinárodních organizacích, mezi nimiž je i Evropská unie.

Hlavní institucí v rámci památkové péče je Národní památkový ústav (NPÚ). Organizačně se člení na Generální ředitelství v Praze a čtrnáct Územních odborných pracovišť v jednotlivých krajích. Pro Ústecký kraj sídlí přímo v Ústí nad Labem. Dále v existují čtyři Územní památkové správy, mezi nimiž je i Územní památková správa v Praze, která spravuje kraj Ústecký, Karlovarský a Středočeský.

Ministerstvo kultury podporuje oblast kultury a památkové péče poskytováním dotací a příspěvků z kapitoly 334 státního rozpočtu a zřizuje státní příspěvkové organizace. Je zřizovatelem odborné a výzkumné organizace s celostátní působností, kterým je Národní památkový ústav. Ten například v oblasti samosprávy metodicky i odborně usměrňuje péči o památky ve vlastnictví a správě jiných subjektů a o památkově chráněná území poskytuje metodickou pomoc dalším vlastníkům zpřístupněných památek. Organizace zřizované Ministerstvem kultury jsou uvedeny v následující tabulce č. 10.

Tabulka č. 10 – Organizace zřizované státem v oblasti kultury na území Ústeckého kraje

Název organizace
Památník Terezín
Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze (pobočka Klášterec nad Ohří)
Národní technické muzeum (pracoviště v Chomutově)
Národní muzeum (pracoviště v Terezíně)
Památník národního písemnictví (pracoviště v Litoměřicích)

6.2 Ústecký kraj

Kraje spoluvytváří finanční, koncepční a legislativní předpoklady pro rozvoj kultury v kraji a reagují na aktuální potřeby v souladu s koncepcemi vlády a doporučením orgánů státní správy, zvláště pak Ministerstva kultury. Na krajské úrovni je oblast kultury a památkové péče svěřena Odboru kultury a památkové péče na krajském úřadě v Ústeckém kraji. Organizačně se odbor dále člení na oddělení kultury, oddělení památkové péče a oddělení finančního hospodaření a kontroly.

V oblasti kultury kraje pečují o všestranný rozvoj území a o potřeby svých občanů. Podporují rozvoj kultury ze svých rozpočtu. Zřizují příspěvkové organizace, jako jsou knihovny, muzea, galerie, v některých případech profesionální divadla a hudební tělesa, hvězdárny, ústavy archeologické památkové péče a další kulturní zařízení. Velká pozornost je věnována rozvoji aktivit volného času s důrazem na mezinárodní kulturní spolupráce. Důležitou roli představuje spolková a zájmová činnost obyvatel, která je v rámci krajů pravidelně podporována grantovými a dotačními programy nebo přímou podporou významných kulturních akcí. Další důležitou aktivitou je podpora lidových tradic, jenž je významná nejen pro identifikaci obyvatel s územím, ale i pro zvýšení atraktivity z hlediska cestovního ruchu. Důležitou roli zde hrají kulturní centra a informační střediska, a to zejména v oblasti propagace kulturních akcí v kraji.

Oddělení památkové péče se v rámci přenesené působnosti zabývá stanovením postupu při obnově národních kulturních památek, vedením odvolacích řízení vůči rozhodnutím a závazným stanoviskům vydaným úřady obcí s rozšířenou působností v kraji na úseku památkové péče. Vedle toho je úřadu svěřena pravomoc rozhodování o přemístění kulturní památky, vydávání stanovisek k pořizování územně plánovací dokumentace a rovněž se vyjadřuje k prohlášení či zrušení prohlášení za kulturní památku.

Ústeckým krajem je zřizováno dvanáct příspěvkových organizací (9 muzeí a galerií, krajská knihovna, hvězdárna s planetáriem, zámek) a jedna veřejná výzkumná instituce. Jejich seznam předkládá tabulka č. 11. Kraj je rovněž spoluzakladatelem divadla v krajském městě (Severočeské divadlo s.r.o.).

Tabulka č. 11 – Organizace zřizované nebo zakládáné Ústeckým krajem v oblasti kultury

Organizace
Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, příspěvková organizace
Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích, příspěvková organizace
Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, příspěvková organizace
Galerie Benedikta Rejta v Lounech, příspěvková organizace
Regionální muzeum v Teplicích, příspěvková organizace
Oblastní muzeum v Děčíně, příspěvková organizace
Oblastní muzeum v Litoměřicích, příspěvková organizace
Oblastní muzeum v Lounech, příspěvková organizace
Oblastní muzeum v Chomutově, příspěvková organizace
Oblastní muzeum a galerie v Mostě, příspěvková organizace
Severočeská hvězdárna a planetárium v Teplicích, příspěvková organizace

Organizace
Zámek Nový Hrad, příspěvková organizace
Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i.
Severočeské divadlo, s.r.o.
Terezín - město změny, zájmové sdružení právnických osob

6.3 Role obcí

V oblasti kultury a památkové péče dbají města a obce na celkový kulturní rozvoj a potřeby svých občanů s cílem chránit veřejný zájem při plnění všech úkolů. Za tímto záměrem zřizují městská a obecní divadla, muzea, knihovny, galerie, orchestry, kulturní domy a mnohé další specializované kulturní instituce. V některých případech mají města svou vlastní koncepci kulturní politiky. Některá města vyhláší dotační programy na podporu kulturních aktivit. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vykonávají památkovou péči přímo jako majitelé památek, kdy je spravují z obecních prostředků, a rovněž vykonávají památkovou péči výkonem státní správy, zejména prostřednictvím příslušných úřadů.

6.4 Nestátní a ostatní neziskové organizace

Další, kdo se oblastí kultury zabývají, jsou nestátní a ostatní neziskové organizace. Neziskové organizace mají možnost zřizovat a provozovat kulturní zařízení a organizovat společenské a kulturní akce. Nestátní neziskové organizace mají tři základní právní formy. Občanské sdružení s kulturním zaměřením registrované u Ministerstva vnitra, které vznikají mimo jiné za účelem záchranu vybrané konkrétní památky. Mezi další právní formy patří Obecně prospěšná společnost a nadace či nadační fond. Činnost všech iniciativ působících v Ústeckém kraji kombinuje ochranu památkové péče s dalšími aspekty, jako jsou aktivita občanské společnosti, a také výchovný prvek, který neotřelým způsobem učí lidi úctě k památkám a hlubšímu vztahu k domovu. U řady neziskových organizací v kraji je kulturní činnost jen jednou z provozovaných aktivit.

6.5 Podnikatelské subjekty

Další oblastí je soukromý sektor, který tvoří právnické a fyzické osoby podnikající v oblasti kulturní a rekreační činnosti. Podnikatelský sektor využívá kulturní památky zejména v rámci cestovního ruchu, i když příjmy nepokrývají provozní náklady. Mají totiž zájem památku udržovat a ochraňovat, protože od její atraktivity se odvíjí zájem návštěvníků, a tedy i komerční úspěšnost či neúspěšnost podnikatelského záměru. Dle převažující činnosti CZ-NACE podnikalo k 31. 3. 2020 v sekci kulturní, zábavní, a rekreační činnosti v Ústeckém kraji celkem 4 847 ekonomických subjektů⁵⁸.

Nejvíce ekonomických subjektů má sídlo v okrese Ústí nad Labem, naopak nejméně ekonomických subjektů se nachází v okrese Louny. Blíže následující tabulka č.12. V CZ-NACE Kulturní, zábavní a rekreační činnosti je nejčastěji registrovanou činností Sportovní, zábavní a rekreační činnosti. Touto aktivitou se zabývá zhruba 86 % všech ekonomických subjektů v Ústeckém kraji. Druhou nejvyužívanější aktivitou je Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti s 11 % zaregistrovaných ekonomických subjektů. Zbylou část aktivit tvoří Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných a Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří.

⁵⁸ Český statistický úřad. *Ekonomické subjekty podle převažující činnosti v Ústeckém kraji a jeho okresech 31. 3. 2020.* Dostupné online: <https://www.czso.cz/documents/10180/122245235/33008620q1h2.pdf/2d6f463c-cdbe-43b8-82e9-ca3fad28236?version=1.2>.

Tabulka č. 12 – Klasifikace ekonomických činností dle okresů v Ústeckém kraji (k 31. 3. 2020)

Činnosti	Okres Děčín	Okres Chomutov	Okres Litoměřice	Okres Louny	Okres Most	Okres Teplice	Okres Ústí nad Labem	Celkem
Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	63	89	73	60	66	103	102	556
Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných	9	6	11	9	6	3	5	49
Činnosti heren, kasin a sázkových kancelářů	4	8	4	4	8	10	19	57
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	567	678	611	407	569	645	708	4 185
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti celkem	643	781	699	480	649	761	834	4 847

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

7. PŘEHLED ORGANIZACÍ PŮSOBÍCÍ V OBLASTI KULTURY A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Předmětem následující podkapitoly je přehled subjektů, které působí v oblasti kultury či jsou zainteresováni v ochraně kulturního dědictví. Jedná se o organizace, které způsobem své existence zachycují kulturní život a uchovávají tím jak klasické kulturní prvky, tak kulturní prvky hodnocené jako prvky kulturního dědictví (například předměty v muzejních sbírkách). V této podkapitole jsou představeny knihovny, muzea, divadla, výstavní činnosti, kulturní domy a kina. U většiny subjektů je uvedeno srovnání za jednotlivé kraje České republiky a hlavní město Prahu s potřebným komentářem. V tomto ohledu je nutné připomenout specifickou roli hlavního města Prahy jakožto centra vzdělání, vědy i cestovního ruchu celé ČR a z tohoto důvodu je v určitých částech této podkapitoly Praha ze statistických srovnání vyřazena. Dle možnosti a dostupnosti dat je dále uveden detail za samotný Ústecký kraj. V této podkapitole čerpal Zpracovatel především z dostupných dat Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (dále také „NIPOS“), Centrální evidence sbírek muzejní povahy (CES), dále z Českého statistického úřadu (ČSÚ) a Státního fondu kinematografie. Z důvodu srovnatelnosti jednotlivých regionů (krajů) České republiky je porovnání jednotlivých krajů vždy spojeno s podílovým ukazatelem, který podává reálnější obraz o území (např. počet návštěvníků na počet obyvatel). Statistiky NIPOS jsou vedeny dle tzv. zpravodajských jednotek. Zpravodajské jednotky jsou organizace (muzeum, divadlo, výstavní prostor apod.), které mají na základě zákona o státní statistické službě zpravodajskou povinnost. Nejedná se tedy o všechny existující organizace v území, ale o tyto statisticky podchycené. Zpracovatel využíval nejaktuálnější data, která byla ze statistik NIPOS k dispozici. Na konci března 2020 a začátku dubna 2020 se jednalo o rok 2018.

7.1 Knihovny

Předmětem statistického zjišťování jsou veřejné knihovny v České republice. Níže uvedená tabulka č.13 představuje informace o knihovnách, ve kterých je zahrnuta Národní knihovna ČR a Moravská zemská knihovna spadající pod Ministerstvo kultury, krajské vědecké knihovny zřizované krajskými úřady i knihovny zřizované obcemi a městy, za rok 2018. Vybrané údaje poskytují přehled o počtu knihoven a jejich poboček, registrovaných čtenářů a návštěvníků, jak formou fyzické návštěvy knihovny, tak návštěvou formou on-line připojení.

Centrem systému knihoven je Národní knihovna České republiky, která je koordinátorem veškerých činností. V rámci svých činností Národní knihovna taktéž metodicky řídí výkon regionálních funkcí knihoven a vyhodnocuje jejich plnění. V jednotlivých krajích, podle § 11 odst. 3 a 4 knihovního zákona, plní a koordinuje plnění těchto funkcí vybraných základních knihoven v jednotlivých krajích krajská knihovna⁵⁹. Krajské knihovny vytvářejí dlouhodobější koncepce pro výkon regionálních funkcí v kraji, které si kladou za cíl především zkvalitňování knihovnických a informačních služeb, zavádění nových informačních technologií a vzdělávání knihovníků. Základním úkolem kraje je zajistit ze svého rozpočtu prostředky na plnění těchto funkcí.⁶⁰

Tabulka č. 13 – Počet knihoven a jejich návštěvníků v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)

Území	Počet					
	Knihoven	Poboček	Registrovaných uživatelů	Návštěvníků celkem	z toho	
					Fyzické návštěvy	Návštěvy online
Hlavní město Praha	42	46	219 678	15 079 018	2 656 449	12 422 569

⁵⁹ Funkce krajské knihovny plní v Jihomoravském kraji Moravská zemská knihovna v Brně, zřízená Ministerstvem kultury, a na území hlavního města Prahy Městská knihovna v Praze, zřízená hlavním městem Prahou.

⁶⁰ Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. https://ipk.nkp.cz/docs/RF/Methodicky_pokyn_RF

Území	Počet					
	Knihoven	Poboček	Registrovaných uživatelů	Návštěvníků celkem	z toho	
					Fyzické návštěvy	Návštěvy online
Středočeský kraj	788	57	137 683	3 584 244	2 180 675	1 403 569
Jihočeský kraj	521	109	89 079	3 613 624	1 540 782	2 072 842
Plzeňský kraj	464	48	80 010	2 120 309	1 125 687	994 622
Karlovarský kraj	116	18	37 209	1 019 749	699 718	320 031
Ústecký kraj	289	46	79 476	2 478 510	1 446 080	1 032 430
Liberecký kraj	201	35	49 872	1 492 282	796 498	695 784
Královéhradecký kraj	361	49	82 593	2 491 147	1 336 197	1 154 950
Pardubický kraj	394	27	67 023	1 591 606	996 622	594 984
Kraj Vysočina	533	70	70 997	1 890 322	1 300 107	590 215
Jihomoravský kraj	608	94	150 451	5 136 705	2 703 461	2 433 244
Olomoucký kraj	434	62	76 466	2 307 795	125 637	1 182 158
Zlínský kraj	302	90	88 426	3 141 910	1 595 229	1 546 681
Moravskoslezský kraj	272	139	144 330	4 105 020	2 543 806	1 561 214

Zdroj: ČSÚ; NIPOS; komunikace se Severočeskou vědeckou knihovnou v Ústí nad Labem, vlastní zpracování

Krajskou knihovnou pro území Ústeckého kraje je Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem, která je příspěvkovou organizací. Tato knihovna provozuje na území krajského města 4 pobočky – Hornická, Klíše, Neštětice a Stříbrníky. V roce 2021 by se měla otevřít staronová pobočka, a to Střekov. Krajská knihovna v Ústí nad Labem sama a prostřednictvím sedmi pověřených knihoven zajišťuje plnění regionálních funkcí pro 300 dalších knihoven v Ústeckém kraji. Zároveň plní krajská knihovna i funkci pověřené knihovny pro okres Ústí nad Labem. V rámci plnění výkonu regionálních funkcí jsou využívány jednotlivé služby, mezi nimiž je poradenská činnost, vzdělávání knihovníků, cirkulace výměnných fondů, pomoc při nákupu, zpracování či revizi knihovních fondů nebo servis automatizovaných knihovních systémů. Vzdělávání poskytují krajské a pověřené knihovny formou seminářů, workshopů, přednášek, školení a tak podobně. V tomto směru jsou krajské knihovny vybaveny vzdělávacími centry, kde jsou schopny organizovat celou řadu akcí pro knihovny v kraji. V menší míře pořádají vzdělávací akce rovněž pověřené knihovny. Z celkového počtu uspořádaných vzdělávacích akcí v krajských a pověřených knihovnách v roce 2019 bylo 35 % akcí realizováno v rámci regionálních funkcí.⁶¹

Dále se díky této činnosti zachovává a rozvíjí spolupráce mezi knihovnami v jednotlivých regionech i v celém kraji, jsou vzájemně sdíleny informace i služby. Tímto je zaručen odborný standard a dostupnost poskytovaných služeb, jsou efektivně využívány finanční prostředky a je zajištěna aktualizace knihovních fondů základních knihoven i pestřejší nabídka a dlouhodobější aktuálnost fondů. Zároveň je tak umožněna i modernizace a rozšiřování služeb knihoven. Kvalitní naplňování regionálních funkcí je zejména mimořádně důležité pro fungování neprofesionálních knihoven v malých obcích.⁶²

⁶¹ Výroční zpráva o plnění regionálních funkcí krajských knihoven na území ČR za rok 2019. Národní knihovna ČR. Dostupné online: https://ipk.nkp.cz/docs/zprava_rf_2019.

⁶² Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Ústeckém kraji v roce 2018. Dostupné online: https://www.svkul.cz/wp-content/uploads/2019/03/V%C3%9DRO%C4%8CN%C3%8D_ZPR%C3%81VA_RF2018.pdf

Na konci roku 2018 i 2019 bylo v Ústeckém kraji registrováno celkem 289 knihoven, přičemž pro 300 knihoven jsou vykonávány regionální funkce. Struktura knihoven i jejich počet se v těchto letech od sebe nelišil. Z 289 knihoven bylo evidováno 8 pověřených (mezi nimi 1 krajská), 36 profesionálních knihoven a 245 neprofesionálních knihoven, jak je viditelné z tabulky č. 14. Databáze NIPOS vykazuje počet 300 knihoven, které jsou vedeny jako knihovny tzv. obsluhované, přičemž je zde rozdíl 11 knihoven, jelikož neprofesionální knihovny bez internetu se staly pobočkami knihovny obce s obecním úřadem, kde je internet pro čtenáře k dispozici. Počet obsluhovaných knihoven je proto vyšší o tyto zmíněné pobočky, které nadále pracují jako samostatné knihovny, tedy dostávají výměnné soubory knih z pověřené knihovny, probíhají u nich metodické návštěvy, konzultace a tak podobně. Z těchto počtů v roce 2018 nepracovalo 7 knihoven, v roce 2019 nepracovalo 8 knihoven.⁶³

V souvislosti s regionálními funkcemi knihoven lze zmínit ocenění malých knihoven, které Ústecký kraj podporuje, nazývané *Knihovnik Ústeckého kraje*. Cena je určena knihovnicím a knihovníkům ve veřejných knihovnách v obcích a městech s maximálním počtem 5 000 obyvatel. Oceňována je aktivní činnost, pomocí které rozvíjejí knihovnické a informační služby a podílejí se na zajištění kulturního života obce či města, kde se knihovna nachází.⁶⁴

Tabulka č. 14 – Počet a struktura knihoven v Ústeckém kraji (k 31. 12. 2019)

Region	Počet				
	Knihoven celkem	Pověřených knihoven	Ostatních profesionálních knihoven	Neprofesionálních knihoven	Poboček
Děčín	46	1	10	35	9
Chomutov	40	1	3	36	3
Litoměřice	81	1	7	73	1
Louny	30	1	4	25	11
Žatec	12	1	0	11	4
Most	27	1	5	21	1
Teplice	31	1	5	25	11
Ústí nad Labem	22	1	2	19	6
Celkem	289	8	36	245	46

Zdroj: Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, vlastní zpracování

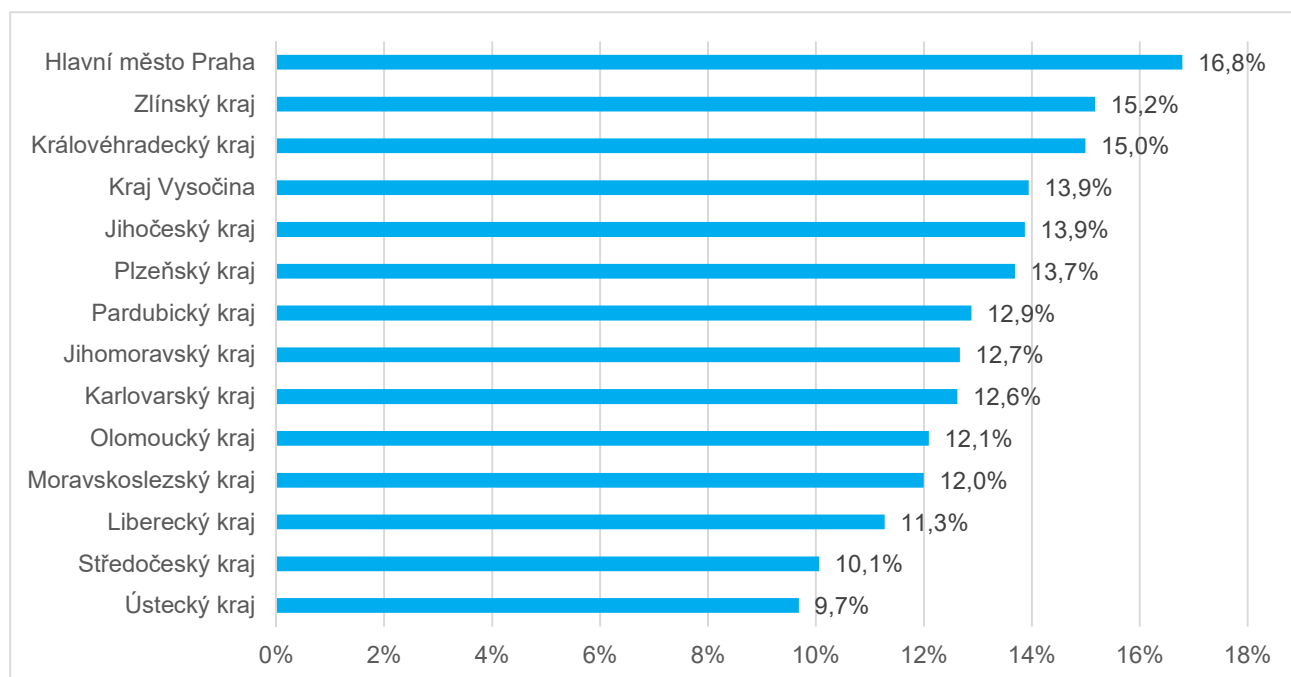
Jak je zřejmé z následujícího grafu č. 3, v ukazateli podílu registrovaných uživatelů knihoven na obyvatele, dosahuje Ústecký kraj nejnižší hodnoty. Hodnota dosáhla v Ústeckém kraji 9,7 %, tedy méně než 10 % obyvatel Ústeckého kraje je registrovaným členem knihovny. Ústecký kraj patří k regionům, kde se vzdělanostní a sociální skladba obyvatel negativně projevuje v míře využívání podobných služeb, na což se knihovny snaží reagovat a s touto skutečností pracovat. Největší procentní zastoupení registrovaných uživatelů má město Praha (16,8 %), což není překvapivý výsledek vzhledem k roli hlavního města.

⁶³ Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Ústeckém kraji v roce 2018 a 2019.

⁶⁴ *Knihovnik Ústeckého kraje*. Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem. Dostupné online: <https://www.svkul.cz/pro-knihovny/knihovnik-usteckeho-kraje/>.

Graf č. 3 – Podíl registrovaných uživatelů knihoven na obyvatele v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V rámci vlivu regionální funkce na činnost knihoven je vhodné zmínit oblast práce s knihovním fondem. V následující tabulce č. 15 je představen přehled o činnosti knihoven v jednotlivých krajích v roce 2018 se zaměřením na velikost knihovního fondu, počet výpůjček, a objem prostředků na nákup knihovního fondu. Ve fondech veřejných knihoven v Ústeckém kraji bylo evidováno celkem 3 970 684 knihovních jednotek. Vlastní knihovní fond bez výměnných fondů tvořilo 3 782 756 knihovních jednotek a přírůstek dosáhl 98 621 knihovních jednotek. Nejvyšší obrát knihovního fondu byl v okrese Chomutov a Louny a Teplice, nejnižší v okrese Děčín a Ústí nad Labem. V roce 2018 byl zaevidován pokles výpůjček o 199 076 oproti předchozímu roku. Počet výpůjček na 1 registrovaného čtenáře činil 45, což je třetí nejvyšší hodnota v krajském srovnání. Největší počet výpůjček na čtenáře byl v Karlovarském a Zlínském kraji. Finanční prostředky na nákup knihovních fondů do veřejných knihoven Ústeckého kraje dosáhly výše 24 519 228 Kč, což je oproti předchozímu roku nárůst o 464 096 Kč. Z toho bylo vynaloženo 2 319 371 Kč na nákup periodik a 317 071 Kč na nákup licencí elektronických informačních zdrojů.⁶⁵

Tabulka č. 15 – Velikost, výpůjčky a nakupování knihovního fondu v jednotlivých krajích v roce 2018

Území	Počet knihovních jednotek	Počet výpůjček na 1 čtenáře (průměr)	Prostředky na nákup knihovního fondu v tis. Kč
Hlavní město Praha	9 676 808	29,5	45 630,5
Středočeský kraj	6 066 275	36,0	32 990,1
Jihočeský kraj	4 199 959	41,7	23 935,8
Plzeňský kraj	4 645 305	38,3	20 632,6
Karlovarský kraj	1 560 283	46,6	11 095,4
Ústecký kraj	3 970 684	45,0	24 519,2

⁶⁵Výsledky činnosti knihoven Ústeckého kraje za rok 2018. Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem. Dostupné online: <https://www.svkul.cz/wp-content/uploads/2020/01/V%3C%BDsledky2018.pdf>.

Území	Počet knihovních jednotek	Počet výpůjček na 1 čtenáře (průměr)	Prostředky na nákup knihovního fondu v tis. Kč
Liberecký kraj	2 808 664	33,1	12 256,2
Královéhradecký kraj	4 201 743	42,5	22 348,9
Pardubický kraj	2 903 700	35,0	16 245,1
Kraj Vysočina	2 937 009	44,3	17 496,1
Jihomoravský kraj	8 863 137	33,9	37 684,2
Olomoucký kraj	4 562 064	40,0	18 581,9
Zlínský kraj	2 917 906	46,0	20 475,3
Moravskoslezský kraj	5 112 715	43,6	38 859,6

Zdroj: NIPOS

Zajímavým ukazatelem v souvislosti s činností knihoven je pořádání různých akcí a přednášek v jejich prostorách. Mimo samotnou vzdělávací a poradenskou činnost, kterou knihovny zastupují, jsou tyto subjekty zásadní i díky pořádání vzdělávacích a kulturních akcí pro veřejnost i pro knihovníky. Kulturní a vzdělávací činnost v rámci fungování knihoven za rok 2018 je představena v následující tabulce č. 16.

Tabulka č. 16 – Kulturní a vzdělávací akce organizované v knihovnách v krajském územním srovnání v roce 2018

Území	Počet			
	Kulturních akcí pro veřejnost	Návštěvníků kulturních akcí	Vzdělávacích akcí pro veřejnost	Návštěvníků vzdělávacích akcí
Hlavní město Praha	3 270	363 018	3 306	85 201
Středočeský kraj	5 668	192 946	6 340	139 667
Jihočeský kraj	4 137	149 159	3 795	73 022
Plzeňský kraj	4 431	134 877	1 883	37 488
Karlovarský kraj	3 443	90 191	2 462	30 690
Ústecký kraj	4 286	194 951	4 716	85 933
Liberecký kraj	2 458	69 105	2 116	51 505
Královéhradecký kraj	4 727	139 807	3 855	83 381
Pardubický kraj	2 762	116 607	2 907	58 305
Kraj Vysočina	3 735	195 555	3 637	80 456
Jihomoravský kraj	7 780	336 834	4 813	94 914
Olomoucký kraj	8 404	137 550	999	21 514
Zlínský kraj	5 111	186 558	2 667	53 586
Moravskoslezský kraj	8 697	235 410	8 499	162 922

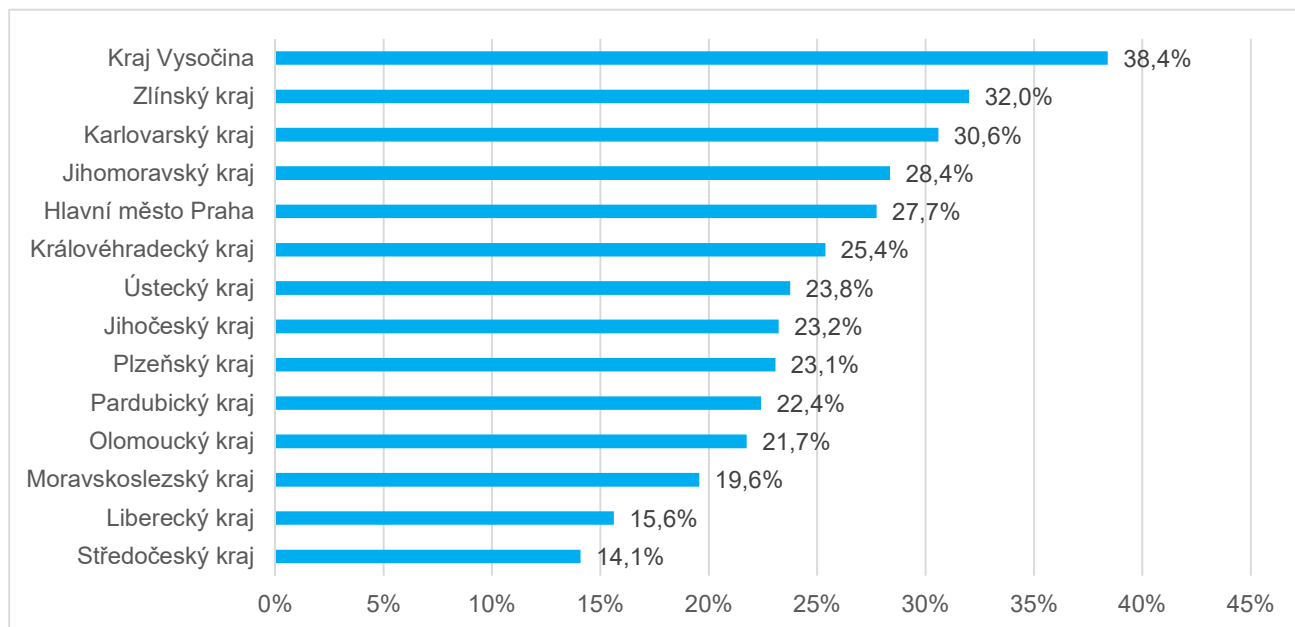
Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Pro možnost porovnání Ústeckého kraje vzhledem ke zbytku České republiky je níže uveden graf č. 4. Graf prezentuje počty návštěvníků kulturních a dále i vzdělávacích akcí, které byly zorganizovány knihovnami

v jednotlivých krajích, na počet obyvatel těchto krajů. Jak je z tabulky zřejmé, tak ač v Ústeckém kraji je nejmenší podíl registrovaných uživatelů knihoven na obyvatele, tak si kraj nevede špatně z hlediska návštěvnosti kulturních akcí, které jsou v knihovnách pořádány.

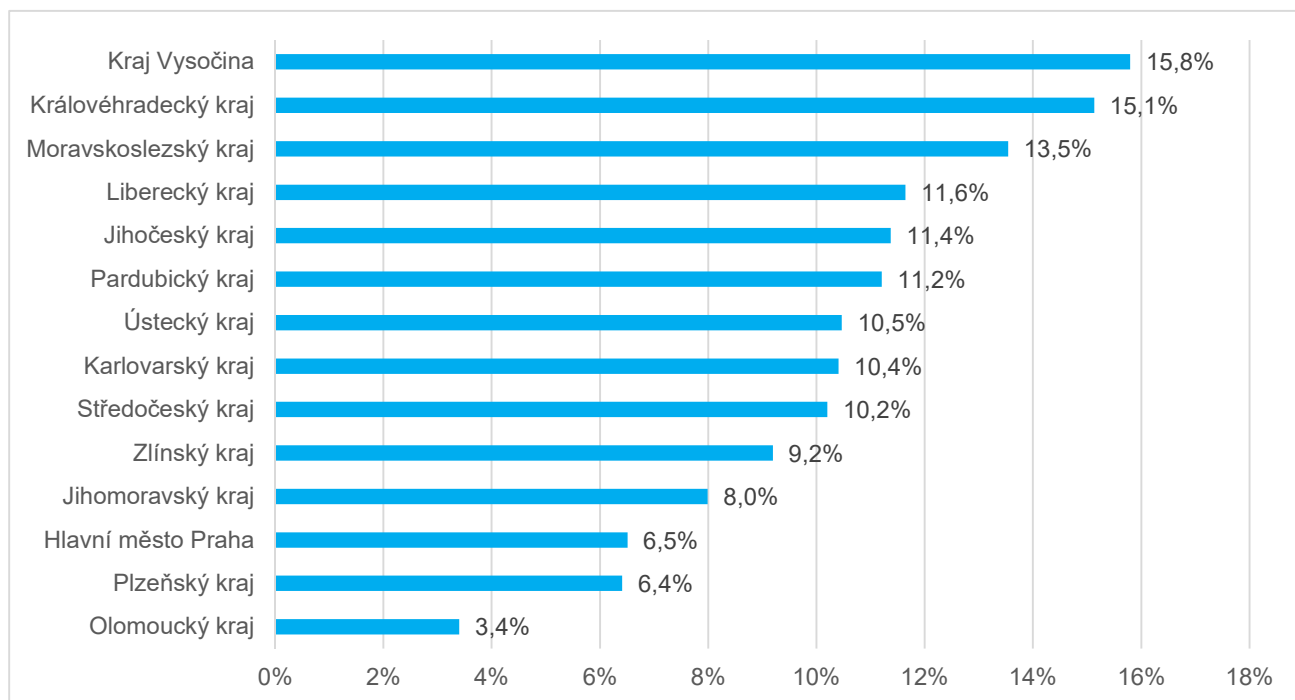
Graf č. 4 – Počet návštěvníků kulturních akcí v knihovnách na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

V podílu návštěvníků vzdělávacích akcí v knihovnách k počtu obyvatel se Ústecký kraj umístil opět v prostředních hodnotách krajského srovnání, jak je možné vidět v následujícím grafu č. 5. Ústecký kraj je na hodnotě 10,5 %.

Graf č. 5 – Počet návštěvníků vzdělávacích akcí v knihovnách na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Financování výkonu regionálních funkcí zajišťuje Ústecký kraj z finančních prostředků svého rozpočtu (viz zákon č. 1/2005 Sb.). V září 2019 byly schváleny nové Zásady zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Ústeckém kraji. Všechny finanční zdroje na výkon regionálních funkcí za rok 2019 jsou uvedeny v tabulce č. 17 níže. Financování regionálních funkcí v krajích je velmi nerovnoměrné, což ovlivňuje především kvalitu poskytovaných služeb. Celková finanční dotace na výkon regionálních funkcí, kterou poskytly knihovně kraje ze svých rozpočtů, činila v roce 2019 o 6,2 mil. Kč více než v předchozím roce 2018. Vyjma krajské dotace, která představuje stěžejní část, jsou v menším měřítku regionální funkce podporovány z jiných zdrojů, především ze samotných rozpočtů krajských knihoven. Pokud jde o ochranu kulturního dědictví kraje, krajská knihovna buduje konzervační fond zejména regionální literatury a periodik.

Tabulka č. 17 – Veškeré finanční zdroje na výkon regionálních funkcí za rok 2019 (v Kč)

Území	Krajské dotace	Jiné zdroje	Další podpora z krajů	Příspěvky obcí na výměnný fond	Všechny zdroje
Hlavní město Praha	2 428 691	0	0	0	2 428 691
Středočeský kraj	14 008 764	12 536	0	294 100	14 609 500
Jihočeský kraj	16 000 000	487 659	80 000	69 840	16 637 499
Plzeňský kraj	7 500 000	1 724 700	45 000	296 142	9 565 842
Karlovarský kraj	5 219 000	14 000	15 000	508 610	5 756 610
Ústecký kraj	9 000 000	705 079	15 000	584 699	10 304 778
Liberecký kraj	6 689 994	1 785	0	0	6 691 779
Královéhradecký kraj	8 752 000	1 900 915	0	1 419 950	12 072 865
Pardubický kraj	6 500 000	2 233 526	0	833 077	9 566 603
Kraj Vysočina	10 322 000	237 439	0	132 100	10 691 539
Jihomoravský kraj	16 000 000	52 060	2 890 000	0	18 942 060
Olomoucký kraj	11 930 000	119 592	82 000	146 341	12 277 933
Zlínský kraj	8 411 000	3 615 000	0	0	12 026 000
Moravskoslezský kraj	16 750 000	368 977	113 600	628 801	17 861 378

Zdroj: Národní knihovna ČR

Obecně se jedná o účelové neinvestiční dotace. V roce 2018 byl rozpočet výkonu regionálních funkcí (dle dílčích projektů jednotlivých pověřených knihoven a krajské knihovny) zpracován ve výši 10 786 604 Kč. V následujícím roce se jednalo o částku 10 961 470 Kč. V obou letech orgány Ústeckého kraje rozhodly o přidělení neinvestiční dotace na plnění regionálních funkcí prostřednictvím SVK v Ústí nad Labem ve výši 9 mil. Kč. V obou letech bylo v rámci této částky přiděleno do rozpočtu krajské knihovny 1 370 000 Kč.⁶⁶ 9 mil. Kč bylo na regionální funkce knihoven přiděleno i v roce 2020. Tyto údaje prezentuje tabulka č. 18.

Program regionálních funkcí je zásadní pro fungování mnoha malých knihoven, které by jinak zřejmě zanikly. Díky těmto finančním prostředkům mají obyvatelé i menších měst a obcí zajištěnou nabídku knihovního fondu, profesionálnější obsluhu a v neposlední řadě i více informací. Prostřednictvím financí je usnadněna práce

⁶⁶ Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Ústeckém kraji v roce 2018 a 2019.

knihovníkům obecních knihoven, zároveň mohou být dále vzděláváni a taktéž se mohou učit pracovat s novými technologiemi.⁶⁷

Tabulka č. 18 – Dotace programu regionálních funkcí knihoven v Ústeckém kraji v KČ (roky 2018 až 2020)

Pověřená knihovna v regionu	Dotace RF 2018	Dotace RF 2019	Dotace RF 2020
Děčín	1 530 000	1 530 000	1 530 000
Chomutov	1 235 000	1 235 000	1 235 000
Litoměřice	1 858 000	1 860 000	1 860 000
Louny	803 000	803 000	804 000
Žatec	337 000	337 000	337 000
Most	769 000	767 000	766 000
Teplice	1 098 000	1 098 000	1 098 000
Ústí nad Labem	1 370 000	1 370 000	1 370 000
Celkem	9 000 000	9 000 000	9 000 000

Zdroj: Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, vlastní zpracování

Ve snaze o šetrné vynakládání krajských financí jsou určeny horní limity, či povinně dosažitelná procenta pro vynakládání prostředků na doplňování výměnného fondu, který budují krajské a pověřené knihovny. Budování těchto fondů je nezbytným prostředkem ke zkvalitňování dostupnosti dokumentů a informací v nich obsažených a ke stírání rozdílů v kvalitě služeb knihoven ve městech a v malých obcích. Výměnné soubory využívají nejen knihovny, které nemají dostatek finančních prostředků na doplňování svých vlastních fondů, ale také knihovny, které nové dokumenty kupují, ale není pro ně hospodárné, doplňovat je v takové šíři, jakou zajišťují cirkulující soubory z výměnných fondů. Výměnný fond je jedním z hlavních nástrojů při plnění základních cílů regionální funkce, jelikož od něj se odvíjí i kvalita služeb. Knihovny provozované obcemi, pro které je výměnný fond budován, tvoří základní infrastrukturu, jež uživatelům zajišťuje dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb. Výměnný fond je důležitou součástí knihovního fondu a zpravidla zahrnuje nejnovější literaturu, jež vhodně doplňuje aktuální fond nebo ho v některých případech nahrazuje, tudíž je důležité jej neustále doplňovat.

Finanční prostředky vynakládané na nákup výměnného fondu jsou významné, jelikož půjčování výměnných souborů je jednou z nejvíce žádaných služeb. Finanční prostředky jsou poskytovány z krajských dotací na výkon regionálních funkcí, přičemž dalším podstatným zdrojem jsou příspěvky samotných obcí. Přispívají i pověřené a krajské knihovny ze svých rozpočtů a využívají se i jiné zdroje. Počty přírůstku knihovních jednotek výměnného fondu podle původu finančních prostředků za rok 2019 jsou zobrazeny v následující tabulce č. 19. Z tabulky je patrné, že bez pomoci obcí budovaly výměnný fond jen čtyři kraje.

Tabulka č. 19 – Stav výměnného fondu v krajích k 31.12.2019 (přírůstek dle původu finančních prostředků)

Území	Stav výměnného fondu	Roční přírůstek výměnného fondu	Z krajské dotace	Z příspěvku obcí	Z jiných zdrojů
Hlavní město Praha	11 506	1 589	1 589	0	0
Středočeský kraj	310 725	15 071	13 512	1 582	0

⁶⁷Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v Ústeckém kraji v roce 2019. Dostupné online: <https://www.svkul.cz/wp-content/uploads/2020/03/V%C3%9DRO%C4%8CN%C3%8D-ZPR%C3%81VA-RF-2019-%C3%9AK.pdf>

Území	Stav výměnného fondu	Roční přírůstek výměnného fondu	Z krajské dotace	Z příspěvku obcí	Z jiných zdrojů
Jihočeský kraj	327 690	18 758	18 602	137	19
Plzeňský kraj	347 390	13 240	10 858	2 157	212
Karlovarský kraj	161 788	7 133	4 803	2 330	0
Ústecký kraj	230 472	12 714	9 341	2 383	950
Liberecký kraj	111 807	4 682	4 570	0	0
Královéhradecký kraj	343 519	13 964	6 786	6 776	402
Pardubický kraj	516 199	19 573	11 021	3 952	4 600
Kraj Vysočina	336 561	7 891	6 576	564	0
Jihomoravský kraj	283 565	18 351	17 887	0	269
Olomoucký kraj	224 636	13 912	12 963	526	423
Zlínský kraj	166 142	9 313	6 964	0	0
Moravskoslezský kraj	342 202	23 698	15 132	3 897	259

Zdroj: Národní knihovna ČR

Posledním stěžejním bodem kapitoly jsou elektronické služby knihoven. Poskytování a využívání elektronických služeb postupně nabývá na významu, což dokazuje fakt, že v roce 2018 bylo v okrese Most, Teplice a Ústí nad Labem více návštěvníků on-line služeb než fyzických návštěvníků. V Ústeckém kraji má zřízené webové stránky 237 knihoven a v okresech Chomutov, Litoměřice, Louny, Teplice a Ústí nad Labem mají webové stránky dokonce všechny knihovny.⁶⁸ Blíže viz tabulka č. 20.

Krajská knihovna spolupracuje s Krajskou digitalizační jednotkou Ústeckého kraje a v současnosti se jedná o převodu této jednotky přímo na knihovnu, což je pro další fungování a s tím spojené financování podstatné. Krajská digitalizační jednotka představuje sbírku monografií, periodik a map převedených do elektronické podoby díky integrovanému operačnímu programu. V oblasti digitalizace se krajská knihovna snaží pokračovat v intenzivní digitalizaci knihovních fondů na regionální úrovni pro trvalé uchování regionálních tištěných fondů a jejich zpřístupnění v elektronické podobě.

Tabulka č. 20 – Elektronické služby využívané podle okresů v Ústeckém kraji v roce 2018

Okres	Počet webových stránek	Návštěvnost webových stránek	Elektronický katalog	Vlastní databáze	Licencované elektronické informační zdroje	Vstupy do el. inf. zdrojů a databází	Stažené digitální dokumenty	On-line informační služby – zodpovězené dotazy
Děčín	16	238 355	8	0	1	11 395	113	4 279
Chomutov	40	116 710	38	0	2	401	166	686
Litoměřice	81	443 670	81	0	1	331	129	1 067

⁶⁸ Výsledky činnosti knihoven Ústeckého kraje za rok 2018. Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem. Dostupné online: <https://www.svkul.cz/wp-content/uploads/2020/01/V%C3%BDsledky2018.pdf>

Okres	Počet webových stránek	Návštěvnost webových stránek	Elektronický katalog	Vlastní databáze	Licencované elektronické informační zdroje	Vstupy do el. inf. zdrojů a databází	Stažené digitální dokumenty	On-line informační služby – zodpovězené dotazy
Louny	42	2 249 382	15	0	0	0	0	498
Most	5	22 316	2	0	0	152 393	165	68
Teplice	31	298 068	31	1	1	205	215	399
Ústí nad Labem	22	155 771	22	3	7	9 468	709	602
Celkem	237	3 524 272	197	4	12	174 193	1 497	7 599

Zdroj: Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem

7.2 Muzea a galerie

Předmětem statistického zjišťování v této podkapitole jsou muzea, galerie (muzea výtvarných umění) a památníky za rok 2018, které vlastní sbírkové předměty a byly v tyto roky otevřeny a v provozu⁶⁹. Památníkem se rozumí místnost, ve které je instalována expozice nebo výstava. Galeriami jsou míněna muzea výtvarných umění, která hospodaří se sbírkou muzejní povahy⁷⁰. Počet galerií, muzeí a památníků v krajském územním srovnání je viditelný v tabulce č. 21 níže. Z pohledu specializace jsou nejpočetněji zastoupena muzea všeobecná, tzv. vlastivědná (a to přibližně z 50 %), muzea výtvarných umění (galerie), dále muzea zaměřená na průmysl, vědu a techniku, historii, a přírodu. Struktura muzeí podle zřizovatelů i zaměření je dlouhodobě relativně stálá – nejvýznamnějšími zřizovateli (zejména velkých muzeí) jsou orgány státní správy, tedy samotný stát, kraje a obce.

Muzea představují nezastupitelnou součást hmotného i nehmotného kulturního dědictví. Základním posláním všech muzeí je uchování a vytváření věcné paměti vývoje kulturní i přírodní složky našeho světa a společnosti. Posláním muzeí není však pouze uchování těchto prvků, ale i zpřístupnění svých sbírek především formou výstav a trvalých expozic.⁷¹ Jak je z uvedené tabulky viditelné, tak Ústecký kraj má nejvíce galerií vlastní sbírkové předměty (6 galerií). Nicméně, důležitým ukazatelem v celkovém porovnání je počet všech těchto organizací včetně poboček. Ústecký kraj se v celkových počtech, v rámci mezikrajského srovnání, poté tedy pohybuje v nižších hodnotách.

Tabulka č. 21 – Celkové počty galerií, muzeí a památníků v provozu v krajském územním srovnání v roce 2018

Území	Počet			
	Galerií, muzeí a památníků včetně poboček celkem	Galerií	Muzeí a památníků	Poboček galerií a muzeí
	2018	2018	2018	2018
Hlavní město Praha	92	5	28	59
Středočeský kraj	111	5	63	43

⁶⁹ Zřizovateli uváděných subjektů jsou orgány státní správy, kraje, obce a města, spolky, obecně prospěšné společnosti, církve a podnikatelé.

⁷⁰ Jinými slovy se jedná o muzea výtvarných umění, která vlastní sbírkové předměty.

⁷¹ Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018 – Muzea, galerie a památkové předmět. NIPOS.

Území	Počet			
	Galerií, muzeí a památníků včetně poboček celkem	Galerií	Muzeí a památníků	Poboček galerií a muzeí
	2018	2018	2018	2018
Jihočeský kraj	62	2	43	17
Plzeňský kraj	52	3	32	17
Karlovarský kraj	25	2	10	13
Ústecký kraj	42	6	21	15
Liberecký kraj	34	3	23	8
Královéhradecký kraj	70	6	40	24
Pardubický kraj	44	3	30	11
Kraj Vysočina	44	2	33	9
Jihomoravský kraj	81	4	36	41
Olomoucký kraj	33	1	17	15
Zlínský kraj	50	1	25	24
Moravskoslezský kraj	58	2	31	25

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Ukazatelem srovnání jednotlivých krajů ČR je návštěvnost galerií, muzeí a památníků, tedy počet návštěvníků objektů na obyvatele kraje. Návštěvnost muzeí a galerií, spolu s návštěvností památkových objektů zpřístupněných za vstupné, představuje nejmasovější oblast kultury a má výrazný podíl na rozvoji turismu v ČR. Níže (tabulka č. 22) jsou představeny počty výstav a expozic v těchto objektech, spolu s počtem návštěvníků. Podíl počtu návštěvníků k počtu obyvatel krajů je uveden dále.

Tabulka č. 22 – Celkový počet expozic a výstav a jejich návštěvnost v muzeích, galeriích a památnících v krajském územním srovnání za rok 2018

Území	Počet		
	Expozic	Uspořádaných výstav	Návštěvníků expozic a výstav
	2018	2018	2018
Hlavní město Praha	148	388	6 333 294
Středočeský kraj	355	632	1 341 066
Jihočeský kraj	149	275	782 196
Plzeňský kraj	117	241	451 043
Karlovarský kraj	48	94	318 980
Ústecký kraj	106	254	524 005
Liberecký kraj	114	179	292 210
Královéhradecký kraj	148	289	500 737
Pardubický kraj	160	231	345 494

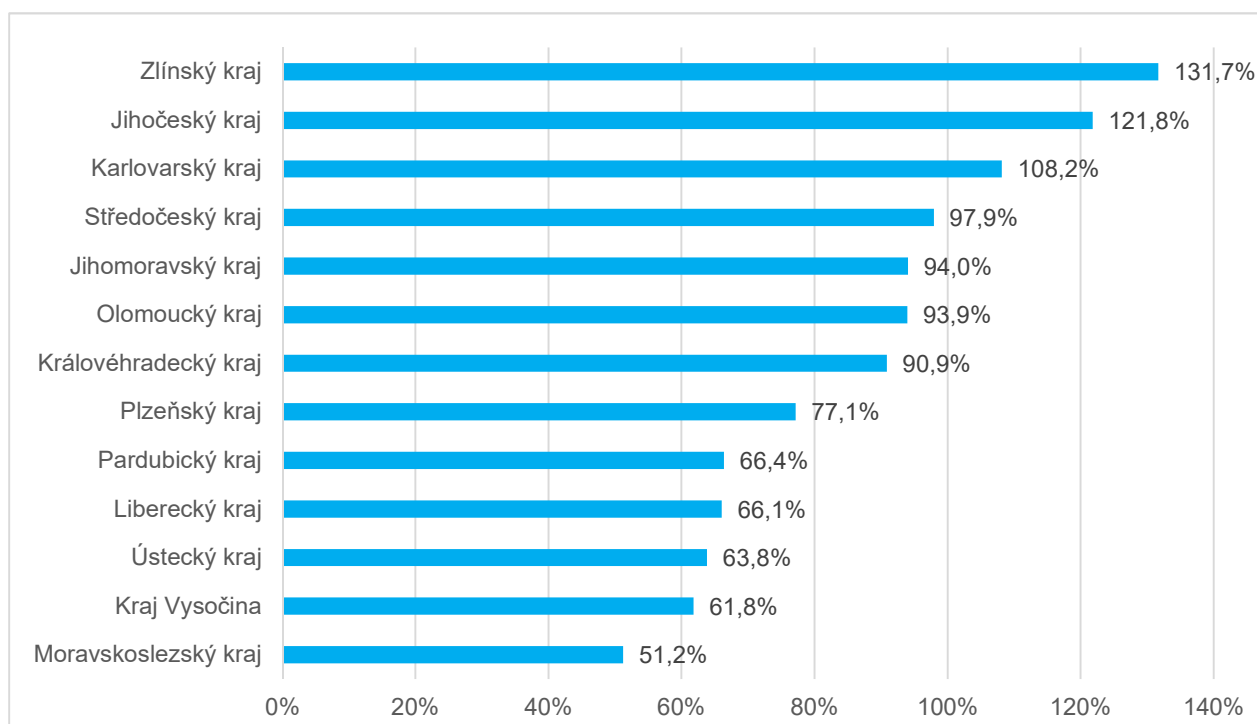
Území	Počet		
	Expozic	Uspořádaných výstav	Návštěvníků expozic a výstav
	2018	2018	2018
Kraj Vysočina	132	301	314 872
Jihomoravský kraj	218	450	1 116 954
Olomoucký kraj	104	227	594 147
Zlínský kraj	159	215	767 460
Moravskoslezský kraj	127	265	616 456

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

V celorepublikovém srovnání návštěvnosti expozic a výstav ve všech galeriích, za rok 2018, se mezi prvních 25 nejvíce navštívených patří také Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem a Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích. Mezi nejnavštěvovanějšími muzei v Česku je řazen Památník v Terezíně. Toto muzeum navštívilo v roce 2018 celkem 296 749 návštěvníků, což řadí Památník Terezín na 7. místo v celorepublikovém srovnání muzeí.

Graf č. 6 představuje podíl návštěvníků expozic a výstav, které byly zorganizovány v galeriích a muzeích, na obyvatele v mezikrajském srovnání. Z tohoto srovnání byla vyloučena Praha, jelikož je její postavení v rámci ČR jedinečné a počet návštěvníků zde je mnohonásobně vyšší než počet obyvatel. V přepočtu návštěvníků na 10 000 obyvatel je tato hodnota 48 396 návštěvníků na 10 000 obyvatel území, což by znamenalo hodnotu blízkou 500 %, oproti ostatním vymezeným územím. Ústecký kraj zaujímá místo mezi kraji s nižší návštěvností, v přepočtu na 10 000 obyvatel je tato hodnota na úrovni 6 384 návštěvníků (uvedených 63,8 % v prezentovaném grafu).

Graf č. 6 – Počet návštěvníků výstav a expozic v muzeích, galeriích a památnících na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Jako poslední jsou představeny počty galerií a muzeí v samotném Ústeckém kraji, spolu s jejich návštěvností v roce 2018, viz následující tabulka č. 23. Součet počtu muzeí a galerií v jednotlivých okresech Ústeckého kraje je na hodnotě 28. Nicméně toto číslo se liší oproti celorepublikovému srovnání na začátku podkapitoly, které udává počet 27. Tento rozdíl je způsoben tím, že v detailní statistice návštěvnosti jsou zařazeny i galerie či muzea, která nebyla v roce 2018 v provozu. V roce 2018 byla zavřeno Místní muzeum Jiřetín pod Jedlovou, tudíž jeho návštěvnost byla nulová a v celkových statistikách (tabulka č. 21) není tedy ani zařazeno.

Tabulka č. 23 – Galerie a muzea v Ústeckém kraji a jejich návštěvnost v roce 2018

Okres	Počet galerií a muzeí	Počet návštěvníků 2018
Děčín	3	10 995
Chomutov	4	45 088
Litoměřice	8	348 949
Louny	4	41 192
Most	4	31 550
Teplice	3	36 071
Ústí nad Labem	2	32 620

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování; Městské muzeum v Kadani

K nejvýznamnějším sbírkotvorným organizacím v Ústeckém kraji patří subjekty zřizované státem, krajem a obcemi. Tyto příspěvkové organizace hospodaří se sbírkami muzejní povahy a při jejich správě se řídí zejména zákonem č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Sbírkové jsou prostřednictvím těchto organizací zpřístupňovány veřejnosti. Zajímavým subjektem v kraji je Collegium Bohemicum, o.p.s., které plánuje zpřístupnit své sbírky veřejnosti od roku 2020.

Tabulka č. 24 – Nejvýznamnější sbírkotvorné organizace v Ústeckém kraji a jejich návštěvnost za roky 2018 a 2019

Organizace	Počet podsbírek	Počet sbírkových předmětů	Počet návštěvníků 2018	Počet návštěvníků 2019
Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích, příspěvková organizace	3	7 068	18 143	19 929
Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, příspěvková organizace	5	3 619	21 892	20 866
Galerie Benedikta Rejta v Lounech, příspěvková organizace	1	18 210	2 504	3 792
Regionální muzeum v Teplicích, příspěvková organizace	37	477 947	44 250	34 800
Oblastní muzeum v Děčíně, příspěvková organizace	26	79 339	10 864	11 534
Oblastní muzeum v Litoměřicích, příspěvková organizace	5	75 281	5 045	6 491
Oblastní muzeum v Lounech, příspěvková organizace	11	28 113	18 722	20 678
Oblastní muzeum v Chomutově, příspěvková organizace	30	53 456	13 449	22 251

Organizace	Počet podsbírek	Počet sbírkových předmětů	Počet návštěvníků 2018	Počet návštěvníků 2019
Oblastní muzeum a galerie v Mostě, příspěvková organizace	muzeum 22, galerie 1	muzeum 35 654, galerie 663	19 061	15 284
Památník Terežín	2	25 822	296 749	296 205
Muzeum města Ústí nad Labem	18	202 822	27 376	26 920
Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci	6	43 985	11 249	10 543
Muzeum Duchcov	1	1 319	5 236	5 460
Městské muzeum Kadaň	1	70	15 248	9 342
Collegium Bohemicum, o.p.s.	1	523	4 580	5 500

Zdroj: CES (Centrální evidence sbírek muzejní povahy), výsledky dotazníkového šetření, výroční zprávy jednotlivých organizací, komunikace s vedoucími pracovníky organizací

7.3 Výstavní činnost

Podkapitola prezentuje statistiku výstavní činnosti v oblasti profesionálního výtvarného umění a architektury. Statistické šetření udává přehled o počtu výstavních sál, galerií a jiných výstavních prostor. V tomto případě se jedná o instituce, které nevlastní sbírkové předměty. Seznam výstavních prostor, které jsou statisticky podchyceny je ke shlednutí v následující tabulce č. 25 a je opět uveden dle rozčlenění jednotlivých krajů ČR. Je nutné uvést, že v tomto kulturním sektoru dochází k neustálým změnám. Počet výstavních prostor se často mění. V některých krajích dochází k postupnému snižování těchto prostor, či je jejich počet nestálý.⁷² Z celkového počtu statisticky šetřených galerií a výstavních sál je nejvíce těch soukromých.

Jedním z krajů, kde je pozorovatelný snižující se počet výstavních prostor, je i kraj Ústecký. V roce 2014 bylo v kraji zachyceno 15 výstavních prostor, v roce 2018 už pouze 9. Dle Národního informačního poradenského střediska pro kulturu se časté změny dotýkají jak prostor, které jsou zřízeny jak veřejným sektorem, tak i prostor, které vlastní např. podnikatelské subjekty. Určitá část galerií zřizovaných městy jsou ručeny z nedostatku financí nebo spojovány s jinými městskými organizacemi. Problémy jsou i na straně galerií neziskových organizací. Tyto galerie stále hůře získávají granty ze státního rozpočtu, od krajů i od měst. Naopak je část galerií v procesu rekonstrukce, také jsou zakládány nové, případně dochází k jejich přeměně v prodejní galerie, které nepořádají výstavy. Ústecký kraj spolu s krajem Karlovarským, Libereckým, Královehradeckým, Olomouckým a krajem Vysočina patří mezi území, kde byl počet výstavních prostor profesionálního umění a architektury pod počtem 10. Navzdory nižšímu počtu výstavních prostor bylo v roce 2018 v Ústeckém kraji uspořádáno více než 100 výstav, což řadí tento kraj do středních hodnot v porovnání s ostatními kraji. V tabulce níže je poté představena návštěvnost výstav ve výstavních prostorách jednotlivých krajů.

⁷² Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018 – Výstavní činnost. NIPOS

Tabulka č. 25 – Výstavní činnost v krajském územním srovnání za rok 2018

Území	Počet výstavních prostor	Počet výstav celkem	Počet návštěvníků výstavních prostor celkem
Hlavní město Praha	92	771	1 079 995
Středočeský kraj	18	156	77 519
Jihočeský kraj	19	153	124 149
Plzeňský kraj	11	96	35 177
Karlovarský kraj	7	69	38 600
Ústecký kraj	9	102	43 546
Liberecký kraj	9	57	32 516
Královéhradecký kraj	9	70	23 566
Pardubický kraj	11	74	41 868
Kraj Vysočina	6	58	33 586
Jihomoravský kraj	31	222	377 650
Olomoucký kraj	8	70	51 535
Zlínský kraj	12	109	111 544
Moravskoslezský kraj	19	228	209 655

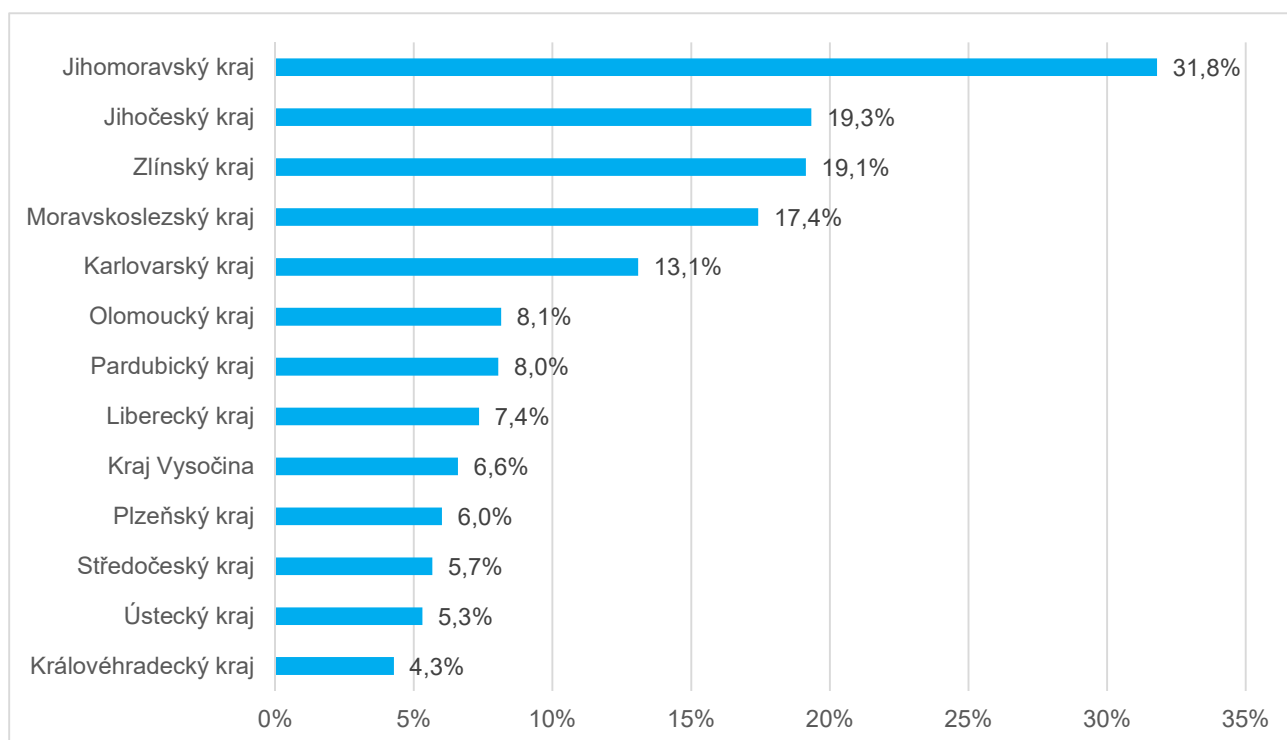
Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

V Ústeckém kraji je zachyceno snižování počtu návštěvníků výstav, stejně jako výše uvedený snižující se počet samotných výstavních prostor, který může mít více důvodů, od nedostatku financí a rušení galerií do jejich přeměny na galerie prodejní. Směrodatným ukazatelem je počet návštěvníků výstavních prostor na počet obyvatel kraje za rok 2018 (graf č. 7 níže).

Ze statistiky uvedené v grafu je vyloučena Praha z důvodu její specifčnosti v oblasti cestovního ruchu a návštěvnosti v rámci celé ČR, která se pohybuje okolo 80 % (8 000 návštěvníků na 10 000 obyvatel). V krajském srovnání je nejvyšší návštěvnost výstavních prostor v Jihomoravském kraji, která dalece překračuje všechna zbylá území. V Jihomoravském kraji nalezneme po Praze největší počet výstavních prostor (31). Ústecký kraj v tomto ohledu bohužel zaostává na předposledním místě s 5,3 %. V Ústeckém kraji v roce 2018 navštívilo výstavy ve výstavních prostorách 531 návštěvníků na 10 000 obyvatel.

Graf č. 7 – Počet návštěvníků výstav ve výstavních prostorách v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)

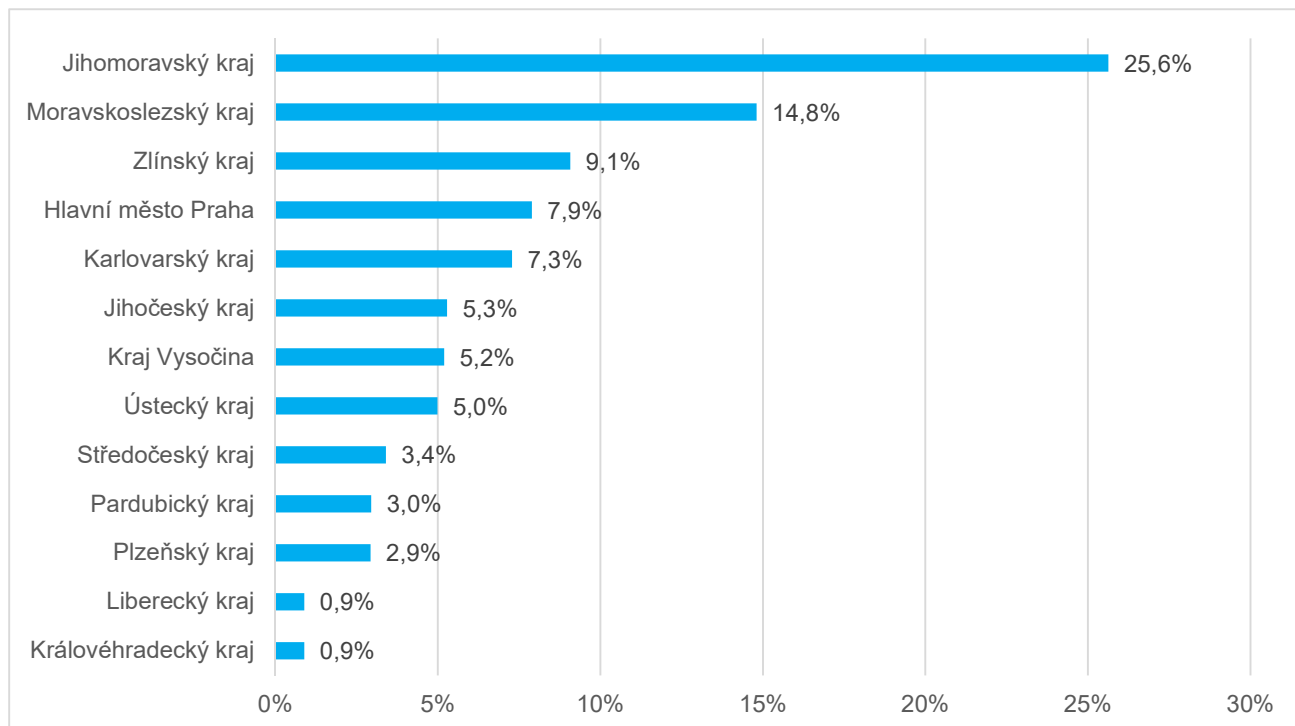
Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Z celorepublikového počtu 261 statisticky podchycených výstavních prostor je 12 zřízeno vysokými školami, 5 zřizují kraje a 55 obce. Nadacemi a nadačními fondy, církevními společnostmi a odborovými organizacemi je zřizováno 61 galerií. Soukromých výstavních sál je šetřeno 88.

Nejvíce výstavních prostor z veřejných subjektů jsou tedy zřízeny obcemi. V Ústeckém kraji bylo v roce 2018 z celkových 9 výstavních prostor 8 zřízeno právě veřejnými subjekty. Zde bylo prezentováno 93 výstav, s návštěvností 40 981 osob. Jak je viditelné z grafu č. 8, tak v Ústeckém kraji je hodnota podílu návštěvníků v této kategorii na obyvatele téměř 5 %. Přesně se jedná o 499 návštěvníků na 10 000 obyvatel kraje. V rámci organizací, které jsou zřízeny veřejnými subjekty, má Ústecký kraj lepší mezikrajské postavení než v celkovém počtu všech výstavních prostor celkem (viz výše).

Graf č. 8 – Počet návštěvníků výstav ve výstavních prostorách zřízených Ministerstvem kultury, jinými resorty, vysokými školami, kraji a obcemi na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Závěrečná část profesionální výstavní činnosti je věnována výstavním prostorám na území Ústeckého kraje. Mezi významné výstavní subjekty nevytvářející sbírku muzejní povahy patří Galerie Vojtěcha Preissiga (Světce), Galerie Emila Fily (Ústí nad Labem), Zámek Valdštejnů (Litvínov), Galerie Kryt (Kláštrec nad Ohří) či Výstavní síň U Kostela (Bílina).

Mezi další výstavní instituce lze zmínit i Dům umění, u kterého provoz zajišťuje Fakulta umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (FUD UJEP). Výstavní činnost je zaměřena na prezentaci významných uměleckých osobností i klíčových uměleckých proudů a témat formulující aktuální situaci se zaměřením na středoevropské výtvarné umění. Mezi klíčové cíle Domu umění patří profesionální produkce a prezentace aktuálních uměleckých projevů, podpora mezinárodní spolupráce, tvůrčí výzkumná činnost uskutečňovaná v kooperaci s podobně zaměřenými vysokoškolskými pracovišti, podpora edukačních strategií zaměřených na práci s návštěvníky galerie a uplatňování společenské zodpovědnosti v oblasti socio-kulturního rozvoje místní komunity.⁷³

7.4 Divadla

Část věnovaná statistice divadel se liší od ostatních statistik NIPOS, jelikož nepředkládá územní srovnání jednotlivých krajů. Fungování divadel je často realizováno formou zájezdových představení, tudíž počet těchto představení, a tedy i jejich návštěvnost, je zcela zavádějící. Návštěvnost je vždy vztažena k sídlu zřizovatele či provozovatele, nikoliv k lokalitě realizace představení. Samotné počty divadel v krajském územním srovnání nejsou taktéž v dokumentech NIPOS nezveřejňována, jelikož je tato statistika více složitá. Rovněž, vzhledem k velké nepřehlednosti a proměnlivosti neziskového a soukromého divadelního sektoru, je možné, že se i přes veškerou snahu NIPOS a průběžnou aktualizaci zpravodajských jednotek, nejedná o všechna divadla, které celkové statistiky prezentují či by měly prezentovat.

⁷³ Fakulta umění a designu Univerzita Jana Evangelista Purkyně. Dům umění Ústí nad Labem. Dostupné online: <https://fud.ujep.cz/tvurci-cinnost/dum-umeni-usti-nad-labem/>.

Seznam nejvýznamnějších profesionálních scén na území Ústeckého kraje spolu s návštěvností za rok 2018 a 2019 je prezentován v tabulce č. 26 níže, která je rozdělena na šedou a bílou část. Rozdíl mezi těmito dvěma skupinami profesionálních scén je pouze v charakteru fungování samotných divadel. Šedá oblast zastupuje divadla a divadelní saskupení zřizovaná orgány státní správy, kraji, obcemi a městy, která ve sledovaném roce zároveň zřizovala jeden či více divadelních či tanečních souborů. Dále tuto skupinu vyplňují nestátní neziskové organizace a soukromé subjekty, které ve sledovaném roce pravidelně produkovaly divadelní či taneční představení, a to bez ohledu na to, zda tyto subjekty zřizovaly soubory či měly stálé působiště. Zbytek tabulky (bílá oblast) zastupují subjekty, které nezřizovaly soubory, nicméně vlastnily nebo měly v péči jednu či více budov a sálů, na jejichž scénách ve sledovaném roce uvedly alespoň 20 představení profesionálních divadelních a tanečních souborů. Provoz divadla byl tedy primárně zajišťován hostováním profesionálních souborů, nikoliv vlastní pravidelnou produkcí divadelních a tanečních představení.

Tabulka č. 26 – Nejvýznamnější profesionální scény v Ústeckém kraji a jejich návštěvnost (za rok 2018 a 2019)

Profesionální scény	Obec	2018	2019
Činoherní studio města Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	11 366	12 225
Docela velké divadlo	Litvínov	76 570	64 650
Městské divadlo v Mostě	Most	94 102	97 905
Severočeské divadlo	Ústí nad Labem	30 675	34 909
Městské divadlo Děčín	Děčín – Podmokly	42 000	40 000
Vrchlického divadlo	Louny	29 661	35 000*

Zdroj: NIPOS; data z jednotlivých divadel

*hrubý odhad, divadlo mělo v době zpracování statistiky data pouze do června 2019, kdy byla návštěvnost 20 022

Závěrem divadelní části nelze opomenout zajímavost ve formě kamenného loutkového divadla v Lounech. Jedná se o nejstarší loutkové divadlo v České republice, snad i v Evropě. Město Louny financuje provoz budovy a poskytuje příspěvky na kulturní pořady a přehlídky. Program tohoto divadla nabízí představení pro děti i dospělé a je tradičním pořadatelem koncertů folkových a country kapel. Za rok se v loutkovém divadle odehraje zhruba 30 akcí od října do dubna. Mimo to probíhá hostování na přehlídkách na dětských dnech a dalších akcí ve městech Postoloprty, Rakovník, Olomouc, Liberec, Čelákovice a další.⁷⁴ V roce 2004 proběhla rekonstrukce loutkového divadla díky finanční podpoře Nadace Duhová energie.

7.5 Hudební soubory

Hudební soubory jsou děleny na soubory na profesionální a neprofesionální. V rámci statistického zjišťování NIPOS jsou šetřena profesionální tělesa od roku 2010. Profesionální hudební tělesa představují zejména velké symfonické orchestry, komorní orchestry, komorní filharmonie a komorní soubory a pěvecké sbory. Neprofesionální soubory nejsou, pro jejich velký rozsah, statisticky sledovány od roku 2017.

Podkapitola se zaměřuje na nejvýznamnější hudební soubory, které se nachází na území Ústeckého kraje. Hudební soubor představuje skupinu dvou či více lidí zpívající nebo hrající na hudební nástroj. V této části jsou mimo jiné vybraná statistická data související s hudebními soubory. V rámci hudebních souborů je důležité neopomenout i folklorní skupiny, které budou v textu rovněž popsány.

⁷⁴ Loutkové divadlo v Lounech. Historie. Dostupné online: <http://loutkove-divadlo.cz/historie/>.

V rámci umělecké scény je mimo divadla nutné zmínit zejména teplickou filharmonii. Severočeská filharmonie Teplice je jediný profesionální symfonický orchestr v kraji a jedná se o třetí nejstarší lázeňský orchestr v České republice. V roce 2018 byla Severočeská filharmonie 12. v celorepublikovém pořadí návštěvnosti profesionálních symfonických a komorních orchestrů a pěveckých souborů⁷⁵. V roce 2018 se účastnilo koncertů Severočeské filharmonie Teplice celkem 16 200 návštěvníků. Zároveň tento hudební soubor pořádá a organizuje Hudební festival Ludwiga van Beethovena, jenž se poprvé konal v roce 1964 a v roce 2004 se z Teplic rozšířil do dalších 10 měst. Severočeská filharmonie Teplice účinkuje na dalších významných hudebních festivalech, jako např. Pražské léto, Janáčkův máj, Festival Český Krumlov aj. Je úspěšná jak v České republice, tak v Evropě, Asii, ale i v Jižní Americe⁷⁶.

Se Severočeskou filharmonií Teplice spolupracuje také Brixihův komorní soubor Teplice. Jde o chrámový soubor, jež své působení započal v roce 1972 a celoročně vystupuje při mši svaté, na benefičních koncertech, adventních koncertech aj. zejména v Ústeckém kraji⁷⁷. Jako další lze jmenovat neprofesionální hudební těleso Bendův komorní orchestr, jehož repertoár tvoří především česká barokní a klasicistní hudba. Byl založen v roce 1956 v Ústí nad Labem a každoročně pořádá čtyři koncerty za sezónu. Tradičně se účastní vánočního koncertu konaného 26. 12. v Městském divadle v Ústí nad Labem⁷⁸. Na území kraje dále působí Festivalový orchestr Petra Macka, kdy se jedná o soukromý orchestr. Zakladatel orchestru Petr Macek založil hudební koncertní cykly, konkrétně Mostecká hudební setkání konající se v Městském divadle v Mostě, na něž dále navazuje Hudební léto v Děkanšském kostele, jehož cílem je obohatit hudební historii mosteckého chrámu. Dalšími z hudebních koncertních cyklů jsou Chomutovské hudební večery, jež se konají v Městském divadle v Chomutově⁷⁹. Významným hudebním souborem je také skupina The Boom, která byla založena v roce 1990 studenty ústeckého gymnázia a je známá také pod názvem The Beatles Revival Band & Orchestra. Jak z názvu vyplývá, kapela hraje především nejslavnější hity skupiny Beatles doprovázené orchestrem, jež započalo až v roce 1997. The Boom každoročně vystupuje na Vánočním koncertu, jež je součástí programu oslav Vánočních svátků, které pořádá město Ústí nad Labem. Tradicí je také účinkování na Letním benefičním koncertě v klášterní zahradě u kostela sv. Vojtěcha, taktéž v Ústí nad Labem⁸⁰.

Co se týče folklorních souborů, mezi nejvýznamnější patří soubor Lužičan, jehož vznik je datován k roku 1987 v Krásné Lípě. Činnost souboru je zaměřena na prezentování lidové kultury zpěvem a tancem, obnovu místních tradic jako např. pořádání bálů, masopustní a velikonoční obchůzky, posvícení a vánoční koledování či stavení a kácení máje. Jedná se o hudební vystoupení s cimbálem, kdy kromě písní z Krásnolipska zaznívají i další skladby ze všech regionů Čech, Moravy, Slezska i Slovenska⁸¹. Lužičan od roku 2000 každý sudý rok v červnu pořádá Mezinárodní folklorní festival Tolštejnského panství, který se koná v Krásné Lípě a okolních městech a obcích Šluknovského výběžku⁸².

V Krásné Lípě má zázemí také folklorní soubor Dykyta či Křiničánek. Na území kraje dále působí soubor Krušnohor, jehož zázemím je od roku 1988 Chomutov, a sestává z 20 členů ve věku 5 až 15 let. Jeho repertoár je zaměřen především na oblast Krušnohoří, Karlovarska a západní a jihozápadní části Čech. Pravidelně se účastní přehlídek a festivalů jak v České republice, tak v zahraničí. Je členem regionálního sdružení Širší Karlovarsko a pravidelně vystupuje na události Chomutovské Vánoce, na setkání dětských folklorních souborů v Teplé u Mariánských lázní či v Karlových Varech⁸³. Významným folklorním souborem je také Skejušan, založený v roce 1990 rodáky z rumunské vesnice Sciaus. Skejušan je jediným folklorním souborem v České

⁷⁵ NIPOS

⁷⁶ Severočeská filharmonie Teplice. Dostupné online z: <http://www.severoceskafilharmonie.cz/index.php/cs/orchestr.html>

⁷⁷ Brixihův komorní soubor Teplice. Dostupné online z: <http://www.bkst.cz/>

⁷⁸ Bendův komorní orchestr. Dostupné online z: <https://www.bko.cz/011/>

⁷⁹ Koncertní agentura Macek Music Management Most. Dostupné online z: <http://www.macekmusic.cz/historie.htm>

⁸⁰ The Boom. Dostupné online z: <http://www.the-boom.info/>

⁸¹ Folklor. Dostupné online z: <http://folklor.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=125272>

⁸² Lysá hora. Dostupné online z: <http://www.lysahora.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=111220>

⁸³ FS Krušnohor. Dostupné online z: <https://fskrušnohor.cz/>

republiky, jehož vystoupení je zaměřeno na rusínský autentický folklor zpívaný v rusínském jazyce. Pravidelně se účastní tuzemských i zahraničních festivalů a přehlídek, kdy lze jmenovat např. Mezinárodní folklorní festival Strážnice, Karlovarský filmový festival či přehlídku folklorních souborů v Mariánských lázních⁸⁴.

7.6 Kulturní domy a střediska

Předmětem této části podkapitoly jsou regionální kulturní zařízení. Statistika kulturních zařízení v rámci NIPOS je v procesu vytváření a není v současné době dokončena. Stále vznikají nové spolky a organizace, které se zabývají kulturními aktivitami, ať amatérsky či profesionálně. Jelikož statistika není zdaleka dokončena, nejsou dostupná data prozatím vnímána jako dostatečná pro srovnávací statistiky. Výsledkem může být pouze obecná analýza problematiky. Kromě chybějících dat záleží v porovnání jednotlivých regionů ještě i na dalších vlivech, které by se měly při šetření zvážit. Důležité je historické a etnografické dědictví daného regionu, což je stěžejní zvláště v oblastech pohraničí jako je právě oblast Ústeckého kraje, kde došlo k reemigraci obyvatelstva. Šetření zahrnují v současné době obce s minimálním počtem 1 000 obyvatel, menší obce do statistiky prozatím nejsou zařazeny. Dalším ovlivňujícím činitelem pro kulturní život obcí je zemědělský, hornický nebo průmyslový ráz krajiny. Nicméně stěžejním a základním prvkem je bez pochyby lidský faktor, tedy sami obyvatelé a jejich aktivity.⁸⁵

Kulturní život v menších a malých obcích či městských obvodech organizují stále větším podílem především živnostníci v pronajatých či zakoupených obecních kulturních zařízeních, a dále různé tradiční organizace jako TJ Sokol či sbor dobrovolných hasičů. Zvláště spolky organizují kulturní a společenský život v obcích s cílem udržet tradiční, etnické a folklorní zvyky svých předků (masopust, vynášení smrti, hody...). Obce na jejich kulturní aktivity většinou přispívají pouze pronájemem svého kulturního zařízení a tento způsob provozování kulturních aktivit je jedním z důvodů, proč nejsou ve statistickém šetření zařazeny.⁸⁶ V tabulce č. 27 níže jsou dále uvedeny počty kulturních domů a středisek v krajském územním srovnání. Avšak, vzhledem k charakteru primárních dat, nejsou jejich počty dále srovnávány. Jmenovitý seznam aktuálně sledovaných kulturních zařízení k podzimu 2019 v Ústeckém kraji je k nalezení v příloze (Příloha č. 1). Seznam není kompletní nejenom z důvodu tvorby celého systému, některá zařízení rovněž nesplní svou zpravodajskou povinnost, nepošlou vyplněné výkazy a poté nemohou být do statistiky ani zařazeny.

Tabulka č. 27 – Počet kulturních domů a středisek v krajském územním srovnání v roce 2018 dle typu prostor

Území	S vlastními prostory	Bez vlastních prostor	Objekt bez pořadatelských pracovníků
Hlavní město Praha	13	2	1
Středočeský kraj	32	20	28
Jihočeský kraj	30	7	12
Plzeňský kraj	24	5	10
Karlovarský kraj	17	5	9
Ústecký kraj	23	2	18
Liberecký kraj	16	3	6
Královéhradecký kraj	28	11	10
Pardubický kraj	20	6	11

⁸⁴ Služebník. Dostupné online z: <https://www.sluzebnik.cz/katalog/skejusan-folklorni-soubor>

⁸⁵ Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018 – Edukace a veřejná osvěta. NIPOS

⁸⁶ Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018 – Edukace a veřejná osvěta. NIPOS

Území	S vlastními prostory	Bez vlastních prostor	Objekt bez pořadatelských pracovníků
Kraj Vysočina	19	1	1
Jihomoravský kraj	45	22	24
Olomoucký kraj	27	8	18
Zlínský kraj	29	2	15
Moravskoslezský kraj	44	5	24

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Mezi nejvýznamnější kulturní střediska v Ústeckém kraji patří především ta ve větších městech, jako je Kulturní středisko města Ústí nad Labem, Kulturní centrum v Litoměřicích, Společenský dům Střelnice v Děčíně či Dům Kultury Teplice.

Stěžejním faktem je charakteristika fungování těchto kulturních zařízení, jelikož se často jedná o příspěvkové organizace samotných měst. Příspěvkové organizace jsou neziskovými veřejnoprávními organizacemi, které tedy svou podstatou mají sloužit občanům a společnosti ve veřejném zájmu. Tyto organizace podporují a kulturní a společenský život ve městech a obcích a jsou často i jejich středobodem.

7.7 Kina

Poslední částí podkapitoly je územní statistika kin. Data pro tuto část byla získána ze Státního fondu kinematografie. Tabulka č. 28 níže prezentuje počty kin v roce 2019 a jejich strukturu – z celkového počtu kin jsou představena stálá kina, ostatní kina a kina letní. Z počtu stálých kin jsou vyčleněna multikina a klasická kina se 2 až 3 sály. Ostatní kina jsou zařízení s nepravidelným provozem s jedním až dvěma sály či s víceúčelovými sály, které se taktéž využívají pro promítání, a kina putovní. V Ústeckém kraji bylo v roce 2019 evidováno 61 kin, z toho byla dvě multikina, 19 kin s nepravidelným provozem a 20 kin fungovalo během letní sezóny jako kina letní. Počty návštěvníků kin v krajském územním srovnání nejsou bohužel statisticky podchyceny.

Tabulka č. 28 – Přehled kin a jejich typů v krajském srovnání v roce 2019

Kina v regionech	Stálá kina	z toho		Ostatní kina	Letní kina	Celkem kin
		Multikina	Kina se 2-3 sály			
Hlavní město Praha	26	9	5	28	18	72
Středočeský	28	1	1	37	30	95
Plzeňský	10	2	1	22	27	59
Karlovarský	14	0	1	9	10	33
Jihočeský	31	2	2	16	15	62
Ústecký	22	2	3	19	20	61
Liberecký	20	2	0	8	12	40
Královehradecký	15	1	1	15	12	42
Pardubický	18	2	0	13	23	54
Vysočina	14	1	1	13	19	46
Jihomoravský	21	2	3	32	41	94

Kina v regionech	Stálá kina	z toho		Ostatní kina	Letní kina	Celkem kin
		Multikina	Kina se 2-3 sály			
Zlínský	12	1	0	14	17	43
Olomoucký	14	2	0	20	27	61
Moravskoslezský	36	3	5	24	25	85
celkem	281	30	23	270	296	847

Zdroj: Státní fond kinematografie

8. PAMÁTKY A PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Předmětem kapitoly je představení významných památek a hodnotných území, které jsou v Ústeckém kraji lokalizovány. Dějiny jakékoliv země jsou nejviditelněji reprezentovány právě tímto způsobem – tedy prostřednictvím cenných staveb a unikátních krajinných a historických celků odkazující na určitou etapu dějinného vývoje oblasti. Ty, spolu s dalšími prvky a předměty, utváří kulturní identitu daného regionu a státu.

Památkový fond České republiky je nesmírně bohatý soubor cenných historických staveb, areálů i předmětů. To nejcenější z památkového fondu je chráněno státem – jedná se o 40 000 nemovitostí a téměř 49 000 movitých předmětů a jejich souborů, které jsou evidovány jako kulturní památka. Kulturní památky jsou zapsány v Ústředního seznamu kulturních památek České republiky (dále také jako „ÚSKP ČR“), který vede Národní památkový ústav (dále také jako „NPÚ“). Za kulturní památky prohlašuje ministerstvo kultury podle zákona 20/1987 Sb. o státní památkové péči „nemovité a movité věci nebo jejich soubory, jež jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti jako projevy tvůrčích schopností z nejrůznějších oborů lidské činnosti, a to pro jejich kulturně-historické, umělecké, vědecké nebo technické hodnoty, nebo pro jejich přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem“⁸⁷.

Nejvýznamnější kulturní památky jsou vedeny jako národní kulturní památka, což je nejvyšší status, který mohou památky získat, pokud je pominuta nadnárodní forma ochrany světového dědictví UNESCO. K plošné ochraně určitého území slouží poté památkové zóny a památkové rezervace, případně taktéž forma plošné ochrany ze strany UNESCO. Národní památkový ústav také eviduje památky, které jsou ve velmi špatném stavu či přímo stavu havarijním, a to v seznamu památek ohrožených. Počet kulturních a národních kulturních památek ve srovnání jednotlivých krajů je ke shlednutí v následující tabulce č. 29.

Tabulka č. 29 – Počet kulturních a národních kulturních památek v krajském územním srovnání (k 31.12.2019)⁸⁸

Území	Nemovité kulturní památky	Movité kulturní památky	Národní kulturní památky
Hlavní město Praha	2 124	10 614	60
Středočeský kraj	4 366	5 087	38
Jihočeský kraj	5 437	2 972	41
Plzeňský kraj	3 241	3 581	25
Karlovarský kraj	1 433	1 182	16
Ústecký kraj	3 534	2 401	15
Liberecký kraj	2 260	848	15
Královéhradecký kraj	3 050	2 445	23
Pardubický kraj	2 107	2 164	20
Kraj Vysočina	2 984	2 447	16

⁸⁷ Národní památkový ústav. Památkový fond. Dostupné online: <https://www.npu.cz/pamatkovy-fond>

⁸⁸Evidence nemovitých kulturních památek zahrnuje počet hlavních záznamů, z nichž některé ovšem zahrnují rozsáhlé areály a soubory. V památkovém katalogu je v současné době evidováno přes 109 000 jednotlivých nemovitých objektů, které jsou kulturními památkami (rozepsání všech areálů a souborů na jednotlivé objekty však nebylo ještě NPÚ ukončeno). Evidence movitých kulturních památek zahrnuje počet rejstříkových čísel, z nichž některá ovšem zahrnují rozsáhlé soubory předmětů. Dále je nutné uvést, že některé nemovité kulturní památky (v evidenci jako hlavní záznamy) jsou na území více krajů a jsou v působnosti více pracovišť, a proto mohou být některé započítány více než jednou. Podobně to platí pro národní kulturní památky. U těchto památek se v evidenci jedná o počet rejstříkových čísel – některé národní kulturní památky jsou však na území více krajů a jsou v působnosti více pracovišť. Proto mohou být některé též započítány v celkové evidenci více než jednou.

Území	Nemovité kulturní památky	Movité kulturní památky	Národní kulturní památky
Jihomoravský kraj	4 202	5 382	38
Olomoucký kraj	2 224	5 323	15
Zlínský kraj	1 392	1 427	16
Moravskoslezský kraj	2 094	2 675	20

Zdroj: Národní památkový ústav, vlastní zpracování

8.1 Národní kulturní památky

Národní kulturní památky jsou nejhodnotnější a nejvýznamnější částí kulturního dědictví České republiky. Jsou vládou prohlášovány za národní kulturní památku podle § 4 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. V současné době je v České republice, na Ústředním seznamu kulturních památek, zapsáno přes 300 národních kulturních památek. Z tohoto čísla je 15 památek lokalizováno v Ústeckém kraji.

Mezi národními památkami jsou zařazeny památky od těch nejstarších, jako je archeologické naleziště Dolní Věstonice, přes památky středověké (např. Karlův most) a novověké (např. vila Tugendhat), až památky z konce 20. století (např. televizní vysílač Ještěd u Liberce). Výčet národních kulturních památek je velmi rozmanitý i z hlediska druhu památky, nejenom z časového rozlišení. Větší podíl na seznamu mají hrady, zámky, kostely či kláštery, nicméně v něm nechybí ani památky lidové architektury, dopravní a průmyslové stavby. Ve výčtu taktéž nechybí významné pomníky a památníky (v Ústeckém kraji se jedná o pole s pomníkem Přemysla Oráče ve Stadicích). Z celkového počtu národních kulturních památek je převážná většina nemovitého charakteru – movité objekty jsou pouze v počtu 26. Nejspíše nejvýznamnější movitou památkou jsou královské korunovační klenoty. Národními kulturními památkami se mohou stát rovněž archiválie, které pro svou jedinečnost představují největší hodnoty archivního bohatství naší země. V tabulce č. 30 níže je představen seznam národních kulturních památek v Ústeckém kraji. Památky jsou řazeny dle roku vyhlášení, od těch nejdéle zapsaných po Poutní areál s kostelem Panny Marie Bolestné v Bohosudově, který byl do seznamu zařazen v roce 2018.

Tabulka č. 30 – Národní kulturní památky v Ústeckém kraji (březen 2020)

Název památky	Okres	Obec	Rok vyhlášení
Hora Říp s rotundou	Litoměřice	Mnetěš	1962
Malá pevnost se hřbitovem v Terezíně	Litoměřice	Terezín	1962
Pole s pomníkem Přemysla Oráče ve Stadicích	Ústí nad Labem	Řehlovice	1962
Památník obětem katastrofy na dole Nelson	Teplice	Osek	1978
Klášter františkánů v Kadani	Chomutov	Kadaň	1995
Kostel sv. Mikuláše v Lounech	Louny	Louny	1995
Klášter v Oseku	Teplice	Osek	1995
Zámek Benešov nad Ploučnicí	Děčín	Benešov nad Ploučnicí	2002
Zámek Libochovice	Litoměřice	Libochovice	2002
Zámek Ploskovice	Litoměřice	Ploskovice	2002

Název památky	Okres	Obec	Rok vyhlášení
Zámek Krásný Dvůr	Louny	Krásný Dvůr	2002
Zámek Duchcov	Teplice	Duchcov	2002
Kostel sv. Floriána v Krásném Březně	Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	2008
Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě	Most	Most	2010
Poutní areál s kostelem Panny Marie Bolestné v Bohosudově	Teplice	Krupka	2018

Zdroj: Národní památkový ústav, vlastní zpracování

8.2 Památky na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO

V současné době má Česká republika celkem 14 památek zapsaných na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Z tohoto počtu se jedna z těchto památek nachází i v Ústeckém kraji, a to **Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří**. Hornický region byl zapsán na seznam v roce 2019 jako 13. statek světového dědictví UNESCO v ČR⁸⁹, znamenající obrovský úspěch a vyvrcholení dlouholetých snah na české i německé straně této unikátní kulturní krajiny. Jedná se o přeshraniční sériovou nominaci se Svobodným státem Sasko.⁹⁰ Hornický region je tvořen 22 oblastmi (tzv. komponenty) z nichž 17 se nachází na území Saska a pět v českém Krušnohoří.⁹¹ Na české straně se jedná o tři rozsáhlejší krajinné areály v místech významných rudních revírů s příslušnými horními městy (Hornická kulturní krajina Jáchymov, Hornická kulturní krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná, Hornická kulturní krajina Krupka) a dále o Rudou věž smrti u Ostrova a Hornickou krajinu Vrh Mědník. Součástí je také Areál Vápenky v Háji u Loučné pod Klínovcem⁹², která se řadí k tzv. „přidruženým objektům“ kulturní krajiny⁹³. **Z těchto pěti oblastí se dvě nalézají v Ústeckém kraji – Hornická kulturní krajina Krupka a Hornická kulturní krajina Mědník**, s přidruženým objektem Areálu Vápenky.

Hornická krajina na české i německé části Krušných hor je odkazem na více než 800 let trvající téměř soustavnou těžbu a zpracování rud. Dlouhou historií vznikla jedinečná hornická krajina s hustou sítí horních měst a unikátními hornicko-hutními památkami v nadzemí i podzemí. Kulturní krajina je dokladem silného a zásadního vlivu, který měla těžba a zpracování rud na obou stranách pohoří na rozvoj hornictví a hutnictví po celém světě.⁹⁴

Na Indikativním seznamu UNESCO České republiky jsou v rámci území Ústeckého kraje dále zapsány dvě lokality: **Pevnost Terezin**, která byla zapsána na Indikativní seznam v roce 2001 a **Žatec – město chmele**, které bylo zapsáno na Indikativní seznam v roce 2007. V roce 2018, při zasedání mezivládního výboru pro světové dědictví v Bahrajnu, bylo rozhodnuto, že zápis města Žatce na seznam světového dědictví UNESCO je odloženo. Zároveň s tím rozhodnutím bylo doporučeno předělání a doplnění nominační dokumentace. Město Žatec o zápis usiluje z důvodu své tradice a historie pěstování a zpracování chmele.⁹⁵

⁸⁹ Současně s ním byla jako 14. památka UNESCO v ČR zapsána Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem

⁹⁰ Ministerstvo kultury. Památky UNESCO. Dostupné online: <https://www.mkcr.cz/pamatky-unesco-263.html>.

⁹¹ MONTANREGION KRUŠNÉ HORY – ERZGEBIRGE. Světové dědictví. Dostupné online: <http://montanregion.cz/cs/svetove-dedictvi.html>

⁹² Turistický informační magazín. ÚSTECKÝ KRAJ SE DOČKAL ZÁPISU HORNICKÉ KULTURNÍ KRAJINY KRUŠNÉ HORY DO UNESCO. Dostupné online: <https://www.czech-tim.cz/regiony/ustecky-kraj-v-ocekavani-zapisu-hornicke-kulturni-krajiny-krusne-hory-do-unesco/>

⁹³ MONTANREGION KRUŠNÉ HORY – ERZGEBIRGE. Světové dědictví. Dostupné online: <http://montanregion.cz/cs/svetove-dedictvi.html>

⁹⁴ České dědictví UNESCO. UNESCO památky. Dostupné online: https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky/#page_start

⁹⁵ Žatecký deník. https://zatecky.denik.cz/zpravy_region/jak-do-unesco-zatec-doplni-nominaci-20190715.html

V současné době radnice města pracuje na předělání nominační dokumentace, která by měla být nově zaměřena na všechny prvky spojené s životním cyklem chmele – od pěstování, přes zpracování až po obchod. Tím se městu otevírá možnost zařadit do nominace i historické centrum města Žatce, žateckého Pražského předměstí, ale i složky z venkovského okolí (konkrétně obec Stekník se zámkem a okolní krajina chmelnic). Nominační žádost bude výboru odevzdána v roce 2021 a na přelomu června a července roku 2022 by se mělo o zápisu rozhodnout.⁹⁶ U **barokního pevnostního města Terezín** je situace mnohem nejasnější a nominace je prozatím v nedohlednu. Město je sice zapsané na Indikativním seznamu potenciálních kandidátů ČR na Seznam světového dědictví, nicméně v současné době není příprava nominace aktuální a samotný koncept případné nominace není konkretizován.⁹⁷

8.3 Památkově chráněná území

Ochrana a péče o památky se netýká pouze jednotlivých cenných staveb, ale hodnotná mohou být historická centra sídel nebo jejich čtvrti, či celé vesnice nebo města. Jejich specifika mohou tkvět například svým vývojem nebo typem architektury. Důležitou součástí plošné ochrany jsou však i ucelené části krajiny – ochranu může mít krajina kulturní s architektonicky cennými stavbami, ale i samotná přírodní krajina svědčící o formách staletými ověřeného obhospodařování nebo využívání. Chráněna jsou rovněž místa významných bitev. V České republice je dnes přes 600 plošně chráněných urbanistických celků (městských/vesnických rezervací či zón), 25 krajinných památkových zón a 8 archeologických rezervací. Je velmi zajímavé, že tento způsob ochrany a samotný rozsah uceleně dochovaného dědictví, je i v evropském měřítku jedinečný.^{98,99}

8.3.0 Památkové rezervace

Památkové rezervace představují vyšší kategorii ochrany památkově hodnotného území. Památkové rezervace zpravidla reprezentují kompaktní historickou zástavbu s vysokým podílem architektonicky hodnotných staveb. V památkových rezervacích je dbáno zejména na dochovaný historický půdorys (uliční síť aj.) a skladbu zástavby v původním rozsahu (včetně výšky a tvaru střech). Rezervace je chráněna jako celek, tedy včetně podzemních prostor (zejména sklepy a štolky), a schválení proto podléhají i úpravy povrchů nebo vegetace. Důležitým prvkem ochrany je zachování panoramatu s hlavními dominantami. Kromě níže uvedených typů rezervace existují rezervace, které nemohou být svou specifičností zařazeny do žádné kategorie („kategorie ostatní památkové rezervace“), jako je komponovaný unikátní barokní komplex Kuksu. Přehled památkových rezervací v Ústeckém kraji je ke shlédnutí v tabulce č. 31.

Tabulka č. 31 – Památkové rezervace v Ústeckém kraji (březen 2020)

Název	Obec	Okres	Rok vyhlášení
městské památkové rezervace			
Žatec	Žatec	Louny	1961
Kadaň	Kadaň	Chomutov	1978
Litoměřice	Litoměřice	Litoměřice	1979
Úštěk	Úštěk	Litoměřice	1980

⁹⁶ DeníkN. Žatec chystá druhý pokus o UNESCO, zaměří se na příběh chmele. Dostupné online: https://www.idnes.cz/usti/zpravy/zatec-chmel-unesco-jaroslav-spicka.A191029_135443_usti-zpravy_grr

⁹⁷ DeníkN. Malý rozpočet, obří budovy. Terezín hledá finanční pomoc u kraje. Dostupné online: <https://www.denik.cz/ekonomika/maly-rozpocet-obri-budovy-terezin-hleda-financni-pomoc-u-kraje-20190814.html>

⁹⁸ Národní památkový ústav. Památkově chráněná území. Dostupné online: <https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/pamatkove-chronena-uzemi>

⁹⁹ Národní památkový ústav. Památkově chráněná území – památkové rezervace, památkové zóny, ochranná pásma. Dostupné online: <http://previous.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/pamatkove-chronena-uzemi/>

Terezín	Terezín	Litoměřice	1992
vesnické památkové rezervace			
Šmilovského ulička	Rumburk	Děčín	1995
Starý Týn	Úštěk	Litoměřice	1995
Zubrnice	Zubrnice	Ústí nad Labem	1995
archeologické památkové rezervace			
Bílina	Bílina	Teplice	1966

Zdroj: Národní památkový ústav, vlastní zpracování

Městské památkové rezervace. Nejčastěji se jedná o historická jádra sídel středověkého původu (Kutná Hora, Český Krumlov, Telč, Tábor, Jičín aj.). Nicméně, městskou památkovou zónou jsou i významné stavby z 19. století nebo z první poloviny 20. století. Další města jsou chráněna jako zástupci specifických a funkčně vyhraněných celků. Do této poslední kategorie také patří velmi cenné historické pevnostní město Terezín v Ústeckém kraji, založené Josefem II. v roce 1790. Památková rezervace zahrnuje jak vlastní město, tj. Velkou pevnost, tak předsunutou Malou pevnost a obě brány. V Ústeckém kraji je celkem pět památkových rezervací, jejich výčet je možné vidět ve výše uvedené tabulce.

Vesnické památkové rezervace. Tento typ rezervací poukazuje na kulturní rozmanitost jednotlivých částí České republiky a na sepetí s okolním přírodním prostředím, které ovlivnilo použitý stavební materiál a často i podobu zástavby. Na celém území České republiky se prolínají nejrůznější stavební tradice, a proto se i dochované uceleně chráněné vesnice liší – od patrových mohutných roubenek po jihočeské selské baroko. Na podobě tradiční vesnické zástavby je poznat i hospodářský vývoj regionu, tedy zdali se historicky jednalo o bohatý kraj nebo kraj hospodářsky slabší.

Archeologické památkové rezervace. V České republice se nachází celkem 8 archeologických památkových rezervací a jedná se ve většině o hradiště a oppida. Jediná archeologická lokalita, která není hradištěm, je mohylník z mladší doby bronzové. Jedna z archeologických památkových rezervací se nachází i v Ústeckém kraji, v obci Bílina. Tato archeologická lokalita zahrnuje slovanské přemyslovské hradiště z konce 10. stol. a gotický hrad ze 13. století přestavěný na barokní zámek v 17. století.

8.3.1 Památkové zóny

Památková zóna představuje nižší kategorii ochrany památkově hodnotného území. V památkových zónách se vyskytuje menší počet kulturních památek a taktéž mohly být některé její části v minulosti narušeny například rozsáhlejším rušivým zásahem. Z toho důvodu nemusí být architektonický obraz území být tak ucelený jako u památkových rezervací. Blíže viz tabulka č. 32.

Tabulka č. 32 – Památkové zóny v Ústeckém kraji (březen 2020)

Název	Obec	Okres	Rok vyhlášení
městské památkové zóny			
Benešov nad Ploučnicí	Děčín	Děčín	1992
Česká Kamenice	Děčín	Děčín	1992
Jiřetín pod Jedlovou	Děčín	Děčín	1992
Šluknov	Děčín	Děčín	1992
Kláštorec nad Ohří	Chomutov	Chomutov	1992

Budyně nad Ohří	Litoměřice	Litoměřice	1992
Roudnice nad Labem	Litoměřice	Litoměřice	1992
Louny	Louny	Louny	1992
Bílina	Teplice	Teplice	1992
Duchcov	Teplice	Teplice	1992
Krupka	Teplice	Teplice	1992
Teplice	Teplice	Teplice	1992
Chomutov	Chomutov	Chomutov	1995
Chabařovice	Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	1995
Mašťov	Chomutov	Chomutov	2003
Žatec	Louny	Louny	2003
Litvínov – Osada	Most	Most	2003
vesnické památkové zóny			
Vysoká Lípa	Jetřichovice	Děčín	1995
Kamenická Stráň	Růžová	Děčín	1995
Chotiněves	Chotiněves	Litoměřice	1995
Dolní Nezly	Liběšice	Litoměřice	1995
Soběnice	Liběšice	Litoměřice	1995
Srdov	Liběšice	Litoměřice	1995
Slatina	Slatina	Litoměřice	1995
Brocno	Štětí	Litoměřice	1995
Rašovice	Úštěk	Litoměřice	1995
Stekník	Zálužice	Louny	1995
Dlouhý Důl	Krásná Lípa	Děčín	2005
Merboltice	Merboltice	Děčín	2005
Soběchleby	Blšany	Louny	2005
krajinné památkové zóny			
Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova	Chlumec; Krupka; Přestanov; Telnice; Ústí nad Labem	Teplice; Ústí nad Labem	1996
Valečsko	Valeč	Karlovy Vary, Louny	1996
Hornická kulturní krajina Háj – Kovářská – Mědník	Kovářská; Loučná pod Klínovcem; Měděnec	Chomutov	2019
Hornická kulturní krajina Krupka	Krupka	Teplice	2019

Zdroj: Národní památkový ústav, vlastní zpracování

Městské památkové zóny. Typologická a časová škála městských útvarů zde není omezena, ač v nich převažují městská jádra středověkého původu. Mezi památkovými zónami jsou zastoupena jak renesanční horní města, tak města barokní, klasicistní i města lázeňská a novodobé obytné a vilové čtvrti z 20. století. Taktéž jsou v městských památkových zónách například zařazeny urbánní celky spojené s historickým rozvojem průmyslové výroby či dělnické kolonie. V Ústeckém kraji je celkově lokalizováno 17 městských památkových zón, jak je čitelné z výše uvedené tabulky.

Vesnické památkové zóny. Rozdíl mezi vesnickými památkovými zónami a rezervacemi se nezdá tak zřetelný jako u měst, jelikož koncentrace cenných staveb může být téměř stejná. Památkové zóny taktéž poukazují na kulturní, přírodní a historickou různorodost jednotlivých částí České republiky, která se mimo jiné odráží v architektonických řešení staveb a jejich vzhledu. Na území Ústeckého kraje se nachází 13 vesnických památkových zón.

Krajinné památkové zóny. Jedná se o chráněná území zejména pro kulturní hodnotu krajiny, ač se v zde povětšinou prolíná a doplňuje ochrana jak kulturního, tak i přírodního dědictví. Jedná se o harmonické části krajiny, které reprezentují kulturu a historii daného místa. Může se jednat o významná poutní místa, architektonicky komponovaná místa s alejemi a cestami a souvisejícími stavbami, oblasti s pozůstatky hornictví a jiné hospodářské činnosti včetně rybníčních soustav a v neposlední řadě místa významných bitev. Krajinné památkové zóny se nachází v Ústeckém kraji v počtu čtyř, jak je viditelné z tabulky výše. Jedná se o prostor, kde se odehrála roku 1813 Bitva u Chlumce, kde došlo k porážce Napoleonského vojska a dále o hornické kulturní krajiny v Krušnohoří. Svou částí do Ústeckého kraje zasahuje i krajinná památková zóna Valečsko.

8.3.2 Ochranná pásma

Ochranné pásmo se může týkat ochrany nemovité kulturní památky, národní kulturní památky a památkově chráněného území. V případě chráněného území má tento způsob ochrany za cíl ochranu vnější „celkové podoby“ památkové rezervace či památkové zóny. Zde se jedná o zajištění kvality jejich architektonického a urbanistického bezprostředního okolí. Taktéž může jít o uchování pohledových vztahů chráněného území i k širšímu okolí. V tomto ohledu je na území ochranných pásem regulována stavební činnost a případně další zásahy, aby nedošlo k porušení nebo ohrožení panoramatického nebo dálkového pohledu na chráněné území. Principy ochranného pásma pro chráněné území se samozřejmě (v určité obměně) vztahují i na ochranné pásmo nemovité kulturní památky a národní kulturní památky. V Ústeckém kraji se nachází celkem 25 ochranných pásem a jsou představeny v následující tabulce č. 33.

Tabulka č. 33 – Památková ochranná pásma v Ústeckém kraji (březen 2020)

Ochranné pásmo	Obec lokalizace objektu předmětu ochrany	Okres	Rok vyhlášení
Ochranné pásmo národní kulturní památky Říp	Mnetěš	Litoměřice; Mělník	1962
Ochranné pásmo státního zámku Libochovice	Libochovice	Litoměřice; Louny	1965
Ochranné pásmo areálu kostela sv. Václava ve Valtířově	Velké Březno	Ústí nad Labem	1966
Ochranné pásmo pro archeologickou kulturní památku "Písečný vrch"	Bečov	Louny; Most	1974
Ochranné pásmo při archeologické nemovité kulturní památce Levousy	Křesín	Litoměřice	1976
Ochranné pásmo v obci Zubrnice	Zubrnice	Ústí nad Labem	1978
Ochranné pásmo zámku Velké Březno	Velké Březno	Ústí nad Labem	1981
Ochranné pásmo hradu Blansko	Povrly	Ústí nad Labem	1984
Ochranné pásmo národní kulturní památky areálu Pole s pomníkem Přemysla Oráče	Řehlovice	Ústí nad Labem	1986

Ochranné pásmo	Obec lokalizace objektu předmětu ochrany	Okres	Rok vyhlášení
Ochranné pásmo městské památkové rezervace Žatec	Žatec	Louny	1987
Ochranné pásmo hradu Střekov	Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	1987
Ochranné pásmo národní kul. památky Malé pevnosti s Národním hřbitovem a historickým jádrem města Terezína	Terezín	Litoměřice	1990
Ochranné pásmo městské památkové rezervace Úštěk	Úštěk	Litoměřice	1990
Ochranné pásmo městské památkové rezervace Litoměřice	Litoměřice	Litoměřice	1990
Ochranné pásmo souboru kulturních památek v Jezeří	Horní Jiřetín	Most	1991
Ochranné pásmo inundačního mostu v Lounech	Louny	Louny	1993
Ochranné pásmo souboru kulturních památek "Kotěrovy dělnické kolonie v Lounech"	Louny	Louny	1995
Ochranné pásmo státního zámku v Krásném Dvoře	Krásný Dvůr	Louny	1997
Ochranné pásmo souboru památek okolo kostela Povýšení sv. Kříže a fary čp. 1 ve Vtelně	Vtelno	Most	1997
Ochranné pásmo areálu barokního statku čp. 32 ve Vtelně	Vtelno	Most	1997
Ochranné pásmo státního hradu Házmburk	Klapý	Litoměřice	1998
Ochranné pásmo zámku a kostela v Litvínově	Litvínov	Most	1998
Ochranné pásmo národní kulturní památky areál cisterciáckého kláštera v Oseku	Osek	Teplice	2000
Ochranné pásmo kolem národní kulturní památky – děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mostě	Most	Most	2014
Ochranné pásmo městské památkové zóny Žatec	Žatec	Louny	2016

Zdroj: Národní památkový ústav, vlastní zpracování

8.3.3 Ohrožené památky

Z více než 40 000 nemovitých památek je přes devět set na seznamu památek ohrožených. Ke konci dubna roku 2020 jde přesně o 938 ohrožených památek v celé České republice. Tento seznam je průběžně doplňován a aktualizován jednotlivými územními odbornými pracovišti NPÚ a je tedy stále otevřený. Zařazení památky do seznamu je provedeno na základě odborného posouzení z hlediska ohrožení její hodnoty. Velmi důležitá informace je ta, že zařazení památky na seznam není kritikou vlastníka kulturní památky, jelikož v mnoha případech vlastník nenese vinu na jejím současném stavu.¹⁰⁰

V tabulce č. 34 jsou prezentovány počty nemovitých ohrožených památek v krajském územním srovnání. Pro srovnatelné hodnocení je v posledním sloupci tabulky uvedeno, kolik nemovitých památek v kraji spadá na jednu ohroženou památku – tedy čím více nemovitých památek spadá na jednu památku ohroženou, tím je stav památek v kraji lepší. Z tabulky je zřejmé, že Ústecký kraj je čtvrtý v pořadí z hlediska celkového počtu nemovitých kulturních památek. Na prvním místě je Jihočeský kraj, na druhém kraj Středočeský a třetí místo je kraj Jihomoravský. Ústecký kraj se tedy řadí ke krajům, které mají vysoký počet nemovitých památek na svém území, ale zároveň je krajem s největším počtem památek ohrožených. Na jednu ohroženou památku v kraji

¹⁰⁰ Národní památkový ústav. Seznam ohrožených nemovitých památek. Dostupné online: <http://previous.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/nejohrozenejsi-pamatky/>

spadá 20 nemovitých památek celkem. V tomto ohledu se v kraji výrazně projevuje historie území z hlediska intenzivní průmyslové výroby a těžby i z hlediska podoby obyvatelstva.

Z porovnání počtu ohrožených památek z roku 2013, uvedených v předchozí koncepci kultury Ústeckého kraje („**Koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014–2020**“) a roku 2020 je patrné, že se celkový počet ohrožených památek navyšuje. V roce 2014 bylo v České republice celkem 842 ohrožených památek, jedná se tedy o nárůst přibližně o stovku památek. Počet ohrožených památek v Ústeckém kraji se prakticky nezměnil (176 památek v roce 2014), ale jejich procentní zastoupení se v celorepublikovém srovnání snížilo z 21,1 % na 18,8 %. Ve srovnávání počtů ohrožených památek je nicméně velmi důležité myslet na to, že se seznam těchto památek aktualizuje, jak bylo uvedeno v textu výše. Tedy, ač se nemusí razantně měnit počet ohrožených památek, může docházet k obměně podobného počtu památek, které jsou na seznam přidány a které jsou naopak vyřazeny – tedy pět památek může být opraveno a ze seznamu vyřazeno a zároveň se pět památek do seznamu dostane, jelikož se zhoršil jejich technický stav natolik, že je ohrožena jejich památková hodnota.

Razantní nárůst ohrožených památek je zaznamenán u Jihočeského kraje, který měl v roce 2014 pouze 53 ohrožených památek a v roce 2020 má těchto památek 127. Naopak snížení počtu je evidováno u kraje Karlovarského. V roce 2014 měl tento kraj celkem 79 ohrožených památek a v současnosti 49. Ač se změnil procentuální podíl Ústeckého kraje na celkovém počtu, tak to nic nemění na stále alarmujícím počtu ohrožených památek v kraji, který zůstává na vysokém čísle.

Tabulka č. 34 – Ohrožené nemovité památky v krajském územním srovnání (duben 2020)

Území	Počet ohrožených nemovitých památek	Nemovité kulturní památky celkem ^{101*}	Kolik nemovitých kulturních památek spadá na jednu ohroženou památku?
Hlavní město Praha	44	2 124	48
Středočeský kraj	89	4 366	49
Jihočeský kraj	127	5 437	43
Plzeňský kraj	52	3 241	62
Karlovarský kraj	49	1 433	29
Ústecký kraj	176	3 534	20
Liberecký kraj	29	2 260	78
Královéhradecký kraj	38	3 050	80
Pardubický kraj	81	2 107	26
Kraj Vysočina	24	2 984	124
Jihomoravský kraj	110	4 202	38

¹⁰¹ *Evidence nemovitých kulturních památek zahrnuje počet hlavních záznamů, z nichž některé ovšem zahrnují rozsáhlé areály a soubory. V památkovém katalogu je v současné době evidováno přes 109 000 jednotlivých nemovitých objektů, které jsou kulturními památkami (rozepsání všech areálů a souborů na jednotlivé objekty však nebylo ještě NPÚ ukončeno). Dále je nutné uvést, že některé nemovité kulturní památky (v evidenci jako hlavní záznamy) jsou na území více krajů a jsou v působnosti více pracovišť. Proto mohou být některé započítány více než jednou.*

Území	Počet ohrožených nemovitých památek	Nemovité kulturní památky celkem ¹⁰¹⁺	Kolik nemovitých kulturních památek spadá na jednu ohroženou památku?
Olomoucký kraj	27	2 224	82
Zlínský kraj	15	1 392	93
Moravskoslezský kraj	77	2 094	27
ČR	938	40 448	43

Zdroj: Národní památkový ústav, vlastní zpracování

* k 31.12.2019

Nejvíce známou ohroženou památkou na území Ústeckého kraje je **zámek Jezeří na Mostecku**. Tento zámek se v roce 2020 dostal, jako první česká památka, na seznam 7 nejohroženějších památek Evropy. Seznam zveřejňuje organizace pro kulturní dědictví Europa Nostra. Zámek Jezeří tedy patří mezi nejvíce ohrožené památky v Evropě a jeho rozsáhlý areál se tak dočká podpory ve formě odborného poradenství i široké mediální propagace. Devastace okolní krajiny i samotného zámku způsobila rozsáhlá těžba uhlí typická pro tento kraj. Od 90.let se na zámku provedlo již mnoho záchranných prací a zámek byl rovněž zařazen do projektu obnovy vládního programu Národní investiční plán. Program pro nejohroženější památky Evropy také pomáhá oslovovat i další investory, díky nimž by mohla být plánovaná obnova urychlena.¹⁰²

8.3.4 Návštěvnost památkových objektů

Předmětem následujícího textu je statistické podchycení památkových objektů zpřístupněné návštěvníkům za vstupné. Tedy, do statistického šetření (v rámci NIPOS) jsou zařazeny jednotlivé památky, v nichž se vybírá vstupné. Do této kategorie patří hrady, zámky, kláštery, zříceniny, kostely, mlýny či věže aj. Památkové objekty, které jsou ve správě muzea nebo galerie, nejsou do této kapitoly zařazeny¹⁰³.

Tabulka č. 35 prezentuje počet památkových objektů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy, a jejich návštěvnost v roce 2018. V této skupině památek vzrostl v roce 2018 počet návštěvníků na 10 100 231 osob, což představuje nárůst o 20,4 % proti roku 2014. Nárůst je zřetelný i v průměrném počtu návštěvníků na jeden památkový objekt. V roce 2014 se jednalo o 41 114 osob, v roce 2018 už 45 702 osob, tedy o 11,2 % více. Památkové objekty zřízené soukromými podnikatelskými subjekty/podnikateli, obecně prospěšnými společnostmi a církví nejsou v textu dále uvedeny, jelikož mnoho subjektů v této kategorii nedalo souhlas s uveřejněním údajů a tento přehled by nebyl směrodatným ukazatelem.

Jak je z tabulky viditelné, tak v této kategorii je Ústecký kraj v počtu památek na prvním místě, na druhém kraj Jihomoravský. V počtu návštěvníků je na prvním místě hlavní město Praha, Ústecký kraj je v tomto ohledu průměrný, zařadil se na 7 místo. Podobně jako v textu výše jsou dále počty návštěvníků přepočítány na počet obyvatel kraje.

¹⁰² Státní zámek Jezeří. Zámek Jezeří získá na svou záchranu podporu z evropského programu. Dostupné online: <https://www.zamek-jezeri.cz/cs/zpravy/59500-zamek-jezeri-ziska-na-svou-zachranu-podporu-z-evropskeho-programu>

¹⁰³ Pokud je zpřístupněný památkový objekt zčásti využit muzeem, galerií, popřípadě jiným kulturním zařízením, zpracovává se pro každou část zvlášť.

Tabulka č. 35 – Počet památkových objektů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy, a jejich návštěvnost v krajském územím srovnání v roce 2018

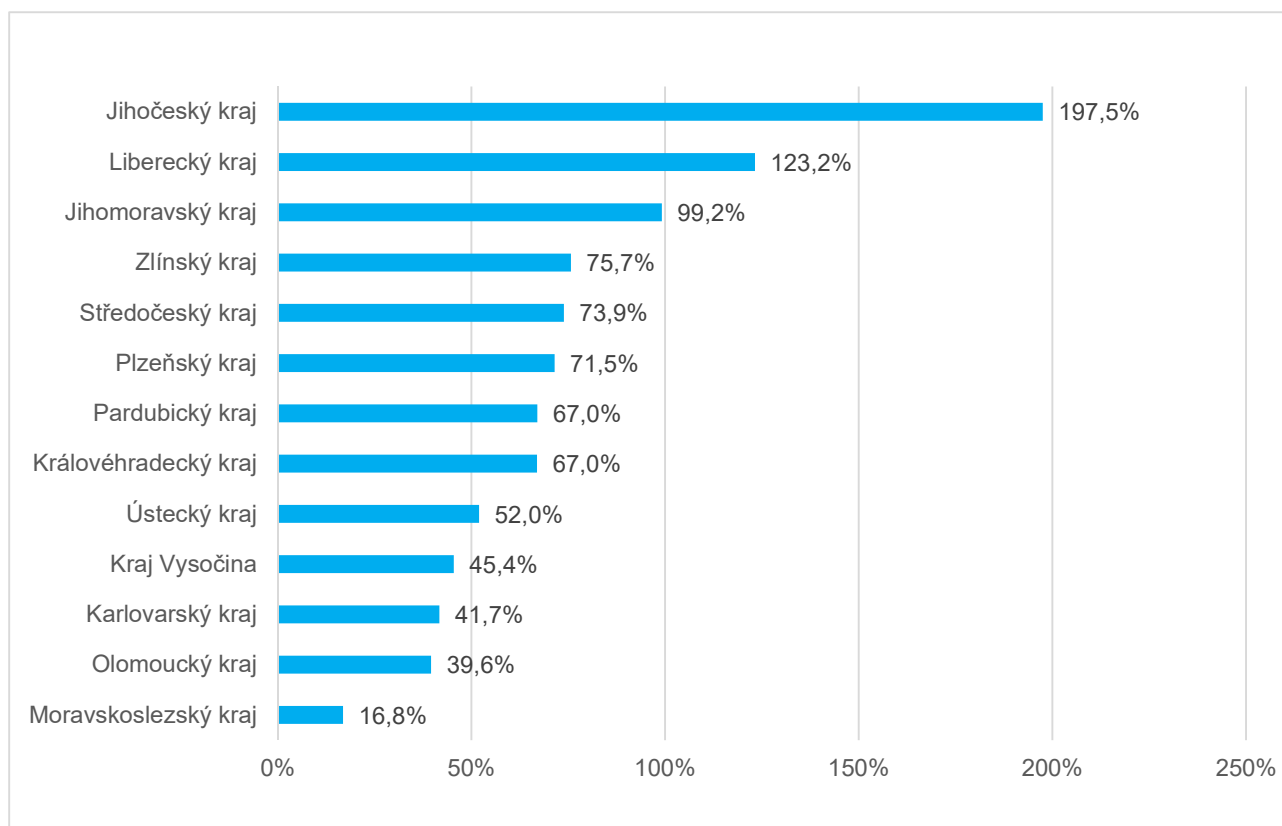
Území	Počet hradů, zámků a ostatních památek	Počet návštěvníků památkových objektů
Hlavní město Praha	10	3 285 367
Středočeský kraj	25	1 011 836
Jihočeský kraj	20	1 268 421
Plzeňský kraj	21	418 197
Karlovarský kraj	4	123 059
Ústecký kraj	34	426 948
Liberecký kraj	13	544 892
Královéhradecký kraj	11	368 909
Pardubický kraj	9	348 573
Kraj Vysočina	10	231 408
Jihomoravský kraj	32	1 177 977
Olomoucký kraj	8	250 682
Zlínský kraj	12	441 360
Moravskoslezský kraj	12	202 602

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Níže uvedený graf č. 9 představuje podíl návštěvníků památkových objektů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy, na obyvatele v krajském územním srovnání. Z tohoto srovnání bylo vyloučeno hlavní město Praha, jelikož je její postavení v rámci ČR jedinečné a počet návštěvníků zde je mnohonásobně vyšší než počet obyvatel. V přepočtu návštěvníků na 10 000 obyvatel je tato hodnota 25 105 návštěvníků na 10 000 obyvatel území, což by znamenalo hodnotu 251 %. K hodnotě 200 % se blíží kraj Jihočeský, který má 19 753 návštěvníků na 10 000 obyvatel území. Jihočeský kraj je po Hlavní město Praze nejvíce turisticky nejvytíženějším územím v Česku. Ústecký kraj zaujímá místo mezi kraji s nižší návštěvností, v přepočtu na 10 000 obyvatel je tato hodnota na 5 2020 návštěvníků (52 % v prezentovaném grafu).

Graf č. 9 – Počet návštěvníků památkových objektů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31.12.2018)

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

Posledním tabulka analýzy představuje počet kulturních akcí a jejich návštěvnost ve výše uvedených památkových objektech. Památkové objekty hrají důležitou roli ve společenském a kulturním životě obcí a měst. Jsou zde pořádány nejen drobné kulturní akce v rámci prohlídek (tanec, šerm, scény ze života na zámku), ale i výstavy, koncerty, či divadelní představení. Počty těchto akcí závisí jednak na organizačních schopnostech správců jednotlivých objektů, jednak na dostatečné nabídce různých souborů (divadelní, hudební) a skupin (šermíři aj.) z blízkého okolí. Počet kulturních akcí nicméně bývá kolísavý. V rámci této kategorie zaujímá kraj čtvrté místo v krajském srovnání, počet akcí přesahuje hodnotu jednoho tisíce. Třetí místo si drží v kategorii akcí tradiční lidové kultury (20). V případě návštěvnosti je řazen ke krajům s menším počtem návštěvníků.

Tabulka č. 36 – Počet kulturních akcí a jejich návštěvnost v památkových objektech dle krajů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy (k 31.12.2018)

Území	Celkem kulturních akcí	z toho			Počet návštěvníků celkem
		Samostatných výstav	Samostatných koncertů	Tradiční lidové kultury	
Hlavní město Praha	802	79	141	7	561 312
Středočeský kraj	1 876	90	149	11	333 712
Jihočeský kraj	623	55	104	11	332 790
Plzeňský kraj	538	41	75	32	243 499
Karlovarský kraj	63	12	6	2	15 059
Ústecký kraj	1 153	52	117	20	193 367

Území	Celkem kulturních akcí	z toho			Počet návštěvníků celkem
		Samostatných výstav	Samostatných koncertů	Tradiční lidové kultury	
Liberecký kraj	447	17	47	4	289 990
Královéhradecký kraj	1 443	14	81	4	208 227
Pardubický kraj	137	13	26	11	217 490
Kraj Vysočina	221	19	69	3	113 665
Jihomoravský kraj	434	51	82	17	319 309
Olomoucký kraj	3 294	26	44	23	205 738
Zlínský kraj	163	37	44	7	208 109
Moravskoslezský kraj	206	45	29	9	54 234

Zdroj: NIPOS, vlastní zpracování

9. DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ

Kapitola předkládá výsledky čtyř samostatných průzkumů soustředěných na oblast kultury a kulturního dědictví v Ústeckém kraji, které jsou významným podkladem v rámci analytické části tohoto dokumentu. Analýza výsledků průzkumů slouží jako jeden ze základních zdrojů informací pro zhodnocení skutečností pro plánování aktivit v tomto sektoru. Díky získaným skutečnostem lze následně hodnotit nutné kroky pro zlepšení stávající situace v území. Kapitola je rozdělena na čtyři části dle jednotlivých šetření. Jednalo se o online dotazníkové šetření. V první je vyhodnocení průzkumu mezi obcemi s rozšířenou působností (ORP), druhý předkládá informace získané od vedoucích pracovníků příspěvkových organizací zřizovaných Ústeckým krajem, dále je zhodnoceno dotazníkové šetření pro zaměstnance těchto příspěvkových organizací a poslední část analýzy prezentuje šetření pro veřejnost, přesněji pro obyvatele Ústeckého kraje.

9.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro města ORP

Do dotazníkového šetření byla zapojena téměř všechna města s rozšířenou působností na území Ústeckého kraje. Šetření se zúčastnila města: Bílina, Děčín, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf a Žatec¹⁰⁴.

Z výsledků dotazníkového šetření mezi městy v Ústeckém kraji vyplývá, že města nejčastěji zřizují organizace v oblasti kultury jako jsou městská divadla, městská muzea a galerie, městské knihovny, kulturní centra či základní umělecké školy, nicméně každé město k oblasti kultury přistupuje vlastním způsobem.

Spolupráce měst s Ústeckým krajem v oblasti kultury či kulturního dědictví probíhá ve všech případech v oblasti dotačních titulů. V některých případech kraj poskytuje akcím pořádaným městem záštitu například zařazením do Rodinného stříbra Ústeckého kraje. Další oblastí spolupráce je poskytování informací vlastníkům kulturních památek k zajištění finančních prostředků z různých dotačních programů. Ve většině případů je spolupráce s Ústeckým krajem hodnocena jako velmi dobrá, ale objevily se i návrhy pro zlepšení spolupráce a komunikace. Ty se týkaly zlepšení informovanosti, zjednodušení administrativy či upravení zdlouhavých termínů.

Města spolupracují s kulturními organizacemi při pořádání různých kulturních akcí jako jsou trhy, představení, výstavy, koncerty či přednášky. Jednou z forem spolupráce je finanční podpora kulturních akcí pořádaných organizacemi. Další formou podpory je propagace.

Většina měst navázala spolupráci se zahraničními partnerskými městy. Díky poloze kraje se jedná převážně o německá města v Sasku, avšak partnerská města se v některých případech nacházejí i v jiných evropských státech.

Většina měst v dotazníkovém šetření uvedla, že na svém území mají ohrožené památky. Ne všechny objekty jsou však v majetku města, část z nich patří kraji či soukromým vlastníkům. Města při záchraně těchto památek pomáhají prostřednictvím finanční pomoci z dotačních titulů města, kraje či Ministerstva kultury ČR (Program Regenerace) a hledáním dalších možných zdrojů financování a informování vlastníků o těchto možnostech.

Následující tabulka č. 37 obsahuje přehled příležitostí a hrozeb pro oblast kultury a kulturního dědictví na území Ústeckého kraje a silných a slabých stránek oblasti kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje dle názorů z dotazníkového šetření.

¹⁰⁴ Města Chomutov a Podbořany se šetření nezúčastnila.

Tabulka č. 37 – SWOT analýza – města ORP

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Velké množství kulturních památek • Velké množství kulturních institucí • Velké množství kulturních akcí s tradicí a mezinárodním přesahem • Velké množství vzdělávacích akcí • Existence Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem • Velké množství památkově chráněných území • Nehmotné kulturní dědictví Ústeckého kraje • Hmotné kulturní dědictví Ústeckého kraje • Geografická poloha • Blízkost Německa • Zájem lidí o Sudety • Finanční podpora průmyslových firem v regionu • Vysoká návštěvnost hradů a zámků • Turistické a cykloturistické trasy • Velký počet subjektů, které nabízejí kulturní program • Stabilní financování příspěvkových organizací • Umístění památek v CHKO • Kvalitní infrastruktura • Propojení kultury, cestovního ruchu a turistiky • Certifikáty kulturních zážitků • Regionální výroby • Podpora pořadatelů kulturních akcí • Podpora kulturního života lázeňského města • Větší zájem Národního památkového ústavu o obnovu kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> • Špatný technický stav památek • Nedostatek financí • Využívání památek pro nevhodné účely • Odchod vzdělané části obyvatelstva • Nedostatečná finanční podpora ze strany kraje • Omezené možnosti obyvatel • Nízká poptávka po vyšší kultuře (výstavy, moderní umění) • Negativní image kraje vůči zbytku republiky • Nízký zájem obyvatel o kulturu • Nízká informovanost o kulturním dění • Nejisté financování • Nedostatečná propagace • Administrativní náročnost udělování podpory • Zanedbávání okrajových částí kraje • Konkurence kultury v Praze
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení objemu finančních prostředků • Větší soustředění na památky • Příroda Ústeckého kraje • Zlepšení image kraje • Podpora tradiční řemeslné kultury • Rozvoj tradiční lidové kultury • Podpora místních originálních výrobků • Posílení propagace • Oživení historického centra města • Turisté • Rozšíření nabídky služeb • Rozšíření spolupráce s potenciálními investory 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků • Tlak na výnosnost kultury a kulturního dědictví • Tlak na komerční využívání kulturních památek a jejich následné poškození • Některé památky vlastní církev a ta nemá prostředky na jejich opravu • Negativní image kraje • Nízká socioekonomická úroveň obyvatel • Oslabování tradiční lidové kultury • Nízká poptávka po vyšší kultuře (výstavy, moderní umění)

<ul style="list-style-type: none">• Vyšší kvalita komunikace v rámci podávaných žádostí na projekty• Rozšíření spolupráce s dalšími městy• Zlepšení informovanosti občanů o akcích• Zapojení škol a spolků• Podpora mladých hudebníků, výtvarníků a fotografů• Využití Vrchlického divadla pro amatérské divadelní spolky• Využití prostorů v Masarykových sadech• Obnovení činnosti Galerie Benedikta Rejta	<ul style="list-style-type: none">• Zpomalení postupu oživení historického jádra města• Nízká kupní síla obyvatelstva• Odchod ekonomicky silných obyvatel• Úsporná opatření v souvislosti s COVID-19• Nezájem o pořádané akce• Nekvalitní akce• Podpora pouze velkých akcí Malá podpora kraje
---	---

Zdroj: Dotazníkové šetření pro města ORP v Ústeckém kraji (n=14)

9.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro příspěvkové organizace Ústeckého kraje

Do průzkumu mezi organizacemi se zapojily:

- Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, příspěvková organizace,
- Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích, příspěvková organizace,
- Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, příspěvková organizace,
- Regionální muzeum v Teplicích, příspěvková organizace,
- Oblastní muzeum v Děčíně, příspěvková organizace,
- Oblastní muzeum v Litoměřicích, příspěvková organizace,
- Oblastní muzeum v Lounech, příspěvková organizace,
- Oblastní muzeum v Chomutově, příspěvková organizace,
- Oblastní muzeum a galerie v Mostě, příspěvková organizace,
- Severočeská hvězdárna a planetárium v Teplicích, příspěvková organizace,
- Zámek Nový Hrad, příspěvková organizace.

Organizace naráží na několik problémů, které je omezují ve fungování a dalším rozvoji. Největší překážkou je nedostatek prostor, tuto překážku uvedla naprostá většina organizací. Dalšími překážkami jsou špatný technický stav budov (případ Oblastního muzea v Litoměřicích, Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, Regionálního muzea v Teplicích, Oblastního muzea v Chomutově, Severočeské vědecké knihovny v Ústí n. L, Severočeské hvězdárny a planetária v Teplicích) a chybějící bezbariérové přístupy (případ zámku Nový Hrad a Severočeské galerie výtvarného umění v Litoměřicích).

Všechny dotazované kulturní organizace v následujících letech plánují realizovat významné kulturně vzdělávací akce pro různé cílové skupiny. Již nyní pravidelně pořádají různé akce, které navštěvují stovky lidí. V návštěvnosti organizací zřízovaných krajem lze za posledních 5 let sledovat pozitivní trend v růstu počtu návštěvníků. Téměř všechny organizace plánují v příštích letech investovat do oprav budov. Netýká se to však všech, některé organizace jsou v budově pouze v nájmu a tento fakt jim v (nutných) opravách brání. Dále jsou plánovány investice do vybavení budov jako nové osvětlení, klimatizace v depozitářích nebo nové vytápění. Organizace plánují rozsáhlé investice do nákupu sbírkových předmětů pro rozšíření expozic. Některé předměty však dostávají formou darů.

Všechny organizace spolupracují se svým zřízovatelem. Spolupráce probíhá zejména s Odborem kultury a památkové péče a je hodnocena velmi pozitivně. Jediné připomínky mají organizace k přílišné byrokracii. Organizace jsou v kontaktu s obcemi a městy v kraji. Jedná se o vzájemnou propagaci akcí a spolupráci při konání akcí. Organizace také spolupracují se školami v okolí. Taktéž spolupracují s podobnými institucemi

zřizovanými krajem, půjčují si sbírkové předměty, organizují společné výstavy a poskytují si vzájemné odborné konzultace. Tuto spolupráci si vedení organizací velmi pochvaluje. Některé instituce jsou členy profesních sdružení jako Rada galerií ČR, Asociace muzeí a galerií ČR, ICOM nebo Česká astronomická společnost. Zahraniční spolupráce v tomto případě není tolik rozšířená, ale děje se na úrovni realizací projektů, zapůjčování sbírkových předmětů, nebo v rámci odborných komisí euroregionů. Se zahraniční spoluprací nemají žádné negativní zkušenosti.

Následující tabulka č. 38 obsahuje přehled příležitostí a hrozeb pro oblast kultury a kulturního dědictví na území Ústeckého kraje a silných a slabých stránek oblasti kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje dle názorů z dotazníkového šetření.

Tabulka č. 38 – SWOT analýza – příspěvkové organizace Ústeckého kraje

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Spojení památek a přírody • Region Krušnohoří se nachází na seznamu UNESCO • Hmotné kulturní památky • Nehmotné kulturní památky • Personální obsazení na Odboru kultury • Institucionální struktura • Propojení kultury a přírody • Velké množství památek • Kontakty s Německem • Památky na seznamu UNESCO • Historie kraje • Síť kulturních institucí • Tradiční kulturní akce (Rodinné stříbro) • Nadšení pracovníci • Snaha o kvalitní činnost • Dotační podpora 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků • Nezájem veřejnosti o kulturu • Nízká vzdělanost obyvatel v regionu • Nedostatečná práce s dětmi • Negativní image kraje • Zničená příroda • Komplikovaný organizační systém • Nedostatek prostředků na investice • Špatný stav památek • Malá propagace • Neprofesionalita v péči o kulturu • Nedostatečná propagace kraje • Upřednostňování jiných oblastí před kulturou
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Posílení propagace • Zpřístupnění památek a kulturních institucí širší veřejnosti • Zvýšení objemu finančních prostředků • Propagace mimo Ústecký kraj • Propojení kultury a sportu • Spolupráce s DDM • Zvýšení investic do kultury • Propojení propagace kulturních institucí mezi městy • Důraz na vzdělávání společnosti • Zvýšení objemu finančních prostředků • Zlepšení propagace • Organizace festivalů a koncertů • Vytvoření kulturní nezávislosti na Praze 	<ul style="list-style-type: none"> • Nezájem veřejnosti o kulturu • Politické zásahy • Nedostatek finančních prostředků • Mimořádné situace • Snižování kvality vzdělávání • Odlišnost vzdělaných obyvatel • Snížení příspěvku na provoz • Pokles zájmu veřejnosti • Kulturní nabídka v Praze • Upřednostňování jiných oblastí před kulturou • Nekvalifikované vedení • Nakládání s kulturním dědictvím • Dlouhodobé nezajištění adekvátních podmínek pro uchování památek

<ul style="list-style-type: none">• Zápis památek na seznam UNESCO• Podpora obnovy kulturních památek• Zařazování akcí do Rodinného stříbra• Podpora neziskových, občanských a spolkových aktivit• Zlepšení image kraje	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatečné finanční ohodnocení pracovníků v oblasti kultury• Nezájem veřejnosti o kulturu• Nedostatečná propagace• Nízká vzdělanost obyvatel v regionu• Nedostatečná práce s dětmi
---	--

Zdroj: Dotazníkové šetření pro příspěvkové organizace Ústeckého kraje (n=11)

9.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro zaměstnance příspěvkových organizací Ústeckého kraje

Do dotazníkového šetření mezi zaměstnanci příspěvkových organizací Ústeckého kraje se zapojilo celkem 102 zaměstnanců-respondentů napříč organizacemi.

V dotazníkovém šetření mezi zaměstnanci organizací v oblasti kultury byli za největší omezení ve fungování a rozvoji organizace označeny velikost prostor (případ Oblastního muzea v Děčíně, Oblastního muzea v Chomutově, Regionálního muzea v Teplicích, Oblastního muzea v Lounech a Severočeské vědecké knihovny v Ústí n. L.) a technický stav budov (případ Severočeské vědecké knihovny v Ústí n. L., Oblastního muzea v Děčíně a Oblastního muzea v Lounech). Dalšími omezeními jsou dispozice prostorů, zařízení budov a absence bezbariérového přístupu. Největší komplikace pro fungování organizací je nedostatek financí.

Nadpoloviční většina zaměstnanců v rámci výkonu své pozice spolupracuje s Ústeckým krajem. Spolupráce probíhá na realizaci a propagaci akcí, přípravě vzdělávacích akcí pro děti, financování, komunikaci v systému Museion či různých statistických výkazech. Naprostá většina spolupráci hodnotí kladně. Spolupráce s městy a obcemi také probíhá, i když ne v takové míře jako spolupráce s krajem. Dochází k vzájemné propagaci akcí a výměně propagačních materiálů. Pracovníci připravují propagační materiály pro město, například do zpravodajů, a dále poskytují městu konzultace ohledně restaurování historických budov. Spolupráce je bezproblémová. Naopak organizace v Ústeckém kraji mezi sebou aktivně spolupracují. Vyměňují si informace, spolupracují na výstavních projektech a dalších akcích, zapůjčují si sbírkové předměty, poskytují si vzájemné odborné konzultace a spolupracují na propagaci. Zahraniční spolupráce příliš rozvinutá není. Ve většině případů se jedná o přeshraniční spolupráci se Saskem. Organizace si zapůjčují sbírkové předměty, připravují výstavní projekty, účastní se konferencí a exkurzí. Problémem je však jazyková bariéra.

Na pracovišti zaměstnance nejvíce drží charakter práce a dobrý kolektiv. Atmosféra na pracovišti je vnímána dobře, jediné výjimky jsou v Regionálním muzeu v Teplicích a Oblastním muzeu a galerii v Mostě.

Následující tabulka č. 39 zobrazuje přehled silných a slabých stránek oblasti kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje a příležitostí a hrozeb situace oblasti kultury a kulturního dědictví na území Ústeckého kraje dle dotazníkového šetření.

Tabulka č. 39 – SWOT analýza – zaměstnanci příspěvkových organizací Ústeckého kraje

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Kulturní dědictví regionu• Nadšení pracovníků v oblasti kultury• Příroda• Spojení kultury a přírody• Historie a tradice regionu• Doprovodné akce• Geografická poloha• Vyhlášení regionu památkou UNESCO• Region není objeven turisty• Množství organizací věnujících se kultuře• Propagace kultury	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek finančních prostředků• Nedostatečná propagace• Negativní image kraje• Nezájem politiků o kulturu• Nezájem veřejnosti o kulturu• Socio ekonomické postavení obyvatel• Nízká míra spolupráce mezi organizacemi• Úzké spektrum akcí• Špatný stav památek• Nedostatek odborníků
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">• Propagace kraje• Propagace kulturních akcí• Využití sociálních sítí• Zvýšení objemu finančních prostředků• Zachování přírodního bohatství• Profesionální a odborné vedení• Posílení spolupráce mezi organizacemi• Vzdělávání obyvatel• Pořádání akcí pro mládež• Posílení ochrany památek• Posílení ochrany přírody• Zpřístupnění dalších objektů veřejnosti• Důraz na historii kraje• Zahraniční spolupráce• Snížení byrokracie• Rozšíření Archeoskanzenu v Březnu u Loun• Uznání důležitosti kultury• Zlepšení jazykové vybavenosti pracovníků• Realizace divadelních představení na hradu Střekov• Propagace spojená s památkami UNESCO• Politická podpora kultury	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek finančních prostředků• Politické zásahy• Byrokracie• Odliv vzdělaných lidí z kraje• Nezájem o kulturu• Upřednostňování jiných oblastí před kulturou• Nedostatek odborníků• Nezájem Ústeckého kraje o kulturu• Nedostatečná propagace• Chátrání památek• Zhoršení ekonomické situace

Zdroj: Dotazníkové šetření pro zaměstnance příspěvkových organizací Ústeckého kraje (n=102)

9.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro veřejnost

Dotazníkového šetření mezi veřejností Ústeckého kraje se zúčastnilo celkem 551 osob, přičemž nejprve byly zkoumány základní informace o dotazovaných, mezi nimiž je pohlaví, věk či okres bydliště. Převážná většina zahrnuje kategorii mužů a věkovou skupinou 36–55 let, přičemž nejvíce respondentů bydlí v okrese Louny a nejméně v okrese Děčín.

Převážná část respondentů (76 %) strávila část své dovolené v roce 2019 v Ústeckém kraji. Ostatní zde nestrávili dovolenou nejčastěji z důvodu bydliště, jelikož kraj navštěvují o víkendech a svátcích. Jiným důvodem byla zmíněna neatraktivita kraje, špatné životní prostředí, absence cyklostezek, nedostatečná úroveň služeb nebo špatná dopravní dostupnost.

Pozitivním zjištěním je, že většina dotazované veřejnosti v Ústeckém kraji se o minulost a tradice severozápadních Čech zajímá (přes 80 %). Kulturní akce či výstavy zaměřené na tradiční lidovou kulturu navštívila přibližně polovina respondentů (56 %). Dále, pokud by se naskytla možnost navštívit tuto akci, většina (75 %) dotázané veřejnosti souhlasila. Nejvíce respondentů nemá možnost navštívit kulturní akci či památku z důvodu špatné dopravní dostupnosti, nedostatku volného času či finanční náročnosti. Respondenti se taktéž mohli vyjádřit volně, doplňující odpovědí. V tomto případě se vyjádřili způsobem, že překážku vidí nejčastěji v malé či špatné propagaci (o akci se jednoduše nedozví) a druhým častým důvodem je nepřizpůsobivost pro zdravotně postižené obyvatele a absence bezbariérového přístupu.

Povědomí o kulturních akcích v rámci přeshraniční spolupráce mezi Ústeckým krajem a subjekty v Sasku má větší část dotazovaných osob (63 %). O zapsání Hornického regionu Krušnohoří/Erzgebirge na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO v roce 2019 věděla přibližně polovina respondentů (59 %).

Webovou stránku Brána do Čech, zaměřenou na turistiku a volný čas, zná mezi veřejností převážná část respondentů (66 %), přičemž nadpoloviční většina stránku aktivně nevyužívá, pouze o ní ví. Většina obyvatelstva web využívá k vyhledávání zajímavých míst pro výlet do přírody v kraji či nepravidelných akcí v kraji, jako jsou trhy, festivaly či dočasná výstava.

Téměř všichni respondenti navštívili v posledním roce nějakou pamětihodnost v Ústeckém kraji, mezi které lze zmínit hrad, zámek, památník nebo technická či církevní památka. Převážná část taktéž navštívila v posledních 12 měsících divadelní představení, koncert, muzeum nebo galerii v Ústeckém kraji. Podobná situace se vyskytuje u kulturní akce či nestálé výstavě. Nadpoloviční většina respondentů se těchto akcí v kraji účastní.

Následující tabulka č.40 zobrazuje přehled silných a slabých stránek oblasti kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje a příležitostí a hrozeb situace oblasti kultury a kulturního dědictví na území Ústeckého kraje dle dotazníkového šetření.

Tabulka č. 40 – SWOT analýza – veřejnost Ústeckého kraje

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zájem respondentů o oblast kultury a kulturního dědictví • Povědomí o přeshraniční spolupráci kraje se Saskem • Zájem o tradiční lidovou kulturu v kraji • Návštěvnost památek a kulturních akcí • Zájem trávit dovolenou v kraji • Povědomí o kulturním dědictví UNESCO 	<ul style="list-style-type: none"> • Malá či špatná propagace oblasti kultury • Neatraktivita kraje • Špatné životní prostředí, zničená příroda • Špatná dopravní dostupnost k některým místům • Finanční náročnost akcí a památek • Málo dětských akcí • Nedostatečná úroveň služeb či jejich absence (např. některá místa v horách nedisponují ubytováním a stravováním) • Nedostatek turistických atraktivit

	<ul style="list-style-type: none">• Nízká informovanost o kulturním dění• Nepřízpůsobivost kulturních akcí a památek zdravotně postiženým (absence bezbariérových přístupů apod.)• Kultura zaměřena na mainstream (nikoli alternativní či současné trendy)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">• Propagace webové stránky „Brána do Čech“ pro větší využívání• Podpora propagace kulturních akcí a památek kraje• Podpora minulosti a tradic severozápadních Čech (podporovat a rozvíjet zájem o historii regionu)• Větší využití potenciálu Krušných hor• Rozvoj tradiční lidové kultury kraje• Rozšíření nabídky služeb a zlepšení jejich úrovně• Zlepšení neatraktivní image kraje• Zlepšení informovanosti občanů• Zachování přírodního bohatství a jeho obnova• Propagace spojená s památkami UNESCO• Lepší (dopravní) zpřístupnění památek a kulturních institucí širší veřejnosti	<ul style="list-style-type: none">• Zvyšující se finanční náročnost kulturních akcí a památek• Stálá absence bezbariérových přístupů• Nevyhovující nabídka atraktivit a služeb• Upřednostňování jiných krajů před krajem Ústeckým• Nulové kulturní vyžití• Nekvalitní akce• Stále stejné akce

Zdroj: Dotazníkové šetření pro veřejnost Ústeckého kraje (n=551)

10. SHRNUÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI SWOT ANALÝZA

Kapitola shrnuje analytickou část dokumentu prostřednictvím vypracování SWOT analýzy současné situace kultury a kulturního dědictví na území Ústeckého kraje (blíže viz tabulka č. 41). Tabulka SWOT analýzy je rozdělena na čtyři kvadranty. Silné stránky poukazují na vlastnosti prostředí, které pozitivně ovlivňují dosažení zvolených cílů. Slabé stránky naopak dosahování těchto cílů ovlivňují negativně. Příležitosti jsou v podstatě podmínky, které k dosažení cíle/cílů pomáhají a hrozby dosažení cílů ztěžují.

Celková SWOT analýza rekapituluje zjištěné informace a stěžejní skutečnosti, které byly získány při zkoumání podkladových údajů a vyhodnocení dotazníkových šetření prezentovaných v rámci analytické části dokumentu. Na základě zjištění analýzy jsou v následující kapitole uvedena návrhová řešení pro účelný, systematický a koordinovaný rozvoj zájmové oblasti.

Tabulka č. 41 – SWOT analýza (celková)

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Velké množství kulturních památek • Nehmotné kulturní dědictví • Potenciál kulturních statků světového dědictví UNESCO • Nadšení pracovníci v oblasti kultury • Spojení památek, kultury a přírody • Zajímavá historie a tradice regionu • Region není objeven turisty – velký potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> • Negativní image regionu vůči zbytku Česka • Nedostatek finančních prostředků • Špatný technický stav památek – velké množství památek ohrožených • Socioekonomické postavení obyvatel • Nedostatečná propagace • Nízký zájem obyvatel o kulturu • Absence bezbariérových přístupů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Posílení propagace kraje, jeho památek a kulturních aktivit (i mimo Ústecký kraj) • Zlepšení informovanosti občanů • Vzdělávání veřejnosti • Zvýšení objemu finančních prostředků • Zlepšení image kraje • Rozšíření spolupráce kraje s městy a investory • Posílení spolupráce mezi organizacemi kraje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršující se stav památek (jejich chátrání) • Nízká poptávka po vyšší kultuře • Úsporná a pandemická opatření v souvislosti s COVID19 • Odliv vzdělaných obyvatel • Zvyšující se nedostatek finančních prostředků • Zvyšující se nezájem veřejnosti o kulturu • Neefektivní politické zásahy

11. VIZE A CÍLE V OBLASTI KULTURY A PÉČE O KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Strategická vize představuje budoucí ideální stav působení nového systému pro oblast kultury a péče o kulturní dědictví Ústeckého kraje do roku 2030. Vize kraje vymezuje základní globální cíl a zároveň očekávaný výsledek, který by měl proces nastavení nového systému a souvisejících aktivit kraje přinést.

V Ústeckém kraji je řádně dbáno o kulturní dědictví, kulturní a společenské tradice regionu a kulturní život je otevřený a dostupný všem jeho obyvatelům.

Vize kraje uvádí hlavní tezi působení systému pro oblast kultury a kulturního dědictví a přidružených aktivit, nicméně pod touto tezí je skryto několik dalších myšlenek, které vizi kraje dále rozvíjí:

- *Snižování negativní image Ústeckého kraje v české společnosti,*
- *Postupná systematická obnova (oficiálních i neoficiálních) kulturních památek různého typu,*
- *Rozvoj rozmanité (tradiční i moderní) živé kultury v regionu,*
- *Dostatečná informovanost obyvatel kraje o probíhajících kulturních aktivitách,*

Návrhová část dokumentu představuje komplexní systém rozvoje a podpory pro oblast kultury a péče o kulturní dědictví v Ústeckém kraji v rámci možného vícezdrojového financování. Pro tento systém byly zvoleny čtyři prioritní osy, které reprezentují základní tematické okruhy:

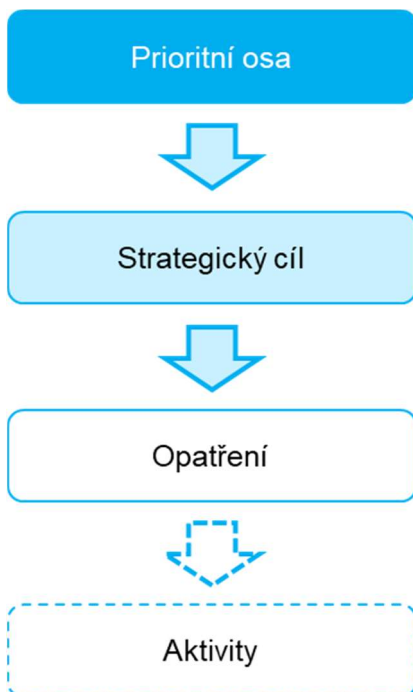
- Kultura,
- Památková péče,
- Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury,
- Monitoring a evaluace.

Dále byly v systému stanoveny strategické cíle a opatření, s jejichž pomocí by měla být zájmová oblast postupně rozvíjena a zlepšována. Navrhovaná opatření vzešla jednak z provedených analytických prací, dotazníkových šetření, komunikace zpracovatele se zástupci Ústeckého kraje a dalšími dotčenými aktéry, a taktéž z jednání pracovních skupin.

Konečným výstupem jsou tedy jednotlivé strategické cíle a konkrétní opatření, která by měla být v období 2021-2030 v oblasti kultury a památkové péče na území Ústeckého kraje realizována. Ke každému opatření je přiřazen předpokládaný termín realizace, realizátor daného opatření, předpokládané náklady na realizaci opatření a zdroj financování, charakter opatření, parametr vyhodnocení a prioritizace daného opatření. V případě nákladů na realizaci opatření se pak nejedná o náklady, které musí vynaložit nositel daného opatření ze svého rozpočtu, ale obecně o předpokládanou finanční náročnost. Předpokládaná finanční náročnost jednotlivých opatření je myšlena v časovém rozsahu plánovaných 10let (roky 2021-2030). Současně je v rámci financování vyčleněna možnost zdrojů z případných dotačních prostředků a poskytovatel této dotace.

Konkrétní opatření rozdělená do jednotlivých dílčích aktivit budou dále součástí Akčního plánu, prostřednictvím kterého bude Ústecký kraj pružněji reagovat na aktuální potřeby v oblasti kultury či památkové péče. Akční plány budou vypracovány vždy na každý kalendářní rok. Schéma systému rozvoje a podpory je prezentováno níže.

Tabulka č. 42 – Opatření 1.1.1: Rodinné stříbro Ústeckého kraje

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.1: Podpora tradičních kulturních akcí v Ústeckém kraji
Název opatření	1.1.1: Rodinné stříbro Ústeckého kraje
Popis a dopady opatření	<p>Rodinné stříbro Ústeckého kraje je titul, který od roku 2016 zastřešuje významné tradiční akce a projekty na území kraje. Podstatou tohoto titulu je mimo jiné zachování a udržení kontinuity nejvýznamnějších kulturních, společenských či sportovních akcí nejen krajského, ale též nadregionálního významu. Titul je symbolizován srdcem, reprezentován heslem „Vzácnost, kterou ochraňujeme“, a jeho prostřednictvím jsou dotčené akce více zviditelňovány. Nejedná se jen o jednorázové akce, které se konají jednou ročně, ale i o projekty, probíhající po celý rok.</p> <p>Předmětem opatření je systematická podpora akcí kulturního charakteru v rámci Rodinného stříbra, v němž je aktuálně (celkově) evidováno 37 projektů. Jedná se i o možnost zařazení dalších tradičních akcí do Rodinného stříbra – tedy rozšíření aktuálního seznamu v budoucnu. Titul svou podstatou zviditelňuje, zhmotňuje a více přibližuje společnosti a obyvatelům kraje akce, které tvoří část kultury jejich území a se kterými se tím pádem mohou ztotožňovat.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na celkovém počtu podpořených akcí a rozpočtu kraje.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, pořadatelské subjekty, dotčené obce
Parametr vyhodnocení	Počet zrealizovaných akcí s titulem Rodinné stříbro, vynaložené finanční příspěvky na podporu kulturních akcí v rámci projektu Rodinné stříbro.
Priorita	Střední

Tabulka č. 43 – Opatření 1.1.2: Propagace kulturních aktivit kraje

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.1: Podpora tradičních kulturních akcí v Ústeckém kraji
Název opatření	1.1.2: Propagace kulturních aktivit kraje
Popis a dopady opatření	<p>Opatření se týká marketingové propagace kulturních aktivit kraje, a to soustředěné nejen na jeho obyvatele, ale i ke zbytku území Česka – tedy v reprezentaci celého Ústeckého kraje v rámci České republiky. Podstatou opatření je: 1. zvýšit povědomí obyvatel o kulturních významných událostech a akcích, které se v území konají, 2. posilovat celkové povědomí o roli kultury v životě kraje, 3. snižovat negativní image Ústeckého kraje, která je s tímto územím stále svázaná a v české společnosti zakořeněná.</p> <p>Je nutné společnost upozornovat, že Ústecký kraj je mimo průmyslových podniků plný kulturního dědictví, lokalit a kulturních aktivit, které stojí za navštívení. Zároveň je nutné poukazovat na intenzivní obnovování poškozených památek, rekultivace a jiné revitalizační činnosti podobného zaměření, které vedou ke zlepšování kulturní krajiny a celkového prostředí regionu. Kvalitní propagace kulturních akcí a událostí v kultuře jsou zásadním bodem, jak tyto informace společnosti předávat. Jedná se o marketingovou podporu skrze medializaci ve sdělovacích prostředcích, pomocí webových stránek a na sociálních sítích. Mimo jiné taktéž formou spolupráce s Filmovou kancelář kraje, a prezentacemi na příslušných veletrzích. Kraj vyvíjí rovněž značnou vydavatelskou činnost a to nejen ve formě vlastní propagace, ale i podporou vydávání kvalitních odborných a popularizačních publikací.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, agentura CzechTourism, Filmová kancelář Ústeckého kraje
Parametr vyhodnocení	Počet krajských médií sloužící k propagaci významných kulturních aktivit s participací kraje, počet vydaných publikací

	(odborných/popularizačních), počet filmařských asistencí zprostředkovaných Filmovou kanceláří.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 44 – Opatření 1.2.1: Dotační podpora profesionálních souborů

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.2: Podpora kulturní činnosti na území Ústeckého kraje
Název opatření	1.2.1: Dotační podpora profesionálních souborů
Popis a dopady opatření	<p>Kraj každoročně vyhlašuje <i>Program podpory aktivit stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles působících na území Ústeckého kraje</i>. Finanční prostředky dotace jsou určeny zejména na zajištění působení samotných organizací, nicméně mohou být použity například i na posílení hostování stálého hudebního souboru či ke svozu diváků, aby byla pokryta poptávka a byla zabezpečena dostupnost těchto kulturních služeb obyvatelům kraje. Záměrem tohoto programu je podpora šíření profesionální divadelní a koncertní tvorby na území kraje, reprezentace Ústeckého kraje v oblasti kultury v rámci České republiky a v neposlední řadě též zachování a rozvoj kulturně uměleckých tradic.</p> <p>Předmětem opatření je udržení stávající formy podpory a současně umožnění zařazení nových profesionálních souborů do dotační podpory, které by se na území kraje v budoucích 10 letech objevily.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	130 000 tis. Kč (každoročně cca 13 000 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, jednotlivé profesionální divadelní/hudební soubory
Parametr vyhodnocení	Vynaložené finanční prostředky na podporu aktivit stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles, počet podpořených hudebních/divadelních souborů.
Priorita	Střední/Vysoká

Tabulka č. 45 - Opatření 1.2.2: Dotační podpora regionální kulturní činnosti

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.2: Podpora kulturní činnosti na území Ústeckého kraje
Název opatření	1.2.2: Dotační podpora regionální kulturní činnosti
Popis a dopady opatření	<p>Kulturní činnost v regionu je podporována ze strany kraje dotačním programem <i>Program podpory regionální kulturní činnosti</i>. Cílem programu je rozšíření nabídky a podpora pořádání kulturních akcí, podpora subjektů zabezpečující kulturní aktivity, podpora tradiční lidové kultury kraje, rozvoj místních tradic či reprezentace kraje v oblasti kultury. V programu je rovněž zahrnuta podpora kulturních aktivit spojených s kulturními statky zapsanými na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO nebo statky o tento zápis usilujícími.</p> <p>V příštích 10 letech bude tato forma podpory udržena, bude sledován zájem a počet podaných přihlášek pro získání podpory z tohoto dotačního programu.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	40 000 tis. Kč (každoročně cca 4 000 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, pořadatelské subjekty
Parametr vyhodnocení	Vynaložené finanční prostředky na podporu regionální kulturní činnosti, počet podpořených projektů.
Priorita	Střední/Vysoká

Tabulka č. 46 – Opatření 1.2.3: Zajištění regionálních funkcí knihoven

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.2: Podpora kulturní činnosti na území kraje
Název opatření	1.2.3: Zajištění regionálních funkcí knihoven
Popis a dopady opatření	<p>Regionální funkce knihoven jsou zajišťovány dotacemi poskytnutými z rozpočtu Ústeckého kraje (prostřednictvím Fondu Ústeckého kraje), a to na základě smlouvy uzavřené s jednotlivými pověřenými knihovnami. Prioritní oblasti poskytování finančních prostředků stanovuje krajská knihovna (spolu s dalšími pověřenými knihovnami). Cílem regionálních funkcí je zajištění dostupnosti a rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb pro obyvatele Ústeckého kraje a dále též vyrovnávání rozdílů v úrovni poskytování služeb obyvatelům měst a v opaku malých obcí. Regionální funkce knihoven jsou poskytovány podle § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (tzv. knihovní zákon).</p> <p>Knihovny jsou stěžejními institucemi v otázce širšího vzdělávání společnosti, nejen poskytováním primárních knihovnických služeb, ale i jejich návaznými aktivitami jako jsou přednášky, poradenství, různorodé edukační/kulturní akce, práce s dětmi apod. V menších obcích a městech je knihovna jednou z institucí, která spolu s místními spolky (např. hasiči, sokol) spolu zajišťuje společenský život obyvatel.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	100 000 tis. Kč (každoročně cca 10 000 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem a pověřené knihovny v kraji
Parametr vyhodnocení	Vynaložené finanční prostředky na výkon regionálních funkcí knihoven.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 47 – Opatření 1.3.1: Zachování Centra pro tradiční lidovou kulturu

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.3: Podpora péče o tradiční lidovou kulturu
Název opatření	1.3.1: Zachování Centra pro tradiční lidovou kulturu
Popis a dopady opatření	<p>Tradiční lidová kultura je důležitou součástí kultury každého regionu, nicméně v průběhu druhé poloviny 20. století se začaly lidové tradice postupně vytrácet. Pro území Ústeckého kraje je toto mizení tradiční lidové kultury intenzivnější z důvodu vysídlení části původního obyvatelstva, a proto je zachování lidových tradic v území ještě důležitější. Péče o tradiční lidovou kulturu je v Ústeckém kraji zajišťována Regionálním centrem pro tradiční lidovou kulturu, které je specializovaným pracovištěm historického oddělení Regionálního muzea v Teplicích. Činnost a úkoly centra vychází ze schválené <i>Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR</i>, kterou v roce 2003 schválila vláda ČR. Centrum provádí dokumentaci nemotné lidové kultury, jejímž předmětem jsou lidové slavnosti, folklorní vystoupení, lidové zvyky, náboženské slavnosti, svátky apod. V rámci centra dochází ke shromažďování informací o regionálních akcích zacílených na projevy tradiční lidové kultury, výzkumným projektům či vyhledávání řemeslníků, kteří se věnují lidovým řemeslům. Připomínání lidových tradic je jedna z aktivit, která občanům přibližuje historii jejich území, se kterou se mohou identifikovat – současně se tímto způsobem identifikují s územím jako takovým. Z tohoto důvodu je zachování Regionálního centra pro tradiční lidovou kulturu potřebné.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu organizace a získaných dotačních prostředcích.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, Ministerstvo kultury ČR
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Regionální centrum pro tradiční lidovou kulturu Ústeckého kraje, Ministerstvo kultury ČR
Parametr vyhodnocení	Počet pracovních úvazků Centra, výše získaných dotačních prostředků.
Priorita	Střední

Tabulka č. 48 – Opatření 1.3.2: Podpora regionálních aktivit tradiční lidové kultury

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.3: Podpora péče o tradiční lidovou kulturu
Název opatření	1.3.2: Podpora regionálních aktivit tradiční lidové kultury
Popis a dopady opatření	<p>V navázání na předchozí doporučení je nutné podporovat nejen zachování Regionálního centra pro tradiční lidovou kulturu, ale samotné aktivity tradiční lidové kultury, které na území probíhají a udržují kontinuitu této složky kultury.</p> <p>Kulturní akce zaměřené na tradiční lidovou kulturu mohou být dnes finančně podpořeny z dotačních programů Ústeckého kraje a Ministerstva kultury ČR. Cílem tohoto opatření je zachování podpory těchto aktivit. Ze strany kraje se nejedná pouze o finanční podporu, ale o systematické zviditelnění tradiční lidové kultury, jelikož se jedná o nedílnou součást kultury regionu.</p> <p>Tradiční lidové akce či výrobky svou existencí reprezentují jeden z kořenů současné společnosti. Obyvatelé se díky těmto aktivitám mohou lépe identifikovat s prostředím, v němž žijí, a zároveň jsou tyto aktivity vzdělávacím prvkem, díky kterému se stále více jedinců bude zabírat samotnou historií svého území, v tomto případě severozápadních Čech.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a dotačních subjektů.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, Ministerstvo kultury ČR
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Regionální centrum pro tradiční lidovou kulturu Ústeckého kraje, subjekty věnující se tradiční lidové kultuře
Parametr vyhodnocení	Počet podpořených projektů tradiční lidové kultury, vynaložené finance na podporu aktivit tradiční lidové kultury.
Priorita	Střední

Tabulka č. 49 – Opatření 1.3.3: Vedení krajského seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.3: Podpora péče o tradiční lidovou kulturu
Název opatření	1.3.3: Vedení krajského seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury
Popis a dopady opatření	<p>Pro komplexní a systematickou podporu tradiční lidové kultury je důležité vědět s čím, přesněji s jakými statky, je v této podpoře nakládáno. Předmětem tohoto doporučení je pokračování ve správě a vedení krajského seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury a současně cílevědomá snaha o identifikaci nových statků a důsledný monitoring statků stávajících. Důležité je široké zprostředkování a popularizace nemateriálního kulturního dědictví. Zřizování seznamu je v souladu s celostátními <i>Koncepcemi účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice</i>. V tomto dokumentu je krajským orgánům¹⁰⁵ (ve spolupráci s regionálními odbornými pracovišti pro péči o tradiční lidovou kulturu) doporučováno vytvoření tzv. krajského soupisu regionálně významných projevů tradiční lidové kultury. Tento seznam byl v Ústeckém kraji založen roku 2015. Účelem krajských seznamů je ochrana, identifikace, zachování, podpora a rozvoj nemateriálního kulturního dědictví.</p> <p>K září roku 2020 je v tomto seznamu, v rámci Ústeckého kraje, evidováno Krušnohorské a Šluknovské betlémářství, Velikonoční jízda v Mikulášovicích a Krušnohorská hračka.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	-
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	-
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Regionální centrum pro tradiční lidovou kulturu Ústeckého kraje, Ministerstvo kultury ČR, subjekty věnující se tradiční lidové kultuře

¹⁰⁵ Národní ústav lidové kultury. Krajské seznamy. Dostupné online: <http://www.nulk.cz/narodni-seznam/krajske-seznamy/#ustecky>

Parametr vyhodnocení	Počet nově zapsaných nemateriálních statků tradiční lidové kultury na území Ústeckého kraje.
Priorita	Nízká

Tabulka č. 50 – Opatření 1.4.1: Ocenění kraje

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.4: Oceňování významných počínů v oblasti kultury
Název opatření	1.4.1: Ocenění kraje
Popis a dopady opatření	<p>Ocenění v oblasti kultury je cenou za významný počín v oblasti kultury, jehož cílem je: 1. podnítit veřejnost k většímu zájmu o kulturní dění v Ústeckém kraji, 2. ocenit nejlepší příspěvek v této oblasti v daném kalendářním roce, 3. ocenit mimořádnou osobnost a její dlouholetou činnost na poli kultury. V současnosti je toto ocenění uděleno formou Ceny hejtmána v kategorii kultura, a to jak jedincům, tak subjektům (organizace, těleso, kolektiv).</p> <p>Kromě samotného ocenění (diplom, upomínkový předmět) je součástí ceny i peněžité odměna pro laureáta.</p>
Předpokládaný termín realizace	Každoročně v letech 2021-2030
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	100 000 tis. Kč (každoročně 100 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj
Parametr vyhodnocení	Počet oceněných, finanční výše ocenění.
Priorita	Nízká

Tabulka č. 51 – Opatření 1.4.2: Ocenění knihovníků Ústeckého kraje

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.4: Oceňování významných počínů v oblasti kultury
Název opatření	1.4.2: Ocenění knihovníků Ústeckého kraje
Popis a dopady opatření	<p>Jedno z aktuálně předávaných každoročních ocenění je ocenění malých knihoven, nazývané jako <i>Knihovnik Ústeckého kraje</i>. Toto ocenění je věnováno jednotlivcům – knihovnicím a knihovníkům, kteří pracují ve veřejných knihovnách v obcích s maximálním počtem 5 000 obyvatel.</p> <p>Podstatou ceny je podpora aktivních knihovníků, jejichž prostřednictvím jsou rozvíjeny knihovnické a informační služby. Současně je tímto způsobem oceněn podíl jejich činnosti na zajišťování kulturního života obce či města, kde se knihovna nachází. Oceněna jsou první tři místa, a to i finanční odměnou.</p> <p>Předmětem opatření je zachování tohoto ocenění, jelikož je prostředkem povzbuzujícím knihovnický v malých obcích, aby pokračovali a udrželi knihovnu v aktivní činnosti. Je důležité ocenit tímto způsobem jejich práci, a to i z důvodu důležité společenské role knihovny v malých obcích.</p>
Předpokládaný termín realizace	Každoročně v letech 2021-2030
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	400 tis. Kč (každoročně 40 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem, Svaz knihovníků a informačních pracovníků Ústeckého kraje
Parametr vyhodnocení	Počet oceněných knihovníků/knihovnic, finanční výše ocenění.
Priorita	Nízká

Tabulka č. 52 – Opatření 1.4.3: Ocenění za zachování a rozvoj lidových tradic Ústeckého kraje

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.4: Oceňování významných počinů v oblasti kultury
Název opatření	1.4.3: Ocenění za zachování a rozvoj lidových tradic Ústeckého kraje
Popis a dopady opatření	<p>Další z aktuálně předávaných každoročních ocenění je Ocenění za zachování a rozvoj lidových tradic Ústeckého kraje nazvaný <i>Zlatý džbánek</i>. Toto ocenění je udělováno v souladu s celostátními <i>Koncepcemi účinnější péče o tradiční lidovou kulturu</i>.</p> <p>Ocenění je udělováno jednotlivcům či subjektům (kolektivu, tělesu, organizaci), které při své činnosti udržují a zachovávají znalosti a dovednosti tradiční lidové kultury v Ústeckém kraji. Podmínkou ocenění je prezentace činnosti subjektu na veřejnosti při konání veřejných akcí. Ocenění je uděleno maximálně dvěma jednotlivcům/subjektům současně v jednom kalendářním roce a ocenění je spojeno s finančním ohodnocením ve výši 10 000 Kč a věcným darem pro jednoho laureáta.</p> <p>Podstatou opatření je zachování tohoto ocenění, jelikož tradiční lidová kultura je jedna z nejohroženějších součástí kultury a je nutné ji aktivně podporovat, dále rozvíjet a oceňovat.</p>
Předpokládaný termín realizace	Každoročně v letech 2021-2030
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	200 tis. Kč (každoročně 20 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Centrum pro tradiční lidovou kulturu Ústeckého kraje
Parametr vyhodnocení	Počet oceněných, finanční výše ocenění.
Priorita	Nízká

Tabulka č. 53 – Opatření 1.5.1: Podpora tvůrčích talentů a kulturních a kreativních odvětví – doplněno do Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021 – 2030 v říjnu 2021

Prioritní osa	1. Kultura
Strategický cíl	1.5: Kulturní a kreativních odvětví
Název opatření	1.5.1: Podpora tvůrčích talentů a kulturních a kreativních odvětví
Popis a dopady opatření	<p>Příklady dobré praxe z transformovaných průmyslových regionů dokazují, že podpora tvůrčích talentů a kulturních a kreativních odvětví (KKO) je efektivním transformačním nástrojem s měřitelnými benefity pro místní ekonomiku (HDP ¹⁰⁶, nadprůměrně vysoká hrubá přidaná hodnota - GVA¹⁰⁷). Kulturní a kreativní odvětví (od rukodělných prací, přes reklamní agentury až po filmový průmysl) navíc generují další přínosy, jako jsou rozvoj komunitního života, budování pozitivní image lokality, generování atraktivních rozvojových nápadů a vizí i v dalších odvětvích.</p> <p>Podpora kreativních talentů a zvyšování jejich podnikatelských schopností vede ke zpomalení odlivu mozků a pomáhá k efektivnímu přechodu lokální ekonomiky směrem k sebezaměstnanosti a k rozvoji malých a středních podniků.¹⁰⁸ V případě Ústeckého kraje je rozvoj KKO pokračováním předválečné tradice, kdy například Krušnohoří bylo centrem výroby dřevěných hraček. Ústecký kraj vykazuje také vstupní výhodu, a to je existence univerzity, která se tématem odborně zabývá, z fakult lze vyjmenovat například Fakultu umění a designu, Filozofickou fakultu, Fakultu sociálně ekonomickou a Pedagogickou fakultu, která generuje absolventy v oblasti KKO, kteří mohou region v tomto smyslu dále kultivovat.</p> <p>Příklady ze zahraničí odkazují k tzv. kulturní regeneraci (Cultural regeneration¹⁰⁹), kdy je kreativita jedním z nástrojů transformace. Úspěšně se ovšem prosazuje koncept, kdy jsou kultura a tvořivost hlavním východiskem ekonomické i sociální přeměny oblasti (Culture-led regeneration¹¹⁰).</p> <p>V případě Ústeckého kraje lze uplatnit oba přístupy, ovšem s vědomím, že jde o region s řadou specifíků, která mají základ v historicky překotném vývoji, který dodnes ovlivňuje společenskou skladbu regionu a komplikovanou identifikaci obyvatel s krajem, který</p>

¹⁰⁶ Podle studie Kreatives Sachsen (2018) generují tvůrčí odvětví v Sasku stejné HDP jako automotive sector.

¹⁰⁷ Hrubá přidaná hodnota na jeden přepočtený celý úvazek činila v roce 2016 ročně 66 tisíc liber. Průměr v Británii byl 46 800 liber/rok. Contribution of the arts and culture industry to the UK economy An updated assessment of the macroeconomic contributions of the arts and culture industry to the national and regional economies of the UK, Report for Arts Council England, 2017

¹⁰⁸ tamtéž

¹⁰⁹ Například tzv. Birminghamská renesance, rozvoj Barcelony. THE CONTRIBUTION OF CULTURE TO REGENERATION IN THE UK: A REVIEW OF EVIDENCE, A report to the Department for Culture Media and Sport, 2004

¹¹⁰ Např. vznik Tate Modern gallery a další přeměny celých čtvrtí v kulturní a tvůrčí centra. Tamtéž.

	<p>byl historicky a kulturně vykořeněn. Proto by jedním z nejpodstatnějších úkolů transformace měla být snaha posílit identitu obyvatel s krajem.</p> <p>Cíle transformace:</p> <p>Rozvoj KKO v Ústeckém kraji může při správné implementaci podpořit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvýšení identity obyvatel s regionem a důraz na zdravý patriotismus, vytváření atraktivní tváře a široce sdílené značky regionu, rozvoj komunitního života,¹¹¹ • zlepšení životního prostředí a udržitelného rozvoje obcí (v Ústeckém kraji například spolupráce tvůrčího sektoru při vytváření atraktivní turistické infrastruktury na základě identifikace kulturních a památkových hodnot urbánních struktur a krajiny¹¹²), • zefektivnění strategického plánování (obohacení plánovacích procesů o kreativní přístup, který je předpokladem úspěšné změny), • zpomalení odlivu mozků vytvářením příležitostí pro uplatnění nejen mladých tvůrčích talentů, podpora identifikace s regionem a jeho rozvojem ve všech stupních vzdělávacího procesu, • zvyšování zaměstnanosti, • podpora smysluplného využití brownfieldů a dalších zanedbaných urbánně a kulturně hodnotných území a objektů, zmapování a využití průmyslového dědictví kraje, • růst ekonomiky postavené na OSVČ, malých a středních podnicích, generující nadprůměrnou hrubou přidanou hodnotu, • synergickou oboustranně prospěšnou spolupráci s dalšími odvětvími.
Předpokládaný termín realizace	2022 - 2030
Charakter opatření	neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	20 000 tis. Kč (2 000 tis. Kč mapování, 2 000 tis. Kč průběžná aktualizace podkladů, 16 000 tis. Kč osobní náklady na zajištění agendy KKO na KÚ)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano

¹¹¹ "Nejdůležitější však bylo, že obyvatelé začali být hrdí na svůj region, o čemž s hrdostí mluvili." Popis efektu toho, když se Essen v průmyslovém Porúří stal Evropským městem kultury. Gert-Jan Hospers and Burkhard Wetterau: Small Atlas Metropole Ruhr: The Ruhr Region in Transformation, 2018.

¹¹² Viz příklad The Tarka Trail, cyklistická a pěší stezka mezi anglickými městy Barnstaple a Okehampton, jejíž infrastrukturu dotváří umělecká díla místních tvůrců včetně žáků škol. Stezka je významnou turistickou atrakcí a zapojení místní komunity do tvorby prvků vedlo ke snížení míry vandalizmu. Tamtéž.

Předpokládané zdroje financování	Národní plan obnovy, MKČR – národní Strategie kulturních a kreativních průmyslů
Dopad na provozní náklady	Osobní náklady na zajištění koordinace rozvoje KKO
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, MKČR, subjekty věnující se KKO. ÚK by měl plnit především koordinační roli, měl by vytvářet strategie a prostředí otevřené rozvoji KKO. Tuto podporu zajišťuje jako iniciátor a významný partner krajské sítě Kreativni.uk. Realizaci jednotlivých opatření by měli naplňovat přímo zainteresovaní partneři z KKO, a to nejen prostřednictvím sítě Kreativni.uk.
Parametr vyhodnocení	Nastavení indikátorů bude součástí mapování KKO, vstupních analýz a průběžných analýz. Primárním cílem bude podpora vzniku dalších subjektů ekonomicky aktivních v KKO.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 544 – Opatření 2.1.1: Dotační podpora pro vlastníky kulturních památek

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.1: Zlepšení stavu kulturních památek na území kraje
Název opatření	2.1.1: Dotační podpora pro vlastníky kulturních památek
Popis a dopady opatření	V současné době jsou kulturní památky ze strany Ústeckého kraje finančně podporovány krajským dotačním programem <i>Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje</i> . Jedná se o hmotné movité a nemovité kulturní dědictví prohlášené za kulturní památky dle zákona. Program je stěžejním prostředkem pro zlepšení technického stavu kulturních památek, snížení vysokého procenta památek ohrožených a umožňuje rozšiřovat povědomí obyvatel o kulturním dědictví na území kraje. Předmětem opatření je udržení stávající formy podpory a její rozvoj.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	200 000 tis. Kč (každoročně 20 000 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj
Parametr vyhodnocení	Vynaložené finance z dotačního programu, počet podpořených projektů.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 555 – Opatření 2.1.2: Metodická činnost

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.1: Zlepšení stavu kulturních památek na území kraje
Název opatření	2.1.2: Metodická činnost
Popis a dopady opatření	Jedná se o opatření zajišťující systematickou metodickou činnost pro vlastníky kulturních památek. Jinými slovy jde o odborné poradenství a pomoc vlastníkům těchto památek při procesu obnovy. Mimo samotného odborného poradenství bude součástí metodiky i manuál k dotačním titulům s návodem, jak v rámci podávání žádostí o dotaci postupovat. Jedná se o metodické semináře pro vlastníky památek a metodická školení pro orgány státní památkové péče v Ústeckém kraji.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	-
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, Národní památkový ústav
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Národní památkový ústav, dotčení vlastníci kulturních památek, dotčené obce
Parametr vyhodnocení	Počet odborných konzultací, počet metodických akcí.
Priorita	Střední

Tabulka č. 566 – Opatření 2.2.1: Dotační podpora na obnovu drobných památek v kulturní krajině

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.2: Zachování, obnova a využití kulturního dědictví na území Ústeckého kraje
Název opatření	2.2.1: Dotační podpora na obnovu drobných památek v kulturní krajině
Popis a dopady opatření	<p>Druhým aktuálním dotačním programem pro oblast památkové péče, v rámci samostatné působnosti Ústeckého kraje, je <i>Program na záchranu a obnovu drobných kulturních památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje</i>. Program je soustředěn na obnovu drobných památek a architektury, které nejsou prohlášeny za kulturní památku a je přímo určen na podporu stavebních/uměleckořemeslných prací související se záchranou bezprostředně ohrožených drobných děl a staveb (např. kapliček, křížků, božích muk, aj.). Předmětem opatření je udržení a rozvoj této podpory.</p> <p>Kulturní krajina je krajina ovlivněná a přetvořená antropogenními faktory (činností člověka), a drobné stavby (prvky krajiny) jsou nedílnou součástí prostředí dané lokality. Jedná se o krajinu zemědělskou, lesohospodářskou, hornickou a krajinu vesnického typu. Jedná se o projevy hmatatelné a viditelné v krajině, které dokumentují vývoj nejen duchovní, ale také vývoj kulturní, vývoj osídlení lokality apod.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	10 000 tis. Kč (každoročně 1 000 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, dotčené obce, dotčení vlastníci drobných památek
Parametr vyhodnocení	Vynaložené finance z dotačního programu, počet podpořených projektů.
Priorita	Střední

Tabulka č. 577 – Opatření 2.2.2: Podpora zachování a využití historických technických památek

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.2: Zachování, obnova a využití kulturního dědictví na území Ústeckého kraje
Název opatření	2.2.2: Podpora zachování a využití historických technických památek
Popis a dopady opatření	Technické a průmyslové památky (industriál) jsou taktéž nedílnou součástí kulturního dědictví a poukazují na civilizační vývoj společnosti. Bohužel hodnoty industriálních památek nejsou často oceněny a rozpoznány. Technické a průmyslové památky jsou památky zvláštního druhu, které reprezentují určitou výrobní, technickou či vědeckou činnost. Může se jednat o objekty či technologická zařízení související s výrobou, těžkou, dopravou či skladováním. Část těchto památek je chráněna statusem památky kulturní či spadá pod jiný typ ochrany ¹¹³ , nicméně mnoho těchto objektů status ochrany nemá. Často památky tohoto typu chátrají a nejsou dále udržovány. Opatření se soustředí na neinvestiční podporu technických památek, které mohou být obnoveny/zrekonstruovány a dále využívány pro jiný účel, než byl jejich účel původní. Jedná se o vytipování objektů, které mohou v současnosti sloužit jako prostory pro kulturní a společenské události, výstavy, koncerty apod., a následnou investiční podporu.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	V závislosti na možnostech dotačních titulů
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, dotčené subjekty, zdroje národní a Evropského hospodářského prostoru
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Národní památkový ústav, dotčení vlastníci technických památek
Parametr vyhodnocení	Počet podpořených aktivit a jejich finanční rámeček.
Priorita	Střední

¹¹³ Aktuálně je v ČR více než 2500 technických objektů a zařízení chráněno jako nemovitá či movitá kulturní památka, národní kulturní památka či jako součást památkové rezervace, památkové zóny a případně krajinné památkové zóny. Zdroj: Technické památky, Národní památkový ústav. Dostupné online: <https://www.npu.cz/technicke-pamatky>

Tabulka č. 588 – Opatření 2.2.3: Péče o archeologické dědictví

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.2: Zachování, obnova a využití kulturního dědictví na území Ústeckého kraje
Název opatření	2.2.3: Péče o archeologické dědictví
Popis a dopady opatření	<p>Péče o archeologické dědictví je v Ústeckém kraji zajištěna zejména činností Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, který je zřízen Ústeckým krajem se statutem veřejné vědecké instituce. Ústav zabezpečuje široké centrum činností, jako jsou každodenní záchranné archeologické výzkumy na plochách od velikosti rodinného domu po plochy v rozsahu stavby dálnice D8. Ústav využívá, mimo další techniky, nedestruktivní geodetické zaměrování dotčených objektů, i nejnovější neinvazivní metody jako je snímání terénu pomocí laserových pulsů, leteckou prospekci, výzkumnou a vědeckou dokumentaci apod. Ústecký kraj podporuje aktivní archeologickou činnost rovněž v některých zřizovaných muzeích, které mají pro tyto účely oprávnění a personální kapacity. Kraj také musí řešit uložení archeologického materiálu získaného touto činností. Péče o archeologické dědictví je ošetřena zákonem a je nedílnou činností v rámci celkové péče o kulturní dědictví regionu a je nutné ji naplňovat.</p> <p>V souladu se zákonem kraj také zajišťuje vyplácení odměn, nálezcům případných náhodných archeologických nálezů.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	4 000 tis. Kč
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i., archeologická pracoviště muzeí zřizovaných Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet ohlášených náhodných archeologických nálezů a výše vyplacených odměn, popř. darů, počet aktivit a vynaložených finančních prostředků.

Priorita	Vysoká
----------	--------

Tabulka č. 599 – Opatření 2.2.4: Realizace projektů

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.2: Zachování, obnova a využití kulturního dědictví na území Ústeckého kraje
Název opatření	2.2.4: Realizace projektů
Popis a dopady opatření	Jedná se o přípravu a realizaci projektů kofinancovaných ze zdrojů národních a Evropského hospodářského prostoru (např. EH Norsko, IROP, a další), které mají za cíl obnovu movitého i nemovitého kulturního dědictví v majetku Ústeckého kraje, popř. participace kraje na projektech jiných subjektů s finančním plněním.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj
Parametr vyhodnocení	Počet podaných projektů a výše vynaložených finančních nákladů.
Priorita	Střední

Tabulka č. 60 – Opatření 2.3.1: Podpora kulturních statků s mezinárodním statusem

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.3: Podpora kulturního dědictví s mezinárodním statusem
Název opatření	2.3.1: Podpora kulturních statků s mezinárodním statusem
Popis a dopady opatření	<p>Opatření se týká podpory kulturních statků (objektů, areálů, ploch), kterým je udělen mezinárodní status. Může se jednat o statky zařazené na seznam světového dědictví UNESCO, nebo disponovat označením Evropské dědictví (European Heritage Label) apod. Statky označené mezinárodním statusem jsou unikátními statky symbolizující evropskou mimořádnost či světovou jedinečnost. Mezinárodní status znamená pro danou památku či lokalitu významnou prestiž a zároveň podobná ocenění vedou společnost k uvědomění společného kulturního dědictví a našich společných dějin. Z tohoto důvodu je na místě soustavná a systematická podpora těchto typů památek, které zároveň silně reprezentují a symbolizují území, na kterém se nachází. Aktivita spojené s památkami se statusem světového dědictví UNESCO mohou být v současné době podporovány krajským dotačním programem <i>Program podpory regionální kulturní činnosti</i>. Samotné památky s tímto statusem mohou být také podporovány prostřednictvím programů Ministerstva kultury ČR.</p> <p>Předmětem opatření je udržení a rozvoj podpory pro památky s mezinárodním statusem nacházející se na území kraje nyní i v budoucích letech.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Ministerstvo kultury ČR, Národní památkový ústav, dotčení vlastníci kulturních památek s mezinárodním statusem
Parametr vyhodnocení	Finance vynaložené na podporu památek s mezinárodním statusem.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 61 – Opatření 2.3.2: Podpora kulturních statků usilujících o mezinárodní status

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.3: Podpora kulturního dědictví s mezinárodním statutem
Název opatření	2.3.2: Podpora kulturních statků usilujících o mezinárodní status
Popis a dopady opatření	<p>V navázání na předchozí opatření je též nutná podpora statků, které o zápis na seznam mezinárodní statků teprve usilují. V případě zápisu na seznam světového dědictví UNESCO se v současné době jedná o Žatec – město chmele a Pevnost Terezín. Snaha o mezinárodní status vyžaduje usilovnou a dlouhotrvající práci, která je spojena s potřebou silné metodické a finanční (investiční/neinvestiční) podpory ze strany odborníků a veřejných subjektů. Finanční prostředky pro památky usilující o zapsání na seznam světového dědictví UNESCO mohou být aktuálně vydávány ze strany kraje dotačním <i>Programem na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje</i>.</p> <p>Podstatou opatření je systematická podpora ze strany Ústeckého kraje (finanční i nefinanční) pro památky s tímto záměrem.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V návaznosti na rozpočet kraje.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Ministerstvo kultury ČR, Národní památkový ústav, vlastníci dotčených kulturních statků
Parametr vyhodnocení	Počet aktivit a výše finančních prostředků vynaložených na podporu statků ve spojení s úsilím o získání mezinárodního statusu.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 62 – Opatření 2.4.1: Ocenění za příkladnou péči o kulturní dědictví

Prioritní osa	2. Památková péče
Strategický cíl	2.4: Oceňování významných počinů v oblasti památkové péče na území kraje
Název opatření	2.4.1: Ocenění za příkladnou péči o kulturní dědictví
Popis a dopady opatření	Podobně jako bude oceňován důležitý počin v oblasti kulturních aktivit (opatření 1.4.1), měla by taktéž být oceněna snaha o péči o nemovité kulturní dědictví. Opatření se zaměřuje na ocenění pro jedince či subjekt, který se příkladným způsobem stará o nemovitý statek (jednotlivá památka nebo areál), a touto péčí zachovává a udržuje část kulturního dědictví kraje. Cílem opatření je ocenění příkladné obnovy nemovitých kulturních památek a dalších objektů či areálů s významnou historickou či architektonickou hodnotou. Taktéž se jedná o povzbuzení veřejnosti k většímu zájmu o bohaté kulturní dědictví kraje a jeho obnovu. V tomto případě se nejedná o soutěž, která je organizována jednou za rok, ale jde o průběžné oceňování realizovaných projektů, na základě odborného výběru. Oceněné projekty by byly dále součástí vytvořeného Katalogu oceněných staveb.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	500 tis. Kč (každoročně 50 tis. Kč)
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, další odborníci
Parametr vyhodnocení	Počet nominovaných jedinců/subjektů.
Priorita	Nízká

Tabulka č. 63 – Opatření 3.1.1: Zajištění financování provozu

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.1: Podpora a rozvoj kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem
Název opatření	3.1.1: Zajištění financování provozu
Popis a dopady opatření	Provoz kulturních organizací zřízených a zakládaných Ústeckým krajem je ze strany kraje aktuálně zajišťován u příspěvkových organizací příspěvkem na provoz, v případě Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i., tzv. institucionální podporou. V případě Severočeského divadla s.r.o. se jedná o vklady společníků do stabilizačního fondu. Členský příspěvek pro Terezín – město změny, zájmové sdružení právnických osob. Předmětem opatření je zachování financování organizací i v budoucích letech.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	2 815 mil. Kč
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	Ano
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, jednotlivé kulturní organizace zřízené a založené Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet organizací a vynaložené finance na provoz kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 604 – Opatření 3.1.2: Investice ze strany zřizovatele

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.1: Podpora a rozvoj kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem
Název opatření	3.1.2: Investice ze strany zřizovatele
Popis a dopady opatření	<p>Ústecký kraj zřizuje dvanáct příspěvkových organizací, jednu veřejnou výzkumnou instituci a je rovněž spoluzakladatelem Severočeského divadla. Podstatou opatření je zajištění dostatečných finančních prostředků vydaných zřizovatelem do plánovaných či budoucích investičních záměrů jednotlivých organizací (opravy, rekonstrukce, apod.).</p> <p>Opatření slouží k zajištění a udržení investičních aktivit vložených do jednotlivých organizací zřízených a zakládaných Ústeckým krajem. Realizace investiční činnosti je velmi důležitá pro rozvoj těchto organizací a jejich dalšího fungování – nutné rekonstrukce, opravy, výstavby apod. Ústecký kraj tímto způsobem investuje do svých zařízení, které dále slouží společnosti a obyvatelům tohoto kraje.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	100 mil. Kč
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	V závislosti na vyhlášených dotačních programech
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	Ano
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, jednotlivé kulturní organizace zřízené a založené Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet akcí a výše vynaložených investic.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 615 – Opatření 3.1.3: Výkon zřizovatelských funkcí

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.1: Podpora a rozvoj kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem
Název opatření	3.1.3: Výkon zřizovatelských funkcí
Popis a dopady opatření	Cílem tohoto opatření je nastavení a kultivace prostředí, ve kterém fungují jednotlivé příspěvkové organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury. Zejména se jedná o metodické sjednocování vybraných postupů a procesů, s dopadem na provoz organizací, a to jak v ekonomické, provozní, tak odborné oblasti. Opatření dále zahrnuje plnění funkce garantů poskytovatelů standardizovaných veřejných služeb kulturních organizací (muzea, galerie, knihovna).
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	-
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ne
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, příspěvkové organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Parametr vyhodnocení	Počet metodických aktivit v rámci výkonu zřizovatelských funkcí.
Priorita	Střední

Tabulka č. 66 – Opatření 3.1.4: Zlepšení infrastruktury a vybavenosti

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.1: Podpora a rozvoj kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem
Název opatření	3.1.4: Zlepšení infrastruktury a vybavenosti
Popis a dopady opatření	<p>Organizace zřízené či založené krajem v oblasti kultury vyžadují nutné průběžné infrastrukturní úpravy a zlepšení vybavenosti prostor, ve kterých fungují. Jedná se např. o vytápění, výměnu elektrotechniky, pořízení klimatizace, nábytku, výtahu či potřeby v rámci informačních technologií – kvalitní počítače, digitální jednotky, zabezpečovací systémy apod.</p> <p>Kvalitní zázemí objektů je zásadní nejen k samotnému plynulému fungování těchto institucí, ale i z hlediska vhodného a vyhovujícího prostoru pro výkon samotné práce jejich zaměstnanců.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, poskytovatelé dotací, donátoři, sponzoři
Dopad na provozní náklady	Ano
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, jednotlivé kulturní organizace zřízené a založené Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet zrealizovaných projektů a vynaložené finance na zlepšení infrastruktury a vybavenosti organizací zřizovaných a založených Ústeckým krajem.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 67 – Opatření 3.1.5: Rozšiřování sbírkového a knihovního fondu

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.1: Podpora a rozvoj kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem
Název opatření	3.1.5: Rozšiřování sbírkového a knihovního fondu, zkvalitňování jejich ochrany a správy
Popis a dopady opatření	<p>Opatření se prvně dotýká sbírkových fondů Ústeckého kraje, které jsou nezastupitelné z hlediska uchování regionální paměti a krajské identity. V současné době krajské organizace (galerie, muzea) spravují více jak 1,5 mil. sbírkových předmětů. Rozšiřování, ale zároveň i zkvalitňování fondů v jednotlivých krajských organizacích je nutnou aktivitou vycházející ze zákona. Předpokladem pro zkvalitňování sbírkového fondu je doplňování sbírek novými přírůstky a vyřazování předmětů ze sbírek na základě promyšlených sbírkotvorných koncepcí a systematické správy sbírek. Akvizice jsou hrazeny z investičního fondu každé organizace.</p> <p>Dále se opatření dotýká fondu knihovního. Zajištění knihovního fondu je jedna z činností knihoven v rámci regionálních funkcí. Práce s knihovním fondem může být rozdělena na vlastní knihovní fond a fond výměnný. Zajištění kvalitního knihovního fondu je základní činností knihoven a jeho systematické rozšiřování je stěžejní aktivitou pro postupné zlepšování a rozvíjení knihovnických služeb pro občany kraje, kteří se mohou tímto způsobem dostat k novým knihovním jednotkám.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, poskytovatelé dotací, donátoři, sponzoři
Dopad na provozní náklady	Ano
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem, jednotlivé sbírkotvorné organizace zřizované Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Finance vynaložené na rozšiřování a zkvalitňování sbírkového a knihovnímu fondu, počet získaných sbírkových předmětů/knihovních jednotek.

Priorita	Střední
----------	---------

Tabulka č. 628 – Opatření 3.2.1: Podpora spolupráce mezi organizacemi

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.2: Spolupráce
Název opatření	3.2.1: Podpora spolupráce mezi organizacemi
Popis a dopady opatření	<p>Kooperace mezi organizacemi kraje je prospěšná jak pro samotný Ústecký kraj, tak pro jednotlivé organizace jako individuální subjekty. Předmětem tohoto opatření je podpora ze strany kraje pro zlepšování a zintenzivňování probíhající spolupráce mezi organizacemi zřizovanými a založenými Ústeckým krajem, případně její navázání.</p> <p>Cílem opatření je zajištění zvýšení intenzity společných výzkumných a inovačních aktivit, organizace společných kulturně-edukačních aktivit směrem k veřejnosti apod.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	-
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	-
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, jednotlivé kulturní organizace zřizované a zakládané Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet podpořených aktivit mezi organizacemi zřizovanými a zakládanými Ústeckým krajem.
Priorita	Nízká/Střední

Tabulka č. 69 – Opatření 3.2.2: Podpora realizace projektů

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.2: Spolupráce
Název opatření	3.2.2: Podpora realizace projektů
Popis a dopady opatření	Předmětem opatření je podpora Ústeckého kraje pro realizaci projektů na vlastních organizacích, např. vytvoření pracovní pozice sdíleného projektového manažera či poskytování bezúročných finančních podpor k profinancování projektů. Dále se jedná o vyjadřování podpory k aktivní účasti v projektech ze strany orgánů kraje, a to i když je organizace hlavním nositelem projektu nebo jen partnerem. Jedná se zejména o větší a dlouhodobější projekty v rámci Fondů EU či k posílení vědeckovýzkumné činnosti (např. TAČR, GAČR, NAKI apod).
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční/Investiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, poskytovatelé dotací, donátoři, sponzoři
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, dotčené organizace Ústeckého kraje
Parametr vyhodnocení	Počet udělených podpor, počet zrealizovaných projektů.
Priorita	Střední

Tabulka č. 70 – Opatření 3.3.1: Digitalizace sbírkových předmětů a knihovního fondu

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.3: Zavádění digitalizace a aplikace inovačních technologií
Název opatření	3.3.1: Digitalizace kulturního obsahu sbírkových předmětů a knihovního fondu
Popis a dopady opatření	<p>V navázání na opatření 3.1.5. je důležité nejen zkvalitňování a rozšiřování sbírkových a knihovních fondů, ale i digitalizace samotných sbírkových předmětů/knih či jiných tiskovin v těchto fondech. Digitalizace předmětů sbírkových a knihovních fondů je obecně podporována v rámci přístupu eGovernment, resp. eCulture. Jedná se o přístup elektronizace této oblasti pro zpřístupnění a dlouhodobé uchování fondů, jejich lepší evidenci a standardizaci v rámci činnosti veřejné povahy v oblasti kultury a kulturního dědictví. Předmětem opatření je zajišťování digitalizace a 3D digitalizace i v následujících letech.</p> <p>Digitalizací těchto fondů budou jejich obsahy tedy lépe podchyceny, evidovány a uchráněny při případném zničení. Digitalizace nicméně neslouží pouze pro samotné uchování a ochranu, ale zároveň je stěžejní i pro vědeckou činnost, výzkum a vývoj (využití vědeckými pracovníky) a pro přípravu virtuálních prezentací.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	Ano
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem a jednotlivé sbírkotvorné organizace zřizované Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet nově digitalizovaných sbírkových/knihovních jednotek.
Priorita	Střední

Tabulka č. 7631 – Opatření 3.3.2: Prezentace a zpřístupňování sbírkových a knihovních fondů ve virtuálním rozměru

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.3: Zavádění digitalizace a aplikace inovačních technologií
Název opatření	3.3.2: Prezentace a zpřístupňování sbírkových a knihovních fondů ve virtuálním rozměru
Popis a dopady opatření	<p>Návaznou aktivitou digitalizace sbírkových a knihovních fondů je jejich prezentace a možné zpřístupnění laické/odborné veřejnosti ve virtuálním prostoru. Touto cestou jsou otevírány nové možnosti, jak existující fondy prohlédnout bez potřeby fyzického navštívení organizace. Je to možnost např. pro osoby, které nemohou navštívit instituci ze zdravotních důvodů, pro potřeby studentů, výzkumných pracovníků a badatelů.</p> <p>Cílem opatření je prezentovat a zpřístupňovat sbírkové a knihovní fondy ve virtuálním rozměru. Nicméně není cílem zpřístupňovat celé umělecké sbírky zcela zdarma. V rámci zpřístupňování sbírek budou k dispozici jak omezené neplacené, tak rozšířené (objemově, časově) placené formy zpřístupnění.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, poskytovatelé dotací, donátoři, sponzoři
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem a jednotlivé sbírkotvorné organizace zřizované Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet nově zpřístupněných sbírkových/knihovních jednotek pro veřejnost .
Priorita	Nízká

Tabulka č. 72 – Opatření 3.4.1: Zlepšení bezbariérovosti budov

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.4: Zlepšení dostupnosti organizací pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace
Název opatření	3.4.1: Zlepšení bezbariérovosti budov
Popis a dopady opatření	<p>Podstatou opatření je upozornit na potřebu stavebních úprav prostor kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem, na prostory bezbariérové, které nejsou na území kraje standardním prvkem. Bezbariérové prostory, určené osobám se zdravotním postižením či matkám/rodinám s dětskými kočárky, dále zkvalitňují a zlepšují služby pro širokou veřejnost a otevírají tak možnosti návštěv jedincům, kteří by se do neupravených prostor těžko dostávali nebo se v takovýchto prostorách špatně pohybovali. Většina krajských kulturních organizací sídlí v památkově chráněných objektech, tudíž je zde bezbariérovost obtížně vymahatelná a dostupná.</p> <p>Budováním bezbariérových prostor se kulturních aktivit může zúčastnit dříve vyčleněná skupina obyvatel. Těmito technickými úpravami se může další skupina obyvatel vzdělávat, trávit smysluplně volný čas a tím přispívat k celkovému rozvoji Ústeckého kraje. Úpravy prostor na prostory bezbariérové jsou součástí celkových úprav infrastrukturních (viz opatření 3.1.4.), ale vzhledem k důležitosti charakteru těchto úprav je jejich potřeba vyzdvižena samostatným opatřením, i co se týká speciálně vyčleněných finančních prostředků pro jejich realizaci.</p>
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, poskytovatelé dotací, donátoři, sponzoři
Dopad na provozní náklady	Ano
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, poskytovatelé dotací, dotčené organizace Ústeckého kraje
Parametr vyhodnocení	Počet realizovaných projektů a výše vynaložených finančních prostředků.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 73 – Opatření 3.4.2: Zavádění specializovaných opatření a inovací

Prioritní osa	3. Organizace Ústeckého kraje v oblasti kultury
Strategický cíl	3.4: Zlepšení dostupnosti organizací pro osoby s omezením pohybu a orientace
Název opatření	3.4.2: Zavádění specializovaných opatření a inovací
Popis a dopady opatření	Podstatou opatření je zajišťování specializovaných inovativních technických pomůcek, které pomohou osobám se zdravotním postižením k lepší orientaci při pohybu v prostorách kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem. Může se jednat o zvukové či hmatové pomůcky (popisky v Braillově písmu apod.), zábradlí či jiné podpůrné a naváděcí technologie. Cílem opatření je na nutné inovace nejen upozornit, ale zároveň vyčlenit na tyto úpravy speciální každoroční příspěvky vedle standardních investic. Zároveň se jedná o např. výstavní projekty a akce, kde jsou využity pomůcky, prostředky a technologie pro zdravotně znevýhodněné osoby.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Investiční/Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	V závislosti na rozpočtu kraje a vyhlášených dotačních programech.
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	Ano
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj, poskytovatelé dotací, donátoři, sponzoři
Dopad na provozní náklady	
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, jednotlivé kulturní organizace zřizované a zakládané Ústeckým krajem
Parametr vyhodnocení	Počet realizovaných akcí/projektů.
Priorita	Vysoká

Tabulka č. 74 – Opatření 4.1.1: Zpracování dat z oblasti kultury

Prioritní osa	4. Monitoring a evaluace
Strategický cíl	4.1: Přehled, statistika, evidence
Název opatření	4.1.1: Zpracování dat z oblasti kultury
Popis a dopady opatření	Pro ucelený přehled v určité zájmové oblasti je nutné mít kvalitní a správné podklady. Předmětem opatření je systematické získávání a zpracování dat z oblasti kultury. Jedná se o sledování, získávání a následné hodnocení různorodých atributů a aktivit, které se v oblasti kultury dají zaznamenávat – vložené finance do kulturních zařízení, zorganizované akce, zahraniční koncerty/divadelní představení aj. – a následně vyhodnocovat jejich efektivitu, přínos, návazné změny apod. Získávání podkladů se týká oblasti kultury (akce, subjekty apod.), které kraj podporuje (podpořil).
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	-
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	-
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj, Ústeckým krajem podpořené kulturní aktivity/subjekty
Parametr vyhodnocení	Každoročně zpracovaný statistický přehled (finanční ukazatele, realizované projekty apod.) v oblasti kultury.
Priorita	Střední

Tabulka č. 75 – Opatření 4.1.2: Zpracování dat z oblasti památkové péče

Prioritní osa	4. Monitoring a evaluace
Strategický cíl	4.1: Přehled, statistika, evidence
Název opatření	4.1.2: Zpracování dat z oblasti památkové péče
Popis a dopady opatření	Předmětem opatření je systematické sledování, zpracování a hodnocení informací z oblasti památkové péče v Ústeckém kraji, a to nejen pro lepší přístup a strategii při budoucím plánování. Jednalo by se o informace z hlediska nutných investic do ohrožených památek, metodických činností apod. a naopak informace o realizovaných stavebních/restaurátorských pracích a dalších aktivitách.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	-
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	-
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj
Parametr vyhodnocení	Každoročně zpracovaný statistický přehled (finanční ukazatele, počet projektů, aktivit metodické činnosti apod.) v oblasti památkové péče.
Priorita	Střední

Tabulka č. 76 – Opatření 4.1.3: Zpracování dat z oblasti organizací kraje

Prioritní osa	4. Monitoring a evaluace
Strategický cíl	4.1: Přehled, statistika, evidence
Název opatření	4.1.3: Zpracování dat z oblasti organizací kraje
Popis a dopady opatření	Podstatou opatření je zajištění sledování a systematické vyhodnocování atributů spojených s jednotlivými organizacemi zřizovanými či zakládanými Ústeckým krajem, resp. s jejich fungováním. Mohou být sledovány vložené finanční investice do budov a zařízení, realizované průběžné opravy, vybavenost apod., a naopak sbírány informace o potřebách těchto organizací (nutné rekonstrukce, potřeba nové výpočetní techniky aj.). Vedle informací o samotném fungování a činnosti organizací, mohou být podchyceny i změny ve fondech sbírkotvorných organizací.
Předpokládaný termín realizace	Průběžně
Charakter opatření	Neinvestiční
Předpokládaná výše finančních nákladů	-
Předpokládané využití prostředků z dotačních zdrojů	-
Předpokládané zdroje financování	Ústecký kraj
Dopad na provozní náklady	-
Předpokládaní realizátoři, partneři	Ústecký kraj
Parametr vyhodnocení	Každoročně zpracovaný statistický přehled (finanční ukazatele, realizované projekty a aktivity, změny ve sbírkových a knihovních fondech apod.) oblasti kulturních organizací zřizovaných a zakládaných Ústeckým krajem.
Priorita	Střední

12. DOPORUČENÍ PRO PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE KRAJE V SOUVISLOSTI S PANDEMÍÍ COVID-19

Pandemie koronaviru zatěžuje organizace zcela novými požadavky a nároky, ať už se jedná o organizace veřejné či soukromé. Cílem podkapitoly je poukázat na možná praktická opatření, která mohou být využita pro fungování institucí zřízených a založených Ústeckým krajem v souvislosti s pandemií COVID-19. Výčet doporučených opatření je uveden níže v textu. Opatření slouží k tomu, aby byl zajištěn plynulý provoz těchto institucí i v případě, kdy dojde např. k nakažení a onemocnění některých zaměstnanců novým typem koronaviru. Opatření jsou preventivního charakteru, snižují možnosti nákazy a jejího rozšiřování. Jejich naplňováním je možné nejen zmírnovat možné následky, ale taktéž zajistit větší pocit bezpečí zaměstnanců a komfort při plnění jejich pracovních povinností. Veškerá níže navrhovaná opatření jsou samozřejmě závislá na aktuální situaci a vládních opatřeních. Je nutné upozornit, že tato doporučení se nemusí týkat pouze aktuální situace s COVID-19, ale i jiných pandemií, které by mohly ohrozit chod organizací v budoucnu. Doporučená opatření jsou prvně popsána komplexně, poté jsou níže v textu uvedeny jednotlivé kroky vedoucí k naplnění (některých) těchto doporučených opatření.

Doporučená opatření

➤ **Využívání práce z domova, pokud to náplň práce a technické zázemí umožňuje**

Práce z domova (neboli home office) je efektivním nástrojem a pomocníkem v době nutné domácí karantény i preventivním opatřením proti šíření nákazy. Podmínkou jsou technické možnosti – povaha práce, technické zázemí domácnosti zaměstnance, technické zajištění ze strany zaměstnavatele (viz opatření *Zajištění technické infrastruktury pro vzdálenou komunikaci*) – které výkon práce tímto způsobem dovolují. Do propuknutí pandemie byla práce z domova spíše příjemným benefitem (nejvíce využívané společnostmi v oblasti IT), nicméně v současné době se z tohoto benefitu stává spíše nezbytnost, aby mohla být zajištěna plynulost chodu organizací a institucí.

➤ **Zásady při využívání home office**

Home office je sice efektivním pomocníkem, nicméně při jeho využívání je z pohledu zaměstnanců zásadní dodržování určitých pravidel a ošetření množství aspektů z hlediska vedení organizací. Pro vedení příspěvkových organizací je v případě možného využívání home office nutné, aby byly především identifikovány pracovní činnosti, které je možné v prostředí domova vůbec vykonávat. Dále je nutné zajištění pracovněprávních aspektů výkonu činnosti (náhrady, místo výkonu práce, BOZP, apod.), nastavení kontroly výkonu a v neposlední řadě zajistit technickou podporu zaměstnance (služební notebook apod.).

➤ **Zajištění technické infrastruktury pro vzdálenou komunikaci**

Využívání informačních technologií (IT) nová situace pandemie koronaviru posunula na zcela jinou úroveň. Nastalá situace zvyšuje tlak na digitalizaci a využívání technologických inovací. Nové technologie podporují nové komunikační kanály, které byly před časem mnoha organizacemi zcela nedotčeny. Jedná se zejména o technologie pro vzdálenou komunikaci a týmovou spolupráci, prostřednictvím komunikačních programů a programů na sdílení dokumentů, které taktéž umožňují využívání home office. Tyto technologie využívají (privátní) cloud, tedy namísto přístupu k dokumentům, informacím a aplikacím z místního počítače, je k nim přistupováno z kteréhokoli zařízení, které má internetové připojení. Informace a data jsou tímto dostupné kdekoli a kdykoli. Opatření se týká technického zajištění jednak ze strany zaměstnavatele (server, úložiště, zajištění vzdálený přístup), jednak ze strany zaměstnance (notebook/pevný počítač, nainstalované aplikace pro vzdálenou komunikaci). Zaměstnanci standardně nemají přístup k instalaci potřebných programů. Zaměstnavatel tedy musí buď zajistit nainstalování veškerých nutných programů (aplikací), nebo umožnit zaměstnancům, aby si mohli tyto programy nainstalovat sami (povolit přístup). Ze strany zaměstnavatele je dále nutné, aby zajistil vzdálenou IT podporu. Podmínkou pro využívání vzdálených přístupů je

dostupné kvalitní internetové připojení ze strany zaměstnance a znalost zaměstnanců prostředí programů, se kterými budou pracovat. Je tedy důležité, aby zaměstnanci byli v užívání těchto programech zaměstnavatelem řádně proškoleni.

➤ **Vzdálená komunikace směrem k veřejnosti**

Vedle samotných technických podmínek pro umožnění vzdálené komunikace, je v nastalé situaci taktéž důležité, aby byly ošetřeny komunikační kanály vzhledem k návštěvníkům organizací. Na webových stránkách organizací by mělo být srozumitelně vysvětleno, jakým způsobem organizace během mimořádné situace funguje a jak se tyto změny dotýkají případného návštěvníka (změny v otevírací době, omezení určitých – dříve dostupných – činností apod.). Dále, při předpokladu, že zaměstnanci budou využívat práci z domova, je nutné, aby (relevantní) zaměstnanci měli na webových stránkách organizace uveden aktivní kontaktní údaj (např. číslo služebního mobilu) z důvodu nepřítomnosti na pracovišti v době jejich home office.

➤ **Rozdělení zaměstnanců organizací na dvě či více skupin**

Podstatou doporučení je zajištění funkčních, samostatně a odděleně fungujících skupin zaměstnanců, které se mezi sebou v budově organizace/cí nebudou setkávat. Předpokladem pro zvážení doporučení je možnost využívání home office. Princip oddělených skupin/týmů spočívá ve využívání prostoru organizací v jiných časových intervalech. Jedno časové období (např. jeden týden/dva týdny) bude využívat prostory organizace první skupina zaměstnanců a druhá skupina bude pracovat z domova. Poté se dané skupiny vystřídají. Oddělení samostatných skupin je důležité nejenom v pracovních prostředích, ale taktéž v prostředí soukromém, pokud je to možné. Podmínkou je, aby vykonávaná činnost, kterou není možné zastat z domova (provádění návštěvníků, prodej vstupenek apod.), mohla být vždy ošetřena zaměstnanci z obou (více) skupin. Dále, pokud funguje organizace ve více budovách, je vhodné omezení setkávání zaměstnanců i napříč jednotlivých budov.

➤ **Systematický úklid a desinfekce prostor**

Pro zajištění bezpečnosti je důležité zvýšit intenzitu úklidu prostor budov příspěvkových organizací. Bezpečnost se nevztahuje pouze na samotné zaměstnance, ale i na návštěvníky v případě neomezení jejich vstupu do budov a možnosti prohlídek (muzea, galerie). Opatření předpokládá zajištění dostatečných zásob jak standardních úklidových prostředků, tak nutné (rozprašovací) desinfekce. Prostory organizací budou desinfikovány vždy v době přechodného času (víkend), kdy se střídají rozdělené pracovní skupiny (viz opatření *Rozdělení zaměstnanců organizací na dvě či více skupin*).

➤ **Kontakt zaměstnance s nakaženou osobou/příznaky onemocnění**

Příspěvkové organizace kraje musí mít ošetřen a interně nastaven proces, jak postupovat v případě, když se zaměstnanec setká s nakaženou osobou či pociťuje příznaky nákazy. Základní povinností zaměstnance, v nastalé situaci, by mělo být ohlášení zaměstnavateli v případě když: a) zaměstnanci byla lékařem/hygienou nařízena preventivní karanténa, ač nebyl testován na přítomnost koronaviru, b) zaměstnanec bude testován na COVID-19, c) zaměstnanci bude sdělena informace o výsledku testu (pozitivní i negativní).

V pandemické situaci mohou být testovací kapacity i celý systém kontroly (fungování hygienických stanic a testovacích center) přetížen, proto některé osoby nemusí být oficiálně osloveny, že byly v kontaktu s nakaženou osobou, proto je důležité, aby sama organizace měla nastavena interní pravidla kontaktu zaměstnance s nakaženou osobou, viz odstavec níže.

Pokud se zaměstnanec neoficiální cestou dozví, že byl v kontaktu s osobou pozitivní na COVID-19, tak tuto informaci neprodleně ohlásí zaměstnavateli a měl by nastoupit do domácí karantény vzhledem k docházce na pracoviště. Karanténa by měla být v trvání 14dnů. Pokud to charakter práce dotyčného zaměstnance dovoluje, dále vykonává práci z domova. Zaměstnanec bude zaregistrován do speciálně vytvořené evidence s informací, kdy se s osobou potkal, datum začátku (interně stanovené) karantény,

datum konce karantény, případně testování na coronavirus a výsledek testu. V případě, že zaměstnanec nebyl testován na coronavirus, ale pociťuje jakékoliv příznaky onemocnění, nahlásí tuto skutečnost zaměstnavateli a postupuje podobně jako při kontaktu s nakaženou osobou. Zůstane tedy doma, nedochází do zaměstnání a pokud to charakter práce dotyčného zaměstnance dovoluje, dále vykonává práci z domácího prostředí. Zda bude zaměstnanec v těchto dvou situacích testován na přítomnost koronaviru nebo ne, bude rozhodnuto individuálně.

S opatřením *Rozdělení zaměstnanců organizací na dvě či více skupin a Kontakt zaměstnance s nakaženou osobou/příznaky onemocnění* je současně nutné vytvořit interní pravidla pro zaměstnance, kteří nemohou vykonávat práci z domova a zároveň nepociťují žádné příznaky onemocnění. Je doporučováno, aby zaměstnanci, co nemohou vykonávat práci z domova a jsou pozitivní na coronavirus, nastoupili na nemocenskou dovolenou nebo dostali neplacené volno. Se zaměstnanci, co nemohou vykonávat práci z domova, nejsou pozitivní na coronavirus, ale musí být v celkové domácí karanténě či karanténě vzhledem k příchodu do zaměstnávání, bude domluveno, že nastoupí na neplacenou dovolenou (neplacené volno).

Pokud je zaměstnanec pozitivně testován na COVID-19, pociťuje příznaky nákazy a necítí se dobře, nastupuje standardně na nemocenskou dovolenou. Další možností pro organizace kraje je zavést určitý objem tzv. sick days, neboli zdravotního placeného volna. Sick days jsou benefitem při zdravotní indispozici zaměstnance a mohou být využity pro pokrytí dnů nemoci zaměstnance s koronavirem. Sick days mohou být též využity pro zaměstnance, kteří nejsou pozitivně testováni, ale pociťují příznaky a nedochází do budovy organizace. Nástroj sick days/zdravotní placené volno je dále možné a vhodné zařadit jako standardní benefit pro zaměstnance, nehledě na situaci pandemie, jelikož usnadňuje proces onemocnění zaměstnance a chrání ostatní zaměstnance od možného nakažení, kdy osoba dochází do zaměstnání, ač se necítí dobře.

➤ **Onemocnění zaměstnance**

V případě, že některý zaměstnanec bude pozitivní na COVID-19, je nutné, aby všichni potenciálně ohrožení zaměstnanci vyčkali v domácí karanténě vzhledem k docházce do zaměstnání (případně okamžitě opustili budovu organizace), dokud nebude zjištěno, kdo ze zaměstnanců se s nakaženým v posledních 5 dnech setkal. Domácí karanténa dotčených zaměstnanců (vzhledem k docházce do zaměstnání) poté potrvá 14 dnů. Pokud to charakter práce dotyčného zaměstnance dovoluje, dále vykonává práci z domova. Prostory, ve kterých se nakažený zaměstnanec zdržoval, budou desinfikovány nebo budou tyto prostory na 4 plné dny uzavřeny bez nutnosti desinfekce.

➤ **Monitorování pohybu zaměstnanců v prostorách organizace**

Doporučení je zaměřeno na sledování pohybu zaměstnanců organizací, a to vzhledem ke kontaktu zaměstnanců vůči sobě navzájem. Podstatou opatření je kontrolování osobního kontaktu mezi jednotlivými zaměstnanci organizací, kdy v případě nakažení jedné osoby bude zjištěné, s kým byla dotyčná (nakažená) osoba v kontaktu. Tímto stopováním bude upřesněno, kdo ze zaměstnanců nastoupí do domácí karantény/absolvuje test na koronavirový virus v případě kontaktu s nakaženou osobou. Monitorování pohybu zaměstnanců může být zajištěno prostřednictvím aplikace či jiných prostředků (např. chytré hodinky apod.).

➤ **Doprava do zaměstnání**

Další oblastí, která je problematická z hlediska prevence onemocnění zaměstnanců, je využívání hromadné dopravy, přesněji její nevyužívání. Pokud organizace disponuje služebními automobily, je doporučováno umožnění jejich využívání zaměstnanci pro dopravu z domova. Vedle této možnosti je vhodné vést zaměstnance k tomu, aby se dopravovali do práce vlastním vozidlem, na kole či pěšky. Dále, pokud je to v moci organizace, zajistit parkovací místa (ve dvoře apod.) a zajistit prostor pro zaparkování kol (nebo i elektrokol), případně se stojany na kola.

➤ **Služební cesty**

V situaci pandemie by měly být zváženy výjezdy zaměstnanců na služební cesty do oblastí, kde je epidemiologická situace horší než v Ústeckém kraji (případně horší než v ORP lokality organizace). V prvé řadě je potřebné zvážit, zda je služební cesta opravdu nutná a pokud ano, tak se pokusit najít vhodnou alternativu kontaktu, jako je využití vzdálené online komunikace. Pokud je výjezd na služební cestu opravdu nutný a jedná se o věc, která nemůže být vyřešena vzdálenou komunikací, pak by měl zaměstnanec při návratu být obezřetnější a dodržovat přijatá opatření (např. nástup do karantény, absolvovat test apod.)

➤ **Mít připravený metodický krizový plán**

Pro efektivní krizové řízení je vhodné vytvoření a následné dodržování pandemického plánu. Vytvoření plánu může být konzultováno například lékaři, hygienou či přímo s krajským úřadem. Plán by se nicméně neměl soustředit jen na stránku bezpečnostní, ale i na stránku ekonomickou, finanční. Plán by měl představit postupy v různých situacích včetně toho, co dělat v případě onemocnění zaměstnance nebo podezření na infekci. V krizovém plánu by měly být zohledněny i doporučení této podkapitoly. Krizový plán (obsahující i doporučená opatření), by měl být promítnut do interních předpisů organizace.

➤ **Určení osoby zodpovědné za informování zaměstnanců o fungování organizace v krizové situaci**

Jedná se o zaměstnance v roli informátora, který bude zodpovědný za podávání informací a novinek směrem k zaměstnancům organizace ohledně aktuální situace. Oficiálně připsaným statutem bude zajištěno, že se pracovníci budou obracet v případě jakýkoliv dotazů na jednu osobu. Je důležité, aby pracovníci byli včas seznámeni s plánovanými změnami a jejich uvedením do praxe. Z hlediska logického fungování organizací bude vhodné, pokud se této role ujme administrativní či personální pracovník organizace. Informátor by měl být současně tím, kdo bude pomáhat na vytvoření metodického krizového plánu.

Kroky v souvislosti s výše uvedenými doporučeními vzhledem k zaměstnancům organizací

Možnost výkonu práce z domova. Identifikace a rozdělení zaměstnanců do tří skupin – kteří mohou plně vykonávat práci z domova, kteří mohou vykonávat práci z domova částečně a kteří práci z domova vykonávat nemohou.

Sestavení oddělených pracovních skupin. Ze zaměstnanců, kteří mohou plně nebo alespoň částečně pracovat z domova, budou sestaveny jednotlivé pracovní skupiny, které se budou v určených časových intervalech (týden, dva týdny) střídát v budově organizace. Pokud to bude technicky možné, zaměstnanci, kteří nemohou pracovat z domova, budou mít v budově organizace stanovené prostory, ve kterých se budou moci pohybovat tak, aby byli co nejméně v kontaktu s ostatními zaměstnanci, kteří se v budově střídají.

Analýza technického vybavení. Pro možné využívání nástroje home office je nutné, aby zaměstnavatel zanalyzoval veškeré technické vybavení, které je nutné pro výkon práce zaměstnanců z domova – servery, úložiště, VPN¹¹⁴, notebooky, internetové připojení v domácnosti zaměstnance apod.

Zajištění technického vybavení. Analýza technického vybavení slouží k tomu, aby následně bylo zajištěno veškeré kvalitní technické vybavení umožňující práci z domova, které může být aktuálně nedostatečné či zcela chybějící. Zajištěním se tedy rozumí obnovení, inovace stávajícího vybavení či případný nákup vybavení nového.

Analýza aplikačního vybavení. Zaměstnavatel by měl dále zanalyzovat aplikační vybavení zaměstnance, které umožňuje zaměstnanci propojení se zaměstnavatelem, ostatními zaměstnanci i s veřejností (návštěvníky, studenty apod.). Jedná se o analýzu vybavenosti vzhledem k funkčnímu software pro vzdálenou komunikaci a týmovou spolupráci.

Zajištění aplikačního vybavení. Zaměstnavatel je informován, jak dobře jsou zaměstnanci vybaveni software pro vzdálenou komunikaci, týmovou spolupráci a sdílení dokumentů, a případně zajistí inovaci či nákup nového aplikačního vybavení. V rámci zajištění samotného aplikačního vybavení je zároveň nutné zajistit, aby zaměstnanci uměli s tímto software pracovat a byli ve využívání aplikací řádně proškoleni (např. prostřednictvím e – learningu).

Zajištění vzdálené IT podpory. Dále je nutné zajištění vzdálené IT podpory ze strany zaměstnavatele při provozu software, který zaměstnanci využívají pro vzdálenou komunikaci

Základní školení pro vedoucí zaměstnance. Vedoucí pracovníci by měli být seznámeni s tím, jak vést zaměstnance prostřednictvím vzdálené komunikace při home office. Je vhodné, aby toto seznámení proběhlo formou školení, a to ideálně prostřednictvím vzdáleného přístupu (webinář tzn. online školení, sledování záznamu apod.). Doporučené seznámení může být též realizováno jinou formou, např. prostřednictvím manuálu.

¹¹⁴ VPN = „virtual private network“ (virtuální privátní síť)

Příprava předpisů při využívání práce z domova. Je vhodné připravit vnitřní předpisy organizace, které budou uplatňovány při využívání práce z domova zaměstnanci. Předpisy by se měly dotýkat určení činností, které je možné vykonávat z domova, komunikace a zadávání práce, rozvržení pracovní doby zaměstnance, dostupnosti zaměstnance a též ochrany zdraví a bezpečnosti práce. Vedle těchto předpisů je vhodné posílat zaměstnancům tipy, jak zefektivnit práci z domova a nastavit si určité mechanismy, které jsou při dlouhodobé práci z domova zásadní (určení pracovního místa, nutné přestávky, jasná organizace času apod.).

Uzavření dohody o práci z domova. Se všemi dotčenými zaměstnanci by měla být podepsána *dohoda o práci z domova*, ve které zaměstnanci souhlasí se všemi podmínkami. Dohoda není samostatnou smlouvou, jde o tzv. dodatek k pracovní smlouvě, kterým se (např. i dočasně) mění místo výkonu práce. Dále, zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnanci náhradu výdajů, které mu vzniknou v souvislosti s výkonem práce z domova. Z toho důvodu je nutné s dotčenými zaměstnanci uzavřít *dohodu o náhradách za náklady vynaložené na práci z domova*. Ta může být buď součástí dohody o práci z domova, či může být samostatným dokumentem. Toto opatření je relevantní pro organizace, které možnost práce z domova (se všemi náležitostmi) nemají zpracovanou ve standardních zaměstnaneckých pracovních smlouvách.

Kroky v souvislosti s výše uvedenými doporučeními vzhledem ke provozu organizací

Příprava prostor. Všichni zaměstnanci, kteří se v budově trvale či střídavě pohybují, musí pracovat v dostatečných rozestupech. Jednotlivá pracovní místa zaměstnanců by měla být umístěna ve vzdálenostech minimálně 2 m od sebe. Podstatou je rozmělnění zaměstnanců v budovách organizace a omezení fyzického kontaktu.

Příprava prostor pro stále přítomné zaměstnance. Pokud to bude možné, tak pro zaměstnance, kteří nemohou pracovat z domova a musí trvale zůstat v budově organizací, je vhodné vyčlenit prostory ve kterých se budou moci pohybovat tak, aby byli v co nejmenším kontaktu se skupinami zaměstnanců, které se v budově/budovách organizací střídavě pohybují.

Pravidelná desinfekce. Z provozní stránky samotných budov organizací je nutné zvýšení frekvence pravidelnosti standardního úklidu jejich prostor a stanovení intervalů desinfekce. Prostory by měly být desinfikovány alespoň během víkendů, kdy dochází ke střídání daných skupin zaměstnanců.

Zajištění nadstandardních ochranných pomůcek. Zaměstnanci, kteří se zdržují v budovách organizací by měli být vybavení nadstandardními ochrannými pomůckami – štíty, respirátory či nano-rouškami, které poskytují dlouhodobou ochranu.

Příprava předpisů v případě kontaktu s nemocí. Ať už pro případ kontaktu zaměstnance s nemocným či v případě onemocnění jednoho ze zaměstnanců je doporučeno připravit a přijmout vnitřní předpisy, jak v podobných situacích postupovat.

Zavedení sick days. Problém se zaměstnanci, kteří nemohou pracovat z domova, ale musí být v karanténě či se necítí dobře (bez vyšetření na COVID-19), může být vyřešen pomocí placeného zdravotního volna neboli sick days, a to v určitém množství dnů vzhledem k situaci pandemie. Je vhodné zvážit zavedení benefitu sick days (běžně v rozsahu 2-3 dnů v kalendářním roce) do standardního fungování organizací.

13. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Seznam kulturních zařízení a středisek v Ústeckém kraji, které jsou aktuálně statisticky podchyceny organizací NIPOS (podzim 2019)

Název kulturního zařízení	Obec
Benešov nad Ploučnicí (Městské kulturní zařízení)	Benešov nad Ploučnicí
Centrum kultury Lovoš	Lovosice
Dům kultury Česká Kamenice	Česká Kamenice
Dům kultury Střelnice a sportoviště města Rumburk	Rumburk
Dům kultury Teplice	Teplice
Frý Tajm Osek	Osek
Kulturní středisko města Ústí nad Labem	Ústí nad Labem
Kulturní zařízení města Kadaň	Kadaň
Kulturní zařízení města Postoloprty	Postoloprty
Kulturní zařízení města Roudnice nad Labem	Roudnice nad Labem
Město Bílina (KC Bílina)	Bílina
Město Dolní Poustevna (Centrum setkávání ...)	Dolní Poustevna
Město Dubí (Městské kulturní zařízení)	Dubí
Město Duchcov (Kulturní centrum)	Duchcov
Město Jílové (Jílovský zámek)	Jílové
Město Krupka (KZMK)	Krupka
Město Kryry (Kulturní dům)	Kryry
Město Lom (Městská knihovna Lom-úsek kultury)	Lom
Město Meziboří (Kulturní zařízení města Meziboří)	Meziboří
Město Osek (Informační centrum Osek)	Osek
Město Šluknov (Dům kultury)	Šluknov
Město Štětí (Kulturní středisko města Štětí)	Štětí
Město Vejprty (Městské kulturní a společenské středisko)	Vejprty
Městská kulturní zařízení v Litoměřicích	Litoměřice
Městys Cítoliby	Cítoliby
Městys Měcholupy	Měcholupy
Obec Bechlín	Bechlín
Obec Březno	Březno
Obec Bystřany	Bystřany
Obec Čížkovice (Kulturní dům)	Čížkovice
Obec Lenešice (Kulturní dům)	Lenešice
Obec Liběšice (Kulturní dům)	Liběšice
Obec Libouchec	Libouchec
Obec Lubenec (Kulturní dům)	Lubenec
Obec Obrnice (Integrované centrum volnočasových aktivit)	Obrnice

Název kulturního zařízení	Obec
Obec Otvice (Kulturní dům)	Otvice
Obec Podbořany (Kino a kulturní dům)	Podbořany
Obec Spořice	Spořice
Obec Staré Křečany	Staré Křečany
S radostí	Varnsdorf
SPORTaS (Citadela VI)	Litvínov
Zámek Klášterec nad Ohří	Klášterec nad Ohří

14. SEZNAMY

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 – Krajské územní srovnání výdajů na kulturu a památkovou péči z celkových výdajů krajů za roky 2016 až 2019	24
Tabulka č. 2 – Dotace z Programu podpory aktivit stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles působících na území Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020	25
Tabulka č. 3 – Dotace z Programu podpory regionální a kulturní činnosti za roky 2016 až 2020.....	26
Tabulka č. 4 – Dotace z Programu na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020	26
Tabulka č. 5 – Dotace z Programu na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020	27
Tabulka č. 6 – Dotace Regionální funkce knihoven Ústeckého kraje za roky 2016 až 2020.....	28
Tabulka č. 7 – Vývoj příspěvku na provoz organizací zřizovaných nebo zakládaných Ústeckým krajem za roky 2016 až 2020	28
Tabulka č. 8 – Vývoj příjmů a výdajů krajských rozpočtů od počátku roku 2020 (v mil. Kč)	29
Tabulka č. 9 – Výdaje ORP na kulturu a památkovou péči v Ústeckém kraji za roky 2016 až 2019 (v tis. Kč)	31
Tabulka č. 10 – Organizace zřizované státem v oblasti kultury na území Ústeckého kraje	33
Tabulka č. 11 – Organizace zřizované nebo zakládané Ústeckým krajem v oblasti kultury	34
Tabulka č. 12 – Klasifikace ekonomických činností dle okresů v Ústeckém kraji (k 31. 3. 2020).....	36
Tabulka č. 13 – Počet knihoven a jejich návštěvníků v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018) ...	37
Tabulka č. 14 – Počet a struktura knihoven v Ústeckém kraji (k 31. 12. 2019)	39
Tabulka č. 15 – Velikost, výpůjčky a nakupování knihovního fondu v jednotlivých krajích v roce 2018	40
Tabulka č. 16 – Kulturní a vzdělávací akce organizované v knihovnách v krajském územním srovnání v roce 2018	41
Tabulka č. 17 – Veškeré finanční zdroje na výkon regionálních funkcí za rok 2019 (v Kč)	43
Tabulka č. 18 – Dotace programu regionálních funkcí knihoven v Ústeckém kraji v Kč (roky 2018 až 2020).....	44
Tabulka č. 19 – Stav výměnného fondu v krajích k 31.12.2019 (přírůstek dle původu finančních prostředků).....	44
Tabulka č. 20 – Elektronické služby využívané podle okresů v Ústeckém kraji v roce 2018	45
Tabulka č. 21 – Celkové počty galerií, muzeí a památníků v provozu v krajském územním srovnání v roce 2018	46
Tabulka č. 22 – Celkový počet expozičních a výstav a jejich návštěvnost v muzeích, galeriích a památnících v krajském územním srovnání za rok 2018.....	47
Tabulka č. 23 – Galerie a muzea v Ústeckém kraji a jejich návštěvnost v roce 2018.....	49

Tabulka č. 24 – Nejvýznamnější sbírkotvorné organizace v Ústeckém kraji a jejich návštěvnost za roky 2018 a 2019.....	49
Tabulka č. 25 – Výstavní činnost v krajském územním srovnání za rok 2018	51
Tabulka č. 26 – Nejvýznamnější profesionální scény v Ústeckém kraji a jejich návštěvnost (za rok 2018 a 2019).....	54
Tabulka č. 27 – Počet kulturních domů a středisek v krajském územním srovnání v roce 2018 dle typu prostor	56
Tabulka č. 28 – Přehled kin a jejich typů v krajském srovnání v roce 2019	57
Tabulka č. 29 – Počet kulturních a národních kulturních památek v krajském územním srovnání (k 31.12.2019)	59
Tabulka č. 30 – Národní kulturní památky v Ústeckém kraji (březen 2020).....	60
Tabulka č. 31 – Památkové rezervace v Ústeckém kraji (březen 2020)	62
Tabulka č. 32 – Památkové zóny v Ústeckém kraji (březen 2020)	63
Tabulka č. 33 – Památková ochranná pásma v Ústeckém kraji (březen 2020)	65
Tabulka č. 34 – Ohrožené nemovitě památky v krajském územním srovnání (duben 2020).....	67
Tabulka č. 35 – Počet památkových objektů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy, a jejich návštěvnost v krajském územním srovnání v roce 2018. 69	
Tabulka č. 36 – Počet kulturních akcí a jejich návštěvnost v památkových objektech dle krajů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy (k 31.12.2018)	70
Tabulka č. 37 – SWOT analýza – města ORP	73
Tabulka č. 38 – SWOT analýza – příspěvkové organizace Ústeckého kraje	75
Tabulka č. 39 – SWOT analýza – zaměstnanci příspěvkových organizací Ústeckého kraje	77
Tabulka č. 40 – SWOT analýza – veřejnost Ústeckého kraje	78
Tabulka č. 41 – SWOT analýza (celková)	80
Tabulka č. 42 – Opatření 1.1.1: Rodinné stříbro Ústeckého kraje	83
Tabulka č. 43 – Opatření 1.1.2: Propagace kulturních aktivit kraje	84
Tabulka č. 44 – Opatření 1.2.1: Dotační podpora profesionálních souborů.....	85
Tabulka č. 45 - Opatření 1.2.2: Dotační podpora regionální kulturní činnosti	86
Tabulka č. 46 – Opatření 1.2.3: Zajištění regionálních funkcí knihoven	87
Tabulka č. 47 – Opatření 1.3.1: Zachování Centra pro tradiční lidovou kulturu	88
Tabulka č. 48 – Opatření 1.3.2: Podpora regionálních aktivit tradiční lidové kultury	89
Tabulka č. 49 – Opatření 1.3.3: Vedení krajského seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury	90
Tabulka č. 50 – Opatření 1.4.1: Ocenění kraje	91
Tabulka č. 51 – Opatření 1.4.2: Ocenění Knihovnik Ústeckého kraje	92
Tabulka č. 52 – Opatření 1.4.3: Ocenění za zachování a rozvoj lidových tradic Ústeckého kraje	93

Tabulka č. 53 – Opatření 1.5.1: Podpora tvůrčích talentů a kulturních a kreativních odvětví – doplněno do Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021 – 2030 v říjnu 2021	94
Tabulka č. 54 – Opatření 2.1.1: Dotační podpora pro vlastníky kulturních památek	97
Tabulka č. 55 – Opatření 2.1.2: Metodická činnost	98
Tabulka č. 56 – Opatření 2.2.1: Dotační podpora na obnovu drobných památek v kulturní krajině.....	99
Tabulka č. 57 – Opatření 2.2.2: Podpora zachování a využití historických technických památek	100
Tabulka č. 58 – Opatření 2.2.3: Péče o archeologické dědictví	101
Tabulka č. 59 – Opatření 2.2.4: Realizace projektů	102
Tabulka č. 64 – Opatření 3.1.2: Investice ze strany zřizovatele	107
Tabulka č. 65 – Opatření 3.1.3: Výkon zřizovatelských funkcí.....	108
Tabulka č. 68 – Opatření 3.2.1: Podpora spolupráce mezi organizacemi.....	112
Tabulka č. 71 – Opatření 3.3.2: Prezentace a zpřístupňování sbírkových a knihovnických fondů ve virtuálním rozměru.....	115

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 – Administrativní členění Ústeckého kraje (k 1. 1. 2019)	8
Obrázek č. 2 – Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů (dle SLDB 2011, zjištěné údaje).....	11
Obrázek č. 3 – Přehled podporovaných území v rámci přeshraniční spolupráce.....	22

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 – Předpokládaný rozpočtový výhled Ústeckého kraje pro oblast kultury a památkové péče na roky 2021 až 2025 (v tis. Kč)	30
Graf č. 2 – Výše dotací z Programu podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností v letech 2016 až 2019 pro území Ústeckého kraje	31
Graf č. 3 – Podíl registrovaných uživatelů knihoven na obyvatele v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018).....	40
Graf č. 4 – Počet návštěvníků kulturních akcí v knihovnách na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)	42
Graf č. 5 – Počet návštěvníků vzdělávacích akcí v knihovnách na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018)	42
Graf č. 6 – Počet návštěvníků výstav a expozic v muzeích, galeriích a památnících na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018).....	48
Graf č. 7 – Počet návštěvníků výstav ve výstavních prostorách v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018).....	52
Graf č. 8 – Počet návštěvníků výstav ve výstavních prostorách zřízených Ministerstvem kultury, jinými resorty, vysokými školami, kraji a obcemi na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31. 12. 2018).....	53
Graf č. 9 – Počet návštěvníků památkových objektů zřízených Ministerstvem kultury prostřednictvím NPÚ, jinými resorty, kraji, obcemi a městy na počet obyvatel v krajském územním srovnání (k 31.12.2018)	70

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Ústecký kraj